Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT

היינט 10 זייטען

פרייז 15 גראשען

נייער פאלקסבלאט

№ 136 | לאדז, דאנערשטאג, י״ב סיון תרצ״ה | דרייצענטער יאהרגאנג | Łódź, Czwartek, 13 czerwca 1935 r. | № 136

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

די גענעראל-דעבאטע איבער די פראיעקטן פון דער וואהל-ארדינאציע

גרויסע רעדע פון דעפ. ד״ר ראטענשטרייך

וו א ר ש א, 12 (טעלעפאניש פון אונזער קא-רעספאנדענט)

אונטערן פארזיץ פון וויצע-מארשאלעק, פראפ. מאקאווסקי האט די קאנסטיטוציע - קאמיסיע ביים סיים היינט פארמיטאג אנגעהויבן די גענעראל-דעבאטע איבער די אריינגעטראגענע פראיעקטען פון דער נייער וואהל-ארדינאציע פון סיים און סענאט.

די גענעראל-דיסקוסיע, אין וועלכער עס וועלען זיך בעטייליגען די פארשטעהער פון אלע פארלא-מענטארישע קלובען, וועט ווארשיינליך געדויערן היינט א גאנצען פארמיטאג און נאכמיטאג. מ׳האלט, אז די גענעראל - דעבאטע וועט פערענדיגט ווערען ערשט מארגען. דאן וועט די קאמיסיע ערשט אנ-הויבען די בפרטיות׳דיגע דעבאטע אנערקענענדיג צו ערשט איין פראיעקט אלס א יסוד פאר דער איינ-צעלהייטליכער דיסקוסיע.

לויט קלאנגען, וואס קורסירען אין די קולוארען, וועלען די זיצונגען פון דער קאנסטיטוציע - קאמי-סיע זיך פערציהען ביז ענדע צווייטע וואך. א פלע-נאר־זיצונג פון סיים קאן מען ערווארטען נישט פריי-הער ווי צום סוף פון דער קומענדיגער וואך.

וו א ר ש א, 12 (טעלעפאניש)

בעת דער גענעראל - דעבאטע איבערן בעבע-פרא-יעקט, איז צוו. אנדערע ארויסגעטרעטען דער ענדעק דעפ. סטראנסקי, וועלכער האט קריטיקירט דעם אופן פון וועהלען דעם מלוכה-פרעזידענט א. אז. וו.

דער לעצטער רעדנער אויף דער היינטיגער זי-צונג איז געווען דעפ. ד״ר ראטענשטרייך, וועלכער האט געזאגט, אז דער וואהל-פראיעקט פון דער מעהר היים בעריקזיכטיגט נישט דעם פאקט, וואס אין פוי-לען וואוינען 3 און א האלבען מיליאן יודען, ביי וועלכע עס ווערט צוגענומען, לויט׳ן בעבע-פראיעקט, די מעגליכקייט צו האבען אין פארלאמענט אנ׳ענט-שפרעכענדע רעפרעזענטאנץ. די יודען וועט בליי-בען זיך צו בעמיהען וועגען מאנדאטען בלויז אין 5 וואהל-קרייזען פון גאנצען לאנד, בעת אין די איבריגע וואהל-קרייזען וועלען די אזוי גערופענע עלעקטארען פון די וואהל-קאלעגיומס נישט דורכ-לאזען קיין יודישע קאנדידאטען.

דעפ. ראטענשטרייך וואונדערט זיך, וואס דעפ. ראטאי זארגט זיך אזוי געוואלדיג פארן דארף, אז עס זאל זיין שטארק פערטרעטען אין קומענדיגען סיים, אויף וואס ראטאי ענטפערט, אז דער פויער וועט אפילו נישט פערשטעהן, אז 4 שטימען אויפ׳ן דארף וועלען בעדייטען אזוי פיל, ווי 1 שטימע אין ווארשא. דעפ. ראטענשטרייך ענטפערט דערויף, אז ס׳איז א פאלשער חשבון. אין דער צייט ווען אין מזרח-גאליציען וועט נויטיג זיין אויף 1 מאנדאט 600 טויזענד שטימען, וועט מען אין די מזרח-וואיעוואוד וועלען אונטער די דאזיגע בעדינגונגען בשום אופן יודישע שטימען אויף 1 מאנדאט, וועלכען די יודען וועלען אונטער די דאזיע בעדינגונגען בשום אופן נישט דערגרייכען, ווייל די פויערן-בעפעלקערונג ווע-ען דארט מאיאריזירען די יודען.

אין ווייטערדיגען טייל פון זיין רעדע פיהרט אוים דעפ. ראטענשטרייך, אז די פארלאמענטארישע טריבונע איז פאר די יודען אנ׳ארט, פון וועלכען זיי קענען רעדען צו הער רעגירונג און צום פוילישען פאלק. מען מאכט אונז יודען, צופיל פאר׳ן שעיר לעזאזל. אין פאלען פון אנטי-יודישע עקסצעסען פא-סירט לוידער זעהר אפט, אז די פאליציי פערשפע-טיגט מיט איהר נויטווענדיגער אינטערווענץ, אויף א סך שעה׳ן.

דער סיים איז די איינציגע טריבונע — האט גע-זאגט ד״ר ראטענשטרייך — פון וועלכער מיר קע-נען מאהנען, פאדערן. דער רעדנער פאלעמיזירט מיט׳ן ענדעקישען דעפ. וויניארסקי, וועלכער האט געזאגט, אז די יודען ווילען זיין פערמיטלער צווישען די פוילישע פארטייען. ס׳איז נישט אמת אט דער פארוואורף! מיר ווילען בלויז פערטיידיגען די יודי-שע בעפעלקערונג. מיר ווילען אונזערע פארשטעהער אין פוילישען פארלאמענט. ער פאלעמיזירט ווייטער מיט׳ן דעפ. ראטאי, וועלכער האט אויסגעדריקט זיין מורא, אז דער אנטייל פון די יודען ביי די סענאט-וואהלען וועט זיין א בעדייטענדער, ווייל די יודען האבען א גרויסע דיפלאמירטע אינטעליגענץ. וואס קומט ארוים דערפון, וואס יודען האבען א גרויסע צאהל דיפלאמירטע אינטעליגענטען, אז יודען וועלען קענען שטימען צום סענאט, אז מיר וועלען קיין 1 סענאטאר נישט קענען דורכפיהרען!

אלס יודישע מינדערהייט — האט דעפ. ראטענ-שטרייך פערענדיגט — האלטען מיר פאר יושר׳דיג נאר אזא וואהל - ארדינאציע, וואס פערזיכערט פרא-פארציאנעלע וואהלען, וועלכע גיבען די מעגליכקיי-טען פאר א געהעריגער פארלאמענטארישער רעפ-רעזענטאנץ.

דער איצטיגער וואהל-פראיעקט דעגראדירט די יודישע בעפעלקערונג צו א נידריגערער מדרגה. דער פראיעקט נעמט צו ביי אונז די מעגליכקייטען צו קו-מען צו דער פוילישער עפענטליכקייט מיט די פאדע-רונגען און וואונשען פון די יודען אין לאנד. דער וואהל-פראיעקט בע׳עוולה׳ט אונז, יודען, און פאר דעם דאזיגען פראיעקט פון דער וואהל-ארדינאציע וועלען מיר, יודען, נישט שטימען.

וו א ר ש א, 12 (טעלעפאניש)

די אפאזיציע האט זעהר שארף פאלעמיזירט מיט דער סאנאציע און קריטיקירט זייער פראיעקט.

דער ערשטער האט גערעדט דער ענדעקישער דע-פוטאט וויניארסקי. ער בעמיהט זיך צו דערווייזען, אז די בעבע-טוער רעדען היינט אנדערש, ווי בעת דער קאנסטיטוציע - דעבאטע. מיט עטליכע חדשים צוריק האט מען גערעדט וועגען געבען דעם פרע-זידענט א גרעסערע מאכט. דערמיט זענען די ענדע-קעס אייגענטליך מסכים. זיי קענען בלויז נישט מס-כים זיין, אז מען זאל די גאנצע פאליטיק איבערגע-בען אין די הענט פון די שטאט-ראטען און ווירט-שאפטליכע ארגאניזאציעס. אזוי-ארום וויל דיסא-נאציע בעקומען א מעהרהייט אין די וואהל-קאלע-גיעס און פערשפארען פערשידענע טענות וועגען וואהל-מיסברויכען. אזא סיים, זאגט דער רעדנער וועט בעשטעהן פון מאנעקענען און נישט פון אונאפ-הענגיגע פאליטיקער.

דער זעלבער רעדנער האלט אונטער דעם פרא-יעקט וועגען א ספעציעל-יודישער קוריע. ער האלט דעם פראיעקט פאר א גרויסער מעלה. די יודען זענען אפגעזונדערט, זיי זענען פערבונדען מיט דער גאנ-צער וועלט, זאלען זיי שטימען בעזונדער.

דאן האט געהאלטען א לענגערע רעדע דער פויע-רים-פיהרער און געוו. סיים-מארשאלעק ר א ט א י.

די רעדע זיינע ווערט אויסגעהערט מיט דער גרעסטער אויפמערקזאמקייט.

קודם כל מעלדעט ער, אז די פויערים-דעפוטא-טען האבען בעשלאסען צו שטימען פאר דעם פעפע-סישען פראיעקט אלס באזע.

איך וויל נישט, אז מען זאל מיך חושד זיין אין אנטיסעמיטיזם, איך וויל אבער, מען זאל מיר זאגען, ווי אזוי זאל איך אויסטייטשען א יענדזשעיעווער פויער הלמאי זיין שטים איז וועניגער חשוב, ווי די שטים פון עמיצען פון דער צפון-געגענד אין ווארשא (די צפון-געגענד איז בעוואוינט דורך יו-דען). — וואלט איהר געוואלט געבען מעהר דעפו-טאטען די שטעט, האט איהר זיך געדארפט האלטען ביים פראפארציאנעלען סיסטעם.

אויך דעפ. ראטאי איז מסכים מיט איין מאנדא-טיגע וואהל־ראיאנען. ער שטעלט אבער דעם זעלבען תנאי, וואס דער ענדעק וויניארסקי: מ׳זאל פריי קא-נען ארויסשטעלען קאנדידאטען. ער האלט דאס פאר דער וויכטיגסטער זאך.

פראפארציאנעלישקייט איז נישט פאר איהם קיין פרינציפיעלער ענין. דעפ. ראטאי האלט, אז דאס בעבע-סיסטעם איז א סתירה צו דער נייער קאנס-טיטוציע.

עס האט אויך גענומען א ווארט דער פארשטע-הער פון די פ. פ. ס. — דעפ. טשאפינסקי. ער ווייזט אן אויף די גרויסע שוועריגקייטען, וואס עס וועלען האבען מיליאנען וועהלער אינם וואהל-לאקאל. דער ב. ב.-פראיעקט איז אזוי קאמפליצירט, אז מען וועט זיך נישט קענען אזוי לייכט אריענטירען. דער סוף וועט זיין, אז מאסען מענשען וועלען זיין געצוואונ-גען איינגאנצען זיך אפצוזאגען פון זייער וואהל-רעכט. די פ. פ. ס. וועט זיך מוזען גוט מישב זיין צי זי זאל אנטיילנעהמען אין אזעלכע וואהלען.

וו א ר ש א, 12 (טעלעפאניש)

די קאמוניסטישע סיים-פראקציע האט זיך גע-ווענדעט צו דער פ. פ. ס.׳ישער סיים-פראקציע מיט א פארשלאג אונטערצונעמען א געמיינזאמע אקציע געגען דער נייער וואהל-ארדינאציע.

די פפ״ס האבען צוגעזאגט צו געבען פרייטאג אנ׳ענטפער.

44000 גאלד-מארק ענטשעדיגונג

פארן איינפיהרען דעם טאבאק-מאנאפאל

א פראצעס פארן קאטאוויצער שידס-טריבונאל

ק א ט א וו י ץ, 12 (טעלעפאניש)

דער קאטאוויצער איינוואוינער ווילהעלם לעפיך האט אריינגעטראגען צום אויבערשלעזישען שידס-טריבונאל אנ׳אנקלאגע געגען דעם פוילישען מלוכה-אוצר, פאדערענדיג ענטשעדיגונג פון 44 טויזענד גאלד-מארק פאר די כלומרשטע שאדענס, וואס ער האט געליטען צוליב׳ן איינפיהרען דעם טאבאק-מאנאפאל אויפ׳ן שטח פון פוילישן אויבער-שלעזיען. צוליב דעם, וואס לעפיכ׳ס אנקלאגע האט זיך געשטיצט אויף א פאלשען דאקומענט, איז לעפיך צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארטליכקייט פאר פעלשעריי. ער איז היינט פערמשפט געווארען אויף א האלב יאהר תפיסה, אפצולעגען דאס אויספיה-רען די שטראף.

זונטאג ענדיגט זיך די גילטיגקייט פון דער שטייער-אמנעסטיע

וו א ר ש א, 12 (טעלעפאניש)

זונטאג, דעם 16 יוני איז דער לעצטער טאג פאר דער אמנעסטיע אויף שטייער-שטראפען. ווער ס׳וועט ביז דעם טאג מעלדען דעם שטייער-צמט, אז ער איז בעגאנגען א נישט-פינקטליכקייט, אדער עובר געווען אויף די שטייער-געזעצען, וועט נישט בעשטראפט ווערן.

ביז דעם טאג קאן מען צושטעלען אין שטייער-צמט דאקומענטען, אקטען, קאנטראקטען, א.ד.גל. אהן סטעמפעל-אפצאהל אהן שום שטראף. ווער עס האט געמאכט א נישט, ריכטיגע „זעזנא-ניע״, נישט ריכטיגע אויפקלערונג, אדער געפיהרט נישט ריכטיגע ביכער, וואס דאס האט פערקלע-נערט די שטייערן, קאן דאס ביז׳ן 16-טען יוני מעלדען, וועט ער בעצאהלען בלויז די שטייערן, וואס עס קומט. קיין שום שטראף וועט מען נישט בעצאהלען.

איטאליען מוז האבען נייע לענדער

א שטים, וואס זאגט אן, אז איטאליען שלייפט דאס שווערדעל

ר ו י ם, 12 (ספ. טעל.)

„קוריערע דעלא סערא״ רעדט ווייטער ארום מוסאליני׳ס רעדע אין סארדיניען. די צייט-טונג שטייט פעסט, אז מוסאליני׳ס רייזע האט א גרויסע פאליטישע בעדייטונג.

די מאניפעסטאציעס זענען געווען א בעוויז אז אלע פאשיסטען פערשטעהען די געהויבענקייט פון מאמענט און די נויטווענדיגקייט צו בעשיצען די עהרע פון די איטאליענישע פאהנער ווי אויך צו פערשפרייטען די איטאליענישע איינפלוסען אין אפריקא. דער אונבויגזאמער ווילען פון גאנץ איר-טאליען קען נישט זיין פערמאכט אין די איצטיגע גרעניצען, ווי ... זי זענען איבערגעפעלקערט. דאס איטאליענישע פאלק מוז האבען נייע שטחים פאר עקספאנסיע, כדי צו קענען זיך ענטוויקלען און לעבען.

ערב וויכטיגע ענדערונגען

אין דער סאוויעטישער אדמיניסטראציע און דיפלאמאטיע

ר י ג א, 12 (ספ. טעל.)

לויט ידיעות פון מאסקווא, איז דער ענין פון דערווייטערען אבעל יענוקידזא׳ן פון דער קאמור-ניסטישער פארטיי דער געגענשטאנד פון ווייטער-דיגע קאמענטארען אין די פארטיי-קרייזען.

לויט קלאנגען וועט איינגיכען צונויפגערופען ווערען א קאנפערענץ פון דער אלפערבאנדישער קאמוניסטישער פארטיי מיט׳ן אנטייל פון די סעק-רעטארען פון אלע פארטיי-ארגאניזאציעס אין לאנד. אויף דער קאנפערענץ זאל סטאלין פארוענליך ארויסשטעלען די פראגע וועגען יענוקידזא׳ן כדי צו בעקומען די אפראבאטע פאר די ארויסגעגעבענע פעראָרדנונגען מכח בעזייטיגען יענוקידזא׳ן.

עס זענען אויך פערהאן קלאנגען וועגען פער-מאנאלע ענדערונגען אויף די פעראנטווארטליכע פאסטענס אין דער פארטיי, אין דער סאוויעטישער אדמיניסטראציע און דיפלאמאטיע.

פראנצויזישע מאנעווערס ביי דער דייטשער גרעניץ

פ א ר י ז, 12 (ספ. טעל.)

עס ווערט אפיציעל מיטגעטיילט, אז אין דינאהענטס-טע פיר וואכען וועלען פארקומען גרויסע מאנעוו-רעס פון די אפטיילונגען פון דער פראנצויזישער ארמעע, וועלכע פערנעמען זיך מיט שוץ געגען אנ׳-עראפלאנען-אנפאלען און אויך די אויסשפירונג פון דער לופט. די מאנעווערס וועלען פארקומען נע-בען דער גרעניץ פון דייטשלאנד.

פ א ר י ז, 12 (ספ. טעל.)

פון דייטשלאנד מעלדעט מען, אז היטלער האט צונויפגערופען קיין בערכטעסגארדען, אין זיין זו-מער-רעזידענץ, א גרויסע קאנפערענץ מיט דער בע-טייליגונג פון אמבאסאדאר פאן ריבענטראפ, אויס-סערן-מיניסטער פאן נויראט און קריגס-מיניסטער פאן בלאמבערג. מען האלט, אז די קאנפערענץ האט געדארפט דעצידירען איבער דער אויסלענדישער פאליטיק פון דייטשלאנד.

65 מיליאן זל. רעגירונגס-קרעדיטען פאר דער לאנדווירטשאפט אין פוילען

10 מיליאן זל. קרעדיטן פאר'ן קאאפעראטיווען און פריוואטען האנדל

וו א ר ש א, 12 (טעלעפאניש)

אין רעזולטאט פון די בעראטונגען, וואס זענען די לעצטע וואכען פארגעקומען אויפ'ן פארום פון דער רעגירונג, האט דער עקאנאמישער קאמיטעט ביים מיניסטארען־ראט דעם 8. ד. ח. אנגענומען בע־שלוסען בנוגע דער ריכטונג פון דער ווירטשאפטלי־כער רעגירונגס ־ פאליטיק פאר'ן יאהר 1935-36, אויפ'ן געביט פון לאנדווירטשאפטליכע ארטיקלען.

די בעשלוסען פון עקאנאמישען קאמיטעט זעהען פאר קודם כל א פעדייטענדע אויסברייטערונג פון די מיטלען אויף צו אונטערשטיצען דעם עקספארט פון בהמות. צו דעם צוועק זענען בעשטימט געווארען ספעציעלע פאנדען, וועלכע וועלען אויך אויסגענוצט ווערען אויף טעכנישע פערפולקומונגען פאר'ן דארף, ווי אויף שוויינען, סעז־פראדוקציע מכשירים, קיהל־געגענשטאנדען א. ד. גל. די קרעדיטען צו די צוועקען זענען אנגעצייכענט אויף א הויך פון 15 מיליאן זל.

אויסער דעם זענען פארגעזעהן קרעדיטען אויף אנ'אלגעמיינער סומע פון 40 מיליאן זל. געגען משכנות פון תבואה און אנדערע אגראר־פראדוק־טען און 10 מיליאן זל. קרעדיטען פאר דעם קאאפע־ראטיווען און פריוואטען האנדעל מיט לאנדווירט־ליכע ארטיקלען און פאר האנדעלס־מיהלען ווי אויך 5 מיליאן זל. קרעדיטען פאר אייל־פאבריקען אויף איינצוקויפען אינלענדישע אייל־זוימען.

די ציגזען פאר'ן לאנדווירט וועלען בעטרעפען נישט העכער פון 3 פראצענט יעהרליך

שטיצען מעדיציניש און ערציהונגס־ארבייט אין כינע. דער צווייטער — פאר די איינריכטונגען, וואס ער האט געשאנקען א כינעזישען שפיטאל אין שאנכאי. די דעקאראציע פוןביידע יודען האט דורכגעפיהרט דער כינעזישער פינאנץ ־ מיניסטער ד"ר קונג אלס פרעזידענט פון מעדיצינישען צענטר אין שאנכאי.

פוילישע סוחרים-ארגאניזאציעס

פאדערען איינצופיהרען בילדונגס-עקזאמענס פאר סוחרים

וו א ר ש א, 12 (טעלעפאניש)

אין עטליכע טעג ארום וועט אין ווארשא פאר־קומען א קאנפערענץ פון הויפט־ראט פונם פערבאנד פון די פוילישע סוחרישע פעראיינען צו דער קאנ־פערענץ זענען איינגעלאדען געווארען פארשטעהער פון דער גאנצער פראווינץ. ביי דער געלעגענהייט האט דער פערבאנד פון פוילישע סוחרים ארויסגע־געבען אנ'אויפרוף, אין וועלכען ער קלערט אויף, אז די הויפט־אויפגאבע, וואס ער האט זיך איצט גע־שטעלט איז די אקציע מען זאל איינפיהרען ביל־דונגס־עקזאמענס פאר סוחרים.

אויף דעם צוזאמענפאהר פון די פוילישע סוחרים וועלען אויסגעארבייט ווערען די פלענער, וואס פאר א בילדונג עס דארף בעזיצען א סוחר, כדי ער זאל זיך קאנען פערנעהמען מיט האנדעל. נאכהער וועט דער אנגענומענער פלאן צוגעשטעלט ווערען דער רעגירונג.

פארוואס האט זיך דערוויל נישט איינגעגעבן די ענגלישע אקציע פאר די פוילישע יודען?

ל א נ ד א ן, (יט"א). „דזשואיש קראניקל" בע־האנדעלט אין א לייט ארטיקעל דעם מיסערפאלג פון ביז איצטיגען פערלויף פון דער ענגלישער הילפס אק־ציע פאר די פוילישע יודען און קומט צוו. אנר. צום אויספיהר, דאס נישט קוקענדיג דערויף וואס אפי־ציעל ווערט זי געפיהרט דורך דעם ועד־הקהלות, איז אבער די גאנצע ארגאניזאציאנעלע לאסט פון קאמ־פיין ארויפגעלעגט געווארען אויף די פלייצעס פון איין מענש וועלכער איז דער זאך זעהר איבערגעגעבען. ער געניסט אבער נישט פון דער אויטאריטעט וואס זאל זיכערען ערפאלג דער אקציע. אנדערש איז עס געוועזען מיט אלע ביז איצטיגע הילפס אקציעס פאר די דייטשע יודען. עס זענען בראש פון זיי כסדר גע־שטאנען די פיהרענדסטע פערזענליכקייטען פון יו־דישען קיבוץ, אין ענגלאנד, פונדעסטוועגען — מיינט „דזשואיש קראניקל" — איז נאך אלץ אונ־פערשטענדליך, פארוואס דער אפרוף אויפן אפעל פאר די פוילישע יודען איז געווען אזא שוואכער.

וואו זענען די טראדיציעס פון יודישער צדקה ? און וואו זענען די פוילישע יודען אין ענגלאנד ? „דזשואיש קראניקל" דערמאהנט לסוף, אז די אקציע פאר די פוילישע יודען איז אפגעלעגט געווארען מח־מת דעם פריהערדיגען קאמפיין פאר די יודען אין דייטשלאנד, און בעמערקט אז דער דאזיגער אומ־שטאנד לעגט ארויף א ספעציעלע פליכט אויף די יו־דען אין ענגלאנד. לאמיר די דאזיגע פליכט רעספעק־טירען ווי עהרליכע מענשען ! — פערענדיגט „דזשו־איש קראניקל".

ל א נ ד א ן, (יט"א). די לעצטע טעג זענען אין פערשידענע ענגלישע פראווינץ שטעט געעפענט גע־ווארען די זאמעל אקציעס אויפן קאמפיין פאר די פוי־לישע יודען.

צו דער אויפמערקזאמקייט

פון דער שטאל און גאלאנטעריע בראנזשע

וו א ר ש ע (יט"א) אין צוזאמענהאנג מיט די כסדר'דיגע אנפראגעס מצד סוחרים פון דער שטאל־און גאלאנטעריע־בראנזשע, דערהויפט פון די פרא ווינץ־שטעט, וועגען דער אפשטאמונג פון די שער־מאשינקעס „אטלאס", „קאה און נאהר", „אלאסקא" און „פראטאס", ערקלערט דערמיט דער צענטראל־קאמיטעט פאר דער אנטי־היטלערישער ווירטשאפט־ליכער אקציע אויפ'ן יסוד פון א גרינדליכער אויס־פארשונג, דאס עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די שער־מאשינקעס פון די דערמאנטע מארקער שטאמען דורכאויס פון דייטשלאנד.

אויך די גאל־מעסערס „ארפא", „האמאנד" „שוץ" און „הענקעלס" ווערען אויסגעארבייט אין דייטשלאנד.

ד ידייטשע פירמע הענקעלס פראדוצירט אויך א רייה שטאל־ און גאלאנטעריע־אויסארבייטונגען. ווי מעסער, שערלען, פען־מעסערלען א. ד. גל.

דאס יודישע סוחרטום דארף דורכאויס אויס־מיידען די דערמאנטע אויסארבייטונגען

עקספארט-מעגליכקייטן קיין א"י

וו א ר ש ע (יט"א) די פויליש־א"י'דיגע האנ־דעלס־קאמער טיילט מיט, אז לעצטענס האבען אין ביורא פון דער קאמער א"י־פירמעס געמאלדען פאלגענדע אנפראגען.

1) אנ'א"י־פירמע איז פעראינטערעסירט אין אימפארט פון שירצען פאר בעל־הבית'טעס און ביורא־פערסאנאל, דאמען־קליידער און מענער־אר־בייטער־פאלטאס.

2) א פאבריק פון פלאשטשען אין תל־אביב זוכט צושטעלער פון לעדער־קנעפ.

3) אנ'א"י־פירמע בעט צושטעלען אנ'אפערטע אויף ב־יקסטען און קויהלען.

4) אנ'א"י־פירמע אינטערעסירט זיך מיט'ן איינקויף פיר 100 טויזענד קעסטלעך קאמפלעטען (80 פראצ. כאסנע און 20 פראצ. יאדלע).

5) א צוכט־פירמע פון פויגעל און שפיל־היות אינטערעסירט זיך מיט'ן אימפארט פון שפיינ־גערנער פאר פויגעל.

נעהנטערע אינפארמאציעס ערטיילט דער האנ־דעלס־רעפעראט פון דער פויליש־א"י'דיגער האנ־דעלס־קאמער, ווארשע, פרעד־ ־־. טעל. 521-06

יוד. זשורנאליסט טעאדאר לעווי

מוז אין משך פון 3 טעג פערלאזען דאנציג

ד א נ צ י ג 12 (יט"א טעלעגראפיש)

יינט איז בעפרייט געווארען פון תפיסה דער יט"א־קארעספאנדענט אין דאנציג טעאדאר לעווי. ער איז אויפגעפאדערט געווארען אין משך פון דריי טעג צו פערלאזען דאנציג. לעווי איז א לעטישער בירגער. ס'זענען אונטערגענומען געווארען אינטער־ווענצען מבטל צו מאכען די גזרה

גרויסער רושם פון שמריהו לעווינ'ס טויט אין אמעריקא

נ י ו ־ י א ר ק 12 (אט"א טעלעגראפיש)

דיגאנצע אמעריקאנער פרעסע ברענגט גרעסערע ארטיקלען וועגען שמריהו לעווין. ס'זענען אפגעהאל־טען געווארען טרויער־פערזאמלונגען.

קאלאניסטען-פערבאנד

ארדענט איין די לאנדווירטשאפטליכע עולים

י ר ו ש ל י ם. (יט"א) די טעג איז אין פתח־תקוה פארגעקומען א בעראטונג מיט'ן אנטייל פון פאר־שטעהער פון „מרכז פון „התאחדות האכרים" ה' צידקאוו, וואס איז געווען געווידמעט דער איינ־ארדנונג פון די לאנדווירטשאפטליכע ארבייטער, וועלכע קומען קיין א"י אויפ'ן סמך פון די סער־טיפיקאטען פון קאלאניסטען־פערבאנד. עס זע־נען אנגענומען געווארען א רייהע קאנקרעטע בע־שלוסען וועגען דעם ענין און עס איז בעשטימט געווארען א ספעציעלער בודזשעט אויף דעם צוועק.

אויסצייכנונג פון צוויי יודען אין שאנכאי

ש א נ כ א י. (יט"א) די כינעזישע נאציאנאל־רעגירונג האט ערטיילט א הויכע אויסצייכנונג צוויי פון די אנגעזעהענסטע יודען אין שאנכאי — פעלי עלי כדורי (קאדורי) און סער וויקטאר ששון (סא־סון) .ביידע האבען בעקומען דעם גאלדענעם מע־דאל פון ערשטען קלאס, דער ערשטער פאר זיין

טרוימען און דיווירקליכקייט.

דאס גליק בעשטעהט פון פריילעכע מינו־טען. און דאס פריילעכקייט דארף מען קענען ארויסבעקומען פון די קלענסטע איינצעלהייטען פון לעבען, פון זיינע קליינינקייטען.

אט דום אמת פערשטעהען נוא די, וועלכע שפילען אויף דער מלוכה־לאטעריע. ־ וין דער פאקט ־לוין פון איינקויפען דעם לאס, גיט צו דעם מענשען פרייד און מוט. בעהאלטענדיג דעם לאס אי קעשענע, הויבט אן, דערוואריגט פון שמחה, צו פאנטאזירען, וואס ער וועט טון, ווען ער וועט געווינען אזא סומע געלט, און וואס, אויב א אידיעע.

אבער אוממאהעגדיג פון דעם הויפטט אן קאלקולירוניג צו בעטראכטען, וואס פארא שאנ־טישע שאנסען ער האט צו געווינען און ער רעכענט: אין דער ערשטער קלאס איז פאראן 13 טויזענד געווינסען, אין דער 2־טער קלאס — 10 טויזענד געווינסען, אין דער 3־טער קלאס — 8 טויזענד געווינסען און אין דער פערטער | 76.139 געווינסען.

זייענדיג פולשטענדיג קאלטבלוטיג, קומט ער צום קלאר־ זייענדיג בעשלוס, אז עס איז נישט קיין אזיזאך, עס זאל און דער גרויסער פער־סאמען פון די געווינס־לאסען, זיך נישט געפינען זיין לאס, און די זאלסט נישט געווינען א קלענערען אדער גרעסערען געווינס. אדער אפ־וויינסטען די זאלסט נישט בעקומען צוריק די הוצאות פון דער שפיל.

אין דער 33־טער לאטעריע, וועלכעס ציהונג פון דער 1־טער קלאס עס הויבט זיך אן דעם 19 טען יוני, זענען די שאנסען צו געווינען נאך אויסגעצייכנט פאר די, וועלכע האבען נאר־נישט געוואונען אין קיינע פון די 4 קלאסען, ארדענט מען די לאטעריע א צוגאב־ציה נכ דעם 20־טען דעצעמבער „אויף חנוכה". דאס אנטייל נעמען אין דער ציהונג קאסט גארנישט. די גע־ווינסען וועלען אויסגעצאהלט ווערען גאנ'ן בע־המזען דעם לאס פון דער 4־טער קלאס; מען דארף אזוי די לאסען, נאך דער ציהונג פון דער קלאס. אויך בעהאלטען אויף ווייטער. —

האלא! האלא!

וויכטיג פאר לעטניקעס!

אנשטאט זיך צו בארגען א בעט אויף אבנוץ־געלד, קויפט בעסער פאר'ן זעלבען געלד

אנ'עכט פאטענטירט בעט מיט א מאטראץ

פאר וועלכען מיר גאראנטירען אויף 3 יאהר.

אויף לאגער א גרויסער אויסוואהל פון פעלד־בעטלער און לעזשאקעס צו קאנקורענץ־פרייזען.

צו בעקומען נור אין דער בעקאנטער פאבריק אויף פולנאצנא 24 הורט! דעטייל!

אוירען, נאז און האלז קליניק מיט בעטען פון Dr.

Z. Rakowski

פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81 נעהמט אן שטענדיגע קראנקע וצווי־אפעראציע א. ז. וו.. ווי אויך אמבולא־טארישעס פון 9-2 און פון 4—8 אוונט.

Dr. med.

Leon Familier

איגערליכע און קינדער־קראנקהייטען

6. שערפיען 37 (בענעדיקטא)

נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

Dr. med.

Haltrecht

ספעציאל־ארצט פאר הויט־און געשלעכטס־קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעהמט אן פון 11 פריה ביז 2 מיטאג און 5—9 אוו. זונטאג פון 10—1 מיטאג

על ע א ר ט א נ ג ל י ז ע ן.

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזן

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל.

נאך לאנגע שווערע ליידען איז געשטארבען

נ"ע חנה זאקס

מוטער פון לאנגיעהריגען מיטגליד פון בעקער־צעך

וואלף יצחק זאקס.

צו דער לויה, וועלכע קומט פאר היינט, דאנערשטאג, ד. 13 יוני, 1 ביי טאג פון טרויער־הויז גזשעזשינער 37, ווערען אלע מיטגלידער געבעטען צו קומען אבגעבען דער פערשטארבענער דעם לעצ־טען כבוד.

די פערוואלטונג

פון בעקער־צעך אין לאדז.

פארזיכטיג ביים קויפען עופות!

ביי דוד גנאד און פרוי

אין דער האלע (פילסודסקיעגא 12)

טאר מען נישט קויפען קיין שום עוף אויף כשר, ווייל פרוי גנאד האט פערקויפט בעוואוסט־זיניג א טריפה'נע גאנז אלס כשר.

ועד הרבנים לעדת לאדז

י"א סיון, תרצ"ה.

הסוחר מהלל את סחורתו, והמורה — את תורתו, ואל התלמידים החוב, להבדיל בין רע לטוב!

רעכענסטו צו פאהרען קיין פאלעסטינא, מוזסטו די העברעאישע שפראך בעזיצען, און דאס קאנסטו ערלערנען אין פערלויף פון 3 מאנאטען ביים לעהרער א. איטקין

גדאנסקא 64, וואוינונג 33.

שפרעכשטונדען בין 1 א זייגער ביי־טאג. ערפאלג גאראנטירט!

פאר גארד ביזשוטעריע און לאמבארד־קוויטעס צאהלט די העכסטע פרייזען

אליזדאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

דאנקזאגונג.

דערמיט דאנק איך הערציג דעם ארגאניזיר־קאמיטעט פון דער בעזמאן־אקאדעמיע: דעם פערלאג „נייער פאלקסבלאט", די חשובע דירעקטארען ה' ווער־דינער און דור צעלמייסטער, דעם סימפאנישען ארקעס־טער מיט'ן דיר. טעאדאר רידער בראש, דעם אויבער־קאנטאר לוואוויץ און דיר. דארגוזשאנסקי, דעם סינאגאגען־כאר, דעם אנסאמבל פון „ראזמאיטאשטשי", דעם אנסאמבל פון „פילהארמאניע" ווי אויך אלע. וואס האבען מיטגעווירקט צום אווענד. בעזונדערס די גע־עהרטע פרוי מאלווינא אונגער מיין הארציגסטען יישר־כוח.

סאניע בעזמאן.

יודישע דעפוטאטען ביים פרעמיער סלאוועק

וואַרשאַ, 122 (יט"א טעלעפאָניש)

פרעמיער סלאוועק האט היינט אויפגענומען אויף א לענגערע קאנפערענץ די יודישע דעפוטאטען ד"ר ראזמארין און אדוו. הארטגלאס.

די יודישע דעפוטאטען האבען בעריהרט א גאנצע רייהע אקטועלע ווירטשאפטליכע און פאליטישע אנגעלעגענהייטען פון דער יודישער בעפעקערונג אין פוילען.

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש)

די יודישע דעלעגאציע האט איבערגעגעבען דעם פרעמיער א מעמאריאל וועגען די יודישע וואונשען בנוגע דער וואהל־ארדינאציע און וועגען אנדערע יודישע ענינים.

ביי דער געלעגענהייט האבען די יודישע פאליטיקער אויך איבערגעגעבען א אויספיהרליכען בעריכט וועגען די פארפאלען אויף דער פראווינץ אין די לעצטע טעג.

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש)

נעכטען איז געקומען קיין ווארשא א דעלעגאציע פון דער יודישער קהלה און גראדנא.

די דאזיגע דעלעגאציע וועט אויפגענומען ווערען דורכ'ן אינערן־מיניסטער און איהם איבערגעגעבען א בעריכט וועגען דער לאגע אין זייער שטאט.

אויך פון דער יודישער קהלה אין סובאלק וועט היינט קומען א דעלעגאציע, כדי צו בעזוכען דעם אינערן־מיניסטער.

האנדוראס וויל ארייןלאזען יודיש־דייטשע געלעהרטע

ניו־יאָרק (יט"א) פון טעגוסיגאלא, דער הויפט־שטאט פון האנדוראס, ווערט מיטגעטיילט, אז דער פרעזידענט פון דער דאזיגער צענטראל־אמעריקאנישער רעפובליק גענערי קאריעס האט אויפגענומען דעם פארשטעהער פון דזשעמס מאקדאנאלד'ס פליטים־קאמיסאריאט, ד"ר סעמועל, ג. אינמאן, וועלכען ער האט ערקלערט, אז די רעפובליק האנדוראס וועט גערן אויפנעמען יודישע וויסענשאפטס־לייט און ערציהער פון דייטשלאנד.

איטאליען און טשעכאסלאוואקיי צאהלען נישט די קריגס־חובות

וואַשינגטאָן, 12 (ספּ. טעל.)

די איטאליענישע און טשעכאסלאוואקישע רעגירונגען האבען אפיציעל געמאלדען דער רעגירונג פון די פאראייניגטע שטאטען, אז זיי וועלען נישט צאהלען די ראטע פון די קריגס־חובות, וואס איז צאהלבאר דעם 15. יוני.

מתנה פון דער האלענדישער קעניגין א יודישען אינוואלידען־פערבאנד

אַמסטערדאַם (יט"א) די קעניגין ווילהעלמינע, פון האלאנד האט דורך איהר פריוואט־סעקרעטאר איבערגעשיקט א געלד־מתנה דעם פערבאנד „דער יודישער אינוואליד“ — דער גרעסטער יודישער ארגאניזאציע אין האלאנד. אין א בריף געשריבען אין א זעהר ווארימען טאן, האט די קעניגין געבראכט צום אויסדריק איהר אנערקענונג פאר דער ארבייט פון אינוואלידען־פערבאנד. דער פערבאנד האט בדעה אויף דאפעלט צו פערגרעסערען זיין היים אין אמסטערדאם. אין וועלכען עס איז איצט פערהאן ארט פאר 200 מאן.

צ. ק. פון יודישע האנדווערקער וועט זיך צונויפקומען דעם 23 ד. ח.

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש)

עס איז אפגעהאלטען געווארען א זיצונג פון עקזעקוטיוו פון צענטראלען יודישען האנדווערקער־פערבאנד. די זיצונג האט בעהאנדעלט א שארפען בריף, וועלכען עס האט צוגעשיקט דער וויצע־פרעזעס פון דער האנדווערקער־צענטראלע, אדוו. יוסף וויצמאן, פון לאדז ,נאכדעם, ווי ער האט אפגעהאלטען א זיצונג מיט די מיטגלידער פון עקזעקוטיוו וועגען פערשידענע האנדווערקער־פראגען.

עס איז בעשלאסען געווארען צו אקצעפטירען דעם בעשלוס צונויפצורופען דעם צ.ק. פון די יודישע האנדווערקער אויף א זיצונג דעם 23 ד.ח.

פילסודסקי־פייערן אויף די גרעניצען פון פוילען

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש פון אונזער קארעספאנדענט)

דעם קומענדיגען זונטאג דעם 16. ד. ח. וועלען לענג־אויס די גרעניצען פון דער גאנצער פוילישער רעפובליק אנגעצונדען ווערען פייערן לכבוד דעם אנדענק פון מארשאל פילסודסקי, צום אפלויף פון א חודש נאך זיין טויט.

ביי די דאזיגע פייערן וועלען 8 מיט 45 מינוט אינדערפריה אין דער צערפולער שעה פונ'ם טויט פון פאלקס־פיהרער, זיך פערזאמלען די אלע, וועלכע וועלען ארבייטען ארום די דאזיגע גרעניצען. אויף ד ימזרח־גרעניצען ארגאניזירט די פייערונגען דער ק.א.פ. אויף די מערב־גרעניצען — דאס גרעניץ־מיליטער

ווען, עס וועלען אנגעצונדען ווערען די פייערן, וועט פאר די איינגעזאמעלטע פארגעלעזען ווערען דער מאניפעסט פון מלוכה־פרעזידענט, ארויסגעגעבען באלד נאכ'ן טויט פון מארשאל. נאך דע' פייערליכקייט וועט דורך דער בעפעלקערונג אפגעגעבען ווערען א ספעציעל־פערפאסטע שבועה צו בלייבען טריי די קאמפען און אידעען פון מארשאל פילסודסקי.

אנ'אקט מיט דער בעשרייבונג פון דער פייערליכקייט וועט אריינגעלעגט ווערען אין א זילבערנער אורנע, וועלכע וועט אוועקגעשטעלט ווערען אין פילסודסקי־מאוזאלעאום.

געשלאסענע זיצונגען פון דעם „צעירים“־צוזאמענפאהר

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש)

נאך די רעדעס פון די „אגודה“־פיהרער הרב ר' איטשע מאיר לעווין און דעפ. הרב לעווין א. א. האט מען זיך אויפ'ן צוזאמענפאהר פון די „צעירי אגודת־ישראל“ ארומגעזעהען ,אז מען מוז האבען עטליכע געשלאסענע זיצונגען.

היינט בייטאג איז טאקע פארגעקומען אזא געשלאסענע זיצונג, וואס איז געווען רייך אין שטורמישע מאמענטען.

קודם־כל איז אויף דער זיצונג פון דער פערמאנענץ־קאמיסיע געקומען צו גרויסע סקאנדאלען.

ד ערנסטערע „צעירים“־טהוער מיט'ן בענדינער דעלעגאט ר' אברהם מאיר הערצבערג בראש האבען געמאכט א שארפען פארוואורף דעם גענעראל־סעקרעטאר ה' קראנראד פון וועלכע ער האט זיך נאך ביז־איצט נישט ריינגעוואשען. דער דעלעגאט הערצבערג פאד[...] זאל פון דער ארגאניזאציע דערווייטערען די אלע, וואס בעפלעקען דעם נאמען פון די „צעירים“. אין זעלבען זין זאגען זיך אויך ארויס אנדערע דעלעגאטען וועלכע פאדערען צו מאכען א „טשיסטקע“ אין דער ארגאניזאציע.

נאך א לענגערער דיסקוסיע איז אויסגעקליבען געווארען א ספעציעלע אויספארשונגס־קאמיסיע, וועמענס אויפגאבע עס וועט זיין צו דערווייטערען די אלע ,וועלכע שעדיגען מיט זייער טעטיגקייט די ארגאניזאציע.

אויך אויפ'ן פלענום האבען זיך אפגעשפילט געגוג שטורמישע סצענעס.

ה' זיידמאן טרעט שארף ארויס געגען דער עם הארצית, וואס האט זיך אריינגעכאפט אין דער „צעירים“־בעוועגונג. ער שלאגט פאר אז די סעקרעטארען פון אלע אבטיילונגען מוזען די קארעספאנדענץ פיהרען אין דער העבראישער שפראך.

דער פיהרער פון די „צעירים“, דער יאווארזשנער רב הרב הירשהארן, טרעט ארויס געגען דעם, וואס מען פאווארייזירט די פועלים אויפ'ן חשבון פון די „צעירים“. דער רעדנער זאגט זיך אויך ארויס געגען דער פאליטיק פון דער „אגודה“ דעלעגאציע אין ארץ־ישראל.

ה' הערצבערג האלט דאן א לענגערע רעדע וועגען דעם, וואס די „צעירים“ זענען אוועק פון זייער אייגענטליכען תורה־פראגראם, וואס עס האט דערפיהרט צו דעם איצטיגען קריזיס אין דער בעוועגונג.

א פאר־פאלק, וואס האט שאנטאזשירט מענער מיט דער הילף פון שענדליכע פאטאגראפיעס אין ווארשא

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש)

דער ווארשאווער אויספארשונג־אמט איז געפאלען אויף די שפורען פון א מיאוס'ער שאנטאזש אפערע.

די געשיכטע איז אזא:

דאס פארפאלק וואלדעמאר און האלינא סטאנקיעוויטש (נאוואגראדזקא 8) האט געפיהרט ביי זיך א „צוזאמענקונפטס־הויז“, וואוהין עס פלעגען קומען פרויען און מיידלעך און דארט פערבריינגען מיט מענער. סטאנקיעוויטש אליין איז אויפגעטרעטען אין קאבארעטען אלס טענצער אונטער'ן נאמען וואלדעמאר קאריני. אין די קאבארעטען האט ער זיך בעקענט מיט פיל פרויען און זיי איינגעלאדען צו זיך. דארט האט מען די פרויען בעקענט מיט מענער און שפעטער האט מען שאנטאזשירט די מענער פון די פרויען און די פרויען פון די מענער, וואס האבען אין דעם „צוזאמענקונפטס־הויז“ פערבראכט.

סטאנקיעוויטש האט זיינע קרבנות, די „אויסגעגליטשטע“ פרויען, פאטאגראפירט אין פערשידענע דראסטישע פאזעס ,און מיט דער הילף פון די דאזיגע פאטאגראפיעס האט ער געשלעפט געלד נאך א לענגערער אויספארשונג האט מען דאס פארפאלק סטאנקיעוויטש ארעסטירט און איינגעזעצט אין פאוויאק.

די זיכערקייט אין מזרח־אייראפא און די דונאי־קאנפערענץ

ערב דעם פראנצויזישען ענטפער צו דייטשלאנד

פּאַריז, 12 (ספּ. טעל.)

„עקסעלסיאר“ שרייבט, אז דער פראנצויזישער ענטפער אויף דער דייטשער נאטע מכח דעם פראנצויזיש־סאוועטישען אפמאך וועט, צוליב'ן פערשלעפטען קאבינעט־קריזיס, ארויסגעשיקט ווערען קיין בערלין אין די נאהענטסטע טעג. דיפערשפעטיגונג פון די פאר טעג וועט געווים געבען דעם פרעמיער לאוואל צו בעקומען נוצליכע אינפארמאציעס בנוגע דעם טשעכיש־סאוועטישען פאקט, וועלכער האט אויך ארויסגערופען די קריטיק מצד דייטשלאנד. ס'איז נישט אויסגעשלאסען, אז די פראנצויזישע רעגירונג וועט פערבונדען די זיכערקייטס־פראגע אין מזרח־אייראפא מיט די ענגליש־פראנצויזיש־איטאליעניש־דייטשע אונטערהאנדלונגען וועגען דער דונאי־קאנפערענץ.

יאפאן וועט זיך נישט בעטייליגען אין דער ים־קאנפערענץ

טאָקיאָ, 12 (ספּ. טעל.)

„ניטשי־ניטשי“ שרייבט, אז די הסכמה פון יאפאן צו אנערקענען פאר דייטשלאנד 35 פראצענט פון טאנאזש פון בריטישען קריגס־פלאט בעדייט נישט קיין שטילען הסכם פון יאפאן אנטיילצונעמען אין דער ים־קאנפערענץ צוזאמען מיט דייטשלאנד אדער מיט אנדערע גרויסמאכטען, וועלכע זענען נישט אנגעשלאסען אין די אפמאכען פון לאנדאן און וואשינגטאן.

2 צוגען, וואס קורסירען צווישען ווארשא און לאדז ווערען אפגעשטעלט

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש)

די ווארשאווער באהן־דירעקציע מעלדעט, אז צוליב דער קליינער צאהל רייזענדע ווערט פון 16 ד. ח. אפגעשטעלט דאס קורסירען פון צוג נומער 301, וועלכער געהט אפ פון ווארשאווער הויפט־וואקזאל צום לאדזער פאבריקס־וואקזאל 7 א זייגער מיט 8 מינוט אינדערפריה. עס וועט אויך אויפהערען צו קורסירען דער צוג, וואס געהט אפ פון לאדזער פאבריקס־וואקזאל קיין ווארשא (הויפט־וואקזאל) 11.45 א זייגער.

אנרי בארביס אין ווארשא

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאָניש)

דאנערשטאג קומט צופאהרען קיין ווארשא א דעלעגאציע פון פראנקרייך מיט די בעריהמטע פראנצויזישע דיכטער אנרי בארביס און מאלרא.

קאמף מיט פריוואטער ספעקולאציע אין ראטענפערבאנד

מאָסקווא, 12 (ספּ. טעל.)

אין מאסקווא האט מען בעפוילען אין משך פון 10 טעג צו ליקווידירען אלע מלוכה'שע קאמיסיאנס־לאגערם און אנטיקוואר־געשעפטען. די געשעפטען ווערען ליקווידירט צוליב דעם, וואס זיי זענען מאסענווייז אויסגענוצט געווארען דורך פריוואטע שפעקולאנטען, כדי פטור צו ווערען פון סחורות, וועלכע זענען איינגעקויפט געווארען צו ביליגע פרייזען אין די רעגירונגס־געוועלבער.

א פאליטישער מארד פון א טאטער

מאָסקווא, 12 (ספּ. טעל.)

אין א וואגאן־פאבריק האט א יונגער טאטאר אויפ'ן פאליטישען באדען דערהרג'עט א צווייטען טאטאר, א מיטגליד פון דער קאמוניסטישער יוגענד־ארגאניזאציע.

פינלאנד ב'ייבט נישט שולדיג די קריגס חובות

וואַשינגטאָן, 12 (ספּ. טעל.)

פינלאנד האט געמאלדען דער אמעריקאנישער רעגירונג, אז זי וועט בעצאהלען דעם 15 ד.ח. די ראטע קריגס חובות.

שלום־אפמאך צווישען באליוויען און פאראגוויי

בּוּענאָס־איירעס, 12 (ספּ. טעל.)

היינט, מיטוואך, האלב 1 בייטאג איז דא אונטערגעשריבען געווארען דעם שלום אפמאך צווישען באליוויען און פאראגוויי. אין משך פון 48 שעה וועלען אפגעשטעלט ווערען די קריגס־אפעראציעס, וואס קומען פאר אויף א שטח פון 600 קילאמעטער.

פאליאקען אין פראנקרייך

וועלכע ווארטען אויף מעגליכקייטען צוריקצוקומען קיין פוילען

פּאַריז, 12 (ספּ. טעל.)

„האוואס“ איז מודיע: א גרויסע צאהל פאלאקען זענען היינט געקומען אין גענעראל־קאנסולאט אין ליל און האבען געפאדערט רעפאטריאציע־באנעם ארער שטיצע. ווי בעקאנט זענען די ארבייטס־קארטען צוריקגעצויגען געווארען פון די אויסלענדער, וועלכע זענען נישט אין פראנקרייך קיין גאנצע 10 יאהר. די דאזיגע „פרעמדע“ האבען נישט קיין רעכט אויף ארבייטסלאזען־שטיצע.

דער קאמוניקאט, וואס עס האט דעם 23. מאי פערעפענטליכט דאס ארבייטס־מיניסטעריום האט פארגעזעהן, אז דעם 5. אוני זאלען אויפ'ן חשבון פון דער פראנצויזישער רעגירונג ארויסגעשיקט ווערען קיין פוילען, די פאלאקען, וועלכע האבען נישט קיין ארבייטס־רעכט אין לאנד.

אמעריקא האלט זיך אין רעזערוו

בנוגע דער פאליטיק אין אייראפא

לאָנדאָן, 12 (ספּ. טעל.)

דער ראטגעבער פון דער אמעריקאנישער אמבאסאדע אין לאנדאן האט היינט בעזוכט דעם פארעין אפיס און ענטפערענדיג אויף די מיטגעטיילטע דורך דער ענגלישער רעגירונג, דייטשע פארשלאגען מכח די ים־בעוואפנונגען, ערקלערט, אז די אמעריקאנישע רעגירונג וועט מארמולירען איהר שטעלונג בנוגע די ים־בעוואפנונגען אויפ'ן יסוד פון די פערפליכטונגען פון די טראקטאטען פון וואשינגטאן און לאנדאן. די רעגירונג פון אמעריקא מעלדעט נישט אן קיין שום פארשלאגען בנוגע די דייטשע פראפאזיציעס, וואס זענען ארויסגערוקט געווארען אין די געשפרעכען צווישען דייטשלאנד מיט ענגלאנד.

דער אמעריקאנישער ענטפער איז געהאלטען א גרויס רעזערוו בנוגע צו דייטשלאנד, ווייל פרעז. רוזוועלט וויל ווי ווייט מעגליך אפהאלטען זיך אין אריינמישען זיך אין אייראפעאישע ענינים.

ארום די „מעגליכקייטען“ פון יודישער קאלאניזאציע אין אלבאניען

סאַלאָניקי (יט"א) דער שטעלפערטרעטער פון אלבאנישען געזאנדטען אין גריכענלאנד, רעמזי צעלא, האט שוין — ווי יט"א האט מיטגעטיילט — אפגעלייקענט די ידיעה פון אויסלענדישע יודישע צייטונגען (אין לאנדאן און ניו־יארק) וועגען בלומרשטע מעגליכקייטען פון יודישע אימיגראציע קיין אלבאניען. רעמזי צעלא האט איבערגעגעבען דעם יט"א פארשטעהער פאלגענדע איינצעלהייטען:

א יודישע צייטונג פון אמעריקא האט זיך צו איהם געווענדעט מיט פאלגענדע דריי פראגען: צי איז פערהאן א מעגליכקייט אין אלבאניען צו קויפען לאנד־ווירטשאפטליכען באדען אדער צו בעקומען איהם אין פאכט, צי איז מעגליך צו גרינדען אינדוסטריעלע אונטערנעהמונגען אין אלבאניען און וועלכע זענען די בעדינגונגען פון אריינלאזען אויסלענדער קיין אלבאניען און פון זייער וואוינרעכט.

אויף די דאזיגע פראגען — ערקלערט רעמזי צעלא — האט ער געגעבען א שריפטליכע תשובה, אין וועלכער עס איז, נישט געווען דערמאנט וועגען יודען און נישט וועגען וועלכער עס איז עוונטועלער יודישער קאלאניזאציע אין אלבאניען.

אין זיין תשובה האט דער פערטרעטער פון געזאנדטען אויפגעקלערט, אז אין אלבאניען קען מען בעקומען לאנדווירטשאפטליכען באדען; לויט די געזעצען פון אלבאניען טאר מען אבער אזא באדען נישט פערקויפען און אויך נישט פערפאכטען צו אויסלענדער.

וואס שייך אינדוסטריעלע מעגליכקייטען עקזיסטירען זיי אין געוויסע צווייגען, ווי צ. ב. ש. ברויערייי, טעקסטיל, צוקער־ראפינעריע, האלץ־בעארבייטונג און גלאז־אינדוסטריע. עס זענען אויך דא מעגליכקייטען פאר געפליגעל־צוכט.

אויסלענדער ווערען פריי אריינגעלאזען קיין אלבאניען און עס זענען נישטא קיין בעגרעניצונגען, אויך נישט קיין אויסלענדער־שטייער. אויסלענדישע ארבייטער קענען קומען בלויז, אויב זיי האבען א בעשטימטען קאנטראקט, וועלכער ווערט אבער בעשטעטיגט בלויז אין דעם פאל, ווען פאר דעם בעשטימטען ארבייטס־צווייג זענען נישטא קיין ענטשפרעכענדע קרעפטען אין לאנד גופא.

טיראַנאַ (יט"א) דער ווירטשאפטס־מיניסטער פון דער אלבאנישער רעגירונג ד. בעראטי האט איבערגעגעבען דעם יט"א־פארשטעהער פאלגענדע ערקלערונג: „איך קען אייך פערזיכערן, אז די אלבאנישע רעגירונג וועט זארגפעלטיג בעטראכטען יעדע ביטע, וואס וועט קומען פון יודען, וועלכע זענען בעשטרעבט זיך איינצוארדנען אין אלבאניען און אינוועסטירען דא קאפיטאל אין לאנדווירטשאפטליכע אדער אינדוסטריעלע אונטערנעמונגען“.

לאדז, 13 יוני 1935

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאדז, 13 יוני 1935

דער איטאַליעניש־אַביסינישער קאָנפליקט דראָהט מיט פערוויקלונגען

עס אונטערליגט שוין קיין שום ספק אז מוסאָליני גרייט צו סיסטעמאַטיש און צילבעוואוסט א גרויסען אפריקאַנישען קריג וואָס דאַרף פערזיכערען פאַר איטאַליען די הערשאַפט איבער אביסיניען. צי די דאָזיגע עקספּעדיציע איז א רעזולטאַט פון אינערליך־פּאָליטישע מאָטיווען אָדער צוליב אימפּעריאַליסטישע ענדערט אין דער לאַגע גאָר נישט. אָבער אָנגרייפענדיג אביסיניען שטערט איטאַליען דערמיט דאָס אייראָפּעאישע גלייכגעוויכט אי זאַפריקע. בעזוג דערם איז אין דעם פונקט פיהלבאַר ענגלאַנד פאַר וועלכער עס איז אָרנישט לייכגילטיג צי אביסיניען איז אַן'אומאָפּהענגיגע מלוכה אָפען פאַר דער ווירטשאַפטליכער עקספּאַנסיע פון אַלע אייראָפּעאישע מלוכות, אָדער זי וועט ווערען א איטאַליענישע קאָלאָניע וואָס אונטערליגט אויסשליסליך דער איטאַליענישער פּאָליטישער און עקאָנאָמישער השפּעה. די געאָגראַפישע לאַגע פון אביסיניען איז אַזעלכע אז ווער עס וועט זי בעהערשען דער וועט אויך האָבען אין זיין מאַכט דעם איבעריגען לויף פונ'טייך נילוס, וואָס זיין הויפּט־אָפּצווייג פליסט אַרויס פון דער אָזיערע טסאַנאַ. די פערטיילונג פון די וואַסערען פון דאָזיגען גרויסען טייך וואָס דעצידירט וועגען לעבען פון גאַנצען סודאַן, — איינער פון די וויכטיגסטע ענגלישע קאָלאָניעס — קען אין יעדען מאָמענט אָפּגעשטעלט ווערען דורך די פאַקטאָרען וואָס הערשען אין מיטעל אביסיניען. און דעריבער האָט ענגלאַנד פאָראויסזעהענדיג די געשעהענישען, געשלאָסען מיט דער אביסינישער רעגירונג אַן'אָפּמאַך וואָס פערזיכערט איהר דעם מאָנאָפּאָל פון בויען דאָרט וואַסער רעזערוואואַרען אַרום דער אָזיערע טסאַנאַ, וואָס וועט כסדר רעגולירען די אָפּפלוסען פון איבעריגען לויף פון טייך נילוס, אויב עס וועט איטאַליען געלונגען צו בעהערשען אביסיניען — וועט דער ענגליש־אביסינישער אָפּמאַך נישט אויפהערען צו פערפליכטען, אויב, וואָס עס איז פולשטענדיג אונוואַרשיינליך ענגלאַנד וועט איהם פריוויליג אויפלעזען. דאָס הייסט ווען אפילו די איטאַליענישע עקספּעדיציע זאָל פולשטענדיג געלונגען וועט מוסאָליני אויך נישט זיין דער אונבעגרענעצטער הערשער פון דער נייער קאָלאָניע און ער וועט זיין געצוואונגען צו טיילען זיך מיט דער הערשאַפט מיט ענגלאַנד.

דעריבער האָבען זיך די ענגלישע פאָרשטעהער אין דער פעלקער ליגע בעמיהט צו מילדערען דעם אביסיניש־איטאַליענישען קאָנפליקט און מיט אַזאַ חשק געשפּילט די ראָלע פון פערמיטלער אין סכסוך, וואָס זיין נישט גינסטיגער פערלויף וואָלט בעגראָבען דאָס ביסעל אויטאָריטעט וואָס די ליגע האָט נאָך.

ענגלאַנדס פּאָליטיק רופט אָבער אַרויס א גרויסע אונצופרידענהייט אין איטאַליען — און מוסאָלינים לעצטע רעדע האָט געגעבען א שלאָגענדען בעווייז פון די דאָזיגע שטימונגען. אָבער אויך אין ענגלאַנד איז מען שטאַרק נישט צופרידען מיט דער איטאַליענישער פּאָליטיק בנוגע אביסיניען.

ענגלאַנד געפינט זיך איצט אין א לאַגע אז נישט וועלענדיג זיך אַריינלאָזען אין א קאָנפליקט מיט איטאַליען מוז זי אָבער שיצען איהרע אינטערעסען אין אפריקא און די געשיכטע לערענט אונז אז אין דער פערטיידיגונג פון איהר אימפּעריום מעבר לים איז ענגלאַנד אונבויגזאַם און בעציהט זיך מיט א אונווילען צו קאָמפּראָמיס פּראָיעקטען דאָס בעווייזט די געשיכטע מיט פראַנקרייך איבער פאַשאָדע ווען עס איז שיער נישט געקומען צו קיין דראָהענדען קאָנפליקט צווישען ביידע מלוכות מיטן מאָמענט ווען א פראַנצויזישע אָפּטיילונג אונטער דער פיהרונג פון מאַרשאַנדען האָט זיך בעוויזען ביים נילוס. פראַנקרייך, וואָס האָט דאַך איהר גאַנצע אויפמערקזאַמקייט געהאַט געווענדעט אויף איהר מזרחדיגע גרעניץ איז אָפּגעטרעטען אויף די גאַנצע ליניע, הגם זי איז אין דעם סכסוך פולשטענדיג געווען גערעכט.

און איצט ווען דער גאַנצער ענגלישער דיפּלאָמאַטישער אַפּאַראַט אַרבייט אויף צו פערזיכערן די בריטישע אינטערעסען אין אביסיניען און זי ווייסט מען איז אין ענגלאַנד בעאונרוהיגט מיט דער איטאַליענישער אקציע אין אביסיניען בעווייזט די דיסקוסיע וואָס איז וועגען דער פראַגע אדורכגעפיהרט געוואָרען אין לאָרדען הויז, בעת וועלכער איין רעדנער האָט געפאָדערט, אַז ענגלאַנד זאָל שליסען דעם סועץ דורכגאַנג פאַר די איטאַליענישע שיפען. דאָס וואָלט פאַקטיש געווען א דראַסטיש ווי אויך ווירקזאַם מיטעל, בכדי אונמעגליך צו מאַכען די איטאַליענישע עקספּעדיציע, צו דעם וועט אָבער וואַרשיינליך נישט קומען, אָבער דאָס איז זיכער אז ענגלאַנד וועט אַזוי לייכט פון איר שטאַנדפּונקט נישט אָפּטרעטען און וועט אויסנוצען אַלע דיפּלאָמאַטישע מיטלען בכדי צו דערפיהרען צו אַזאַ קאָמפּראָמיס צווישען איטאַליען און אביסיניען וואָס זאָל ווענינגסטענס ביז צו א געוויסער מאָס אָפּהיטען די אביסינישע אומאָפּהענגיגקייט.

דער ענין אביסיניען האָט אָבער דערווייל אין אייראָפּע דערפיהרט צו זעהר נישט געוואונשענע פאָלגען. פון איין זייט איז אדורכגעבראָכען געוואָרען דער געמיינזאַמער ענגליש־פראַנצויזיש־איטאַליענישער פראָנט. פון דער אנדערער זייט האָבען צווישען איטאַליען און דייטשלאַנד זיך אָנגעהויבען הייסע דיפּלאָמאַטישע געשפּרעכען, וועלכע זאָלען האָבען דערפיהרט צו א ווייטגעהענדע דערנעהענטערונג צווישען רוים און בערלין. דערביי דאַרף מען געדענקען אז געשעהען איז עס ערשט נאָך א יאָהר ווי א דאַנק דעם איטאַליענישען שאַרפען ווידערשטאַנד האָט היטלער געמוזט רעזיגנירען פון פערכאַפּען עסטרייך. מוסאָליני שפּילט איצט א ריזיקאַ שפּיל, ער האָט זיך אין דער איטאַליענישער עפענטליכער מיינונג שטאַרק אנגאַזשירט אין דער אביסינישער אקציע און אויף דער קאָרט שטעהט איצט זיין פּרעסטיזש, אַלס „פיהרער". דער אביסינישער קאָנפליקט האָט דעריבער געגעבען די היטלער דיפּלאָמאַטיע די געלעגנהייט צו פערוואַרפען די נעץ אויף מוסאָליניען וועלכער וויל ווידער מיטן געשפּענסט פון א פערשטענדיגונג מיטן דריטען רייך אויסאיבען א פּרעסיע אויף ענגלאַנד און פראַנקרייך.

וואָס וועט זיך דערפון אויסלאָזען איז שווער פאָראויסצוזעהען. מוסאָלינים האַרטער ווילען וועט נישט אָפּטרעטען פון דעם בעשלאָסענעם פּלאַן, פון דער אנדערער זייט שטעהט די גאַנצע מאַכט פון גרויס בריטאַניען, וואָס מוסאָליני קען נישט און וויל נישט גרינגשעצען. עס איז דעריבער מעגליך אז די אונטערהאַנדלונגען וואָס קומען איצט פאָר אין מויר־לאַנד אונטער דער עגידע פון דער פעלקער־ליגע וועלען דערפיהרען צו דער אויפקלערונג פון דער לאַגע.

דער פיהרער פון דער נאַצי־באַנק אַליין זאָגט, אַז דייטשלאַנד איז עקאָנאָמיש רואינירט

די דערפאַהרונג האָט שוין לאַנג געלערענט, אַז יעדעס מאָל ווען אין א לאַנד שטייגט די אנטיסעמיטישע כוואַליע, דאַרף מען דאָס אָננעהמען פאַר א בעווייז, אַז עפּעס איז דאָרטען פויל. אָדער די לאַגע איז דאָרטען אַזוי קלאָגעדיג, אַז עס הערשט שוין גרויס אומצופרידענקייט צווישען די ברייטע מאַסען פון דער בעפעלקערונג, אָדער די מאַכטהאָבער ווייסען, אַז עס רוקט זיך אָן עפּעס א קאַטאַסטראָפע, וועלכע מען וועט נישט קענען אויסמיידען. אין ביידע פאַלען ווערט די אנטיסעמיטישע כוואַליע קינסטליך אויפגעבלאָזען. כדי אָפּצוווענדען דעם פאָלקס צאָרן פון די אמת שולדיגע און וואַרפען די שולד אויף דעם אייביגען שעיר לעזאזל — די יודען.

שוין דערין אַליין וואָס די נאַציס געפינען איצט פאַר נויטיג אַרויסצוקומען יעדען טאָג מיט נייע העצעס געגען יודען, טראָצדעם וואָס די יודען זענען שוין לאַנג בעזייטיגט געוואָרען פון אַלע פּאָליטישע עקאָנאָמישע און אינטעלעקטועלע פּאָזיציעס, שוין דערין אַליין וואָלט מען געקענט זעהן א סימן, אַז עפּעס א קאַטאַסטראָפע רוקט זיך דאָרטען אָן. אָבער עס איז גאָרנישט נויטיג צו זוכען קיין זייטיגע סמנים ווייל ערשט די טעג האָט עס אָפען דערקלערט איינער פון די גרויסע דייטשע פינאַנסיסטען, דער רייכסבאַנק דירעקטאָר ברינקמאַן.

לויט א ספּעציעלער דעפּעשע וואָס איז די טעג אָנגעקומען צו דער נוי יאָרקער „שטאַטסצייטונג און העראַלד" האָט רייכסבאַנקדירעקטאָר ברינקמאַן געהאַלטען א רעדע פאַר א גרופּע אנדערע רייכסבאַנקבעאַמטע, אין וועלכער ער האָט בעוויזען אַז אויף דייטשלאַנד רוקט זיך אָן א עקאָנאָמישער חורבן, פון וועלכען מען וועט זיך בשום אופן נישט אַרויסדרעהען.

אין זיין רעדע האָט ברינקמאַן בעטאָנט דאָס וואָס איז שוין א סך מאָל פאַר איהם בעטאָנט געוואָרען. אַז דייטשלאַנד איז מיט איהר ווירטשאַפט אָנגעוויזען אויפ'ן עקספּאָרט. אָבער דער דייטשער עקספּאָרט ווערט מיט יעדען טאָג אַלץ קלענער, און מען קאָן בשום אופן נישט געפינען קיין מיטלען, ווי אַזוי איהם צו פערגרעסערען. איינער פון די הויפּט־פאַקטאָרען, וואָס העלפען שלאָגען דעם דייטשען עקספּאָרט איז דער באָיקאָט אויף דייטשע סחורות, וואָס ווערט אָנגעפיהרט אין פערשידענע לענדער, האָט דירעקטאָר ברינקמאַן דערקלערט, מען האָט שוין געפּרובט אָנווענדען א סך געגענמיטלען קעגען דעם באָיקאָט, אָבער ווי עס שטעלט זיך אַרויס, זענען זיי אַלע געווען א דורכפאַל, דער באָיקאָט געהט אָן און מיט קיין מיטעל קאָן מען איהם נישט אָפּשטעלען. א חוץ דעם באָיקאָט זענען נאָך פאַראַן אַנדערע סיבות. וואָס שטערען שטאַרק דעם דייטשען עקספּאָרט. און מען וועט מוזען געפונען א וועג ווי אַזוי די אַלע שטערענישען בייצוקומען. ווייל נאָר דורך אַן'אָפּזאַץ אין אויסלאַנד פון דייטשע סחורות וועט מען קאָנען קריגען דאָס געלד, וואָס דייטשלאַנד דאַרף האָבען אויף צו אימפּאָרטירען רויה־שטאָפען פון אַנדערע לענדער. און אָהן די רויהע מאַטעריאַלען וועט די ענטוויקלונג פון דער דייטשער אינדוסטריע נישט קאָנען אָנגעהן. און נאָכמעהר, אַפילו דער אייגענער אינערליכער מאַרק וועט אויך בלייבען געשטאַרקט, ווען דייטשלאַנד וועט נישט האָבען קיין צופיהר פון רויהער מאַטעריאַלען פון אויסלאַנד.

דירעקטאָר ברינקמאַן דערקלערט, אַז דער באָיקאָט אויף דייטשע סחורות איז איינער פון די הויפּט פאַקטאָרען וואָס שלאָגען די דייטשע ווירטשאַפט, אָבער דאָס איז נישט די איינציגע סיבה, אפשר נאָך וויכטיגער איז דער פאַקט, וואָס דייטשלאַנד דאַרף קאָנקורירען מיט לענדער, וואָס האָבען פערקלענערט דעם ווערט פון זייער געלד.

ברינקמאַן האָט ווייטער דערקלערט, אַז געוויסע פינאַנסיסטען ווילען קעמפען געגען דער דאָזיגער קאָנקורענץ מיט פערביליגען דעם ווערט פון דייטשען מאַרק, ער מיינט אָבער, אַז וועגען דעם קאָן מען אַפילו נישט טראַכטען, ערשטענס דערפאַר, ווייל די דייטשע רייכסבאַנק האָט נישט קיין גאָלד־רעזערווען, און איינמאָל וועט מען אָנהויבען פערביליגען דאָס דייטשע געלד ווייס קיינער נישט, וואו מען וועט זיך אָפּשטעלען, ווייל נישט האָבענדיג קיין גאָלד־רעזערווען, וועט מען די אינפלאַציע נישט קאָנען האַלטען אין די געוויסנשטע גרענעצען. צווייטענס, וואָלט דאָס געבראַכט צו שווערע אינערע פּאָליטישע פאָלגען אין דייטשלאַנד. וואָרים דאָס דייטשע פאָלק געדענקט דאָס גוט. וואָס פאַר א חורבן די אינפלאַציע האָט אָנגעמאַכט אין די יאָהרען 1921-1923, דריטענס ווער קאָן גאַראַנטירען אַז אויב דייטשלאַנד וועט פערביליגערען איהר געלד, צי וועלען נישט אַנדערע לענדער נאָכטון דעם זעלביגען ביישפּיל. און זייער געלד וואָס איז איצט שוין א סך ביליגער פון דעם דייטשען נאָך מעהר פערביליגערן. און פערטענס, אויב דייטשלאַנד זאָל פערביליגערען איהר געלד — וועלען די פרייזען פון די רויה־שטאָפען אין וועלכע זי נויטיגט זיך, שטייגען פונקט אַזוי פיל אויף וויפיל דער מאַרק וועט פאַלען.

בקיצור, וואו זיי זאָלען זיך נישט דרעהען, זעהען די דייטשע פינאַנסיסטען נישט קיין שום אויסוועג פון דער דראָהענדער לאַגע.

צום סוף האָט רייכסבאַנק־דירעקטאָר ברינקמאַן נאָך אָנגעוויזען אויף דעם פאַקט, וואָס דייטשלאַנד ווי א סך אַנדערע הויך־ענטוויקעלטע אינדוסטריעלע לענדער, האָט אַליין אונטערגעגראָבען איהר אייגענע ווירטשאַפט דערמיט, וואָס זי האָט פערקויפט פּראָדוקציע מאַשינען צו יענע לענדער וואָס זענען רייך אין רויהע מאַטעריאַלען און יענע לענדער האָבען אַליין אָנגעהויבען פאַבריצירען די סחורות, וואָס זיי פלעגען פריהער אימפּאָרטירען פון די הויך ענטוויקעלטע לענדער, קעגען דעם ווייטערען פערקויף פון פּראָדוקציע מיטלען צו אַזוינע לענדער, וואָלט מען געדאַרפט אָנהויבען א קאַמף, אָבער דייטשלאַנד אַליין קאָן אין דער הינזיכט גאָרנישט טון. און אַנדערע לענדער ווילען איהר נישט העלפען. דאָס וועט פיהרען דערצו, אַז נישט נאָר דייטשלאַנד אַליין, נאָר גאַנץ אייראָפּע וועט מוזען קומען צו אַן'עקאָנאָמישען חורבן.

ד. שטיינמאַן.

יאַפּאַן אָקופּירט ווייטער טיילען פון כינע

די לעצטע דעפּעשען מעלדען, אַז יאַפּאַן האָט אונטערגענומען אַ נייע אַקציע אין כינאַ, וואָס דראָהט אַרויסצורופען פערוויקלונגען אין ווייטען מזרח. מען מוז מודה זיין, אַז ביז־איצט איז די יאַפּאַנישע פּאָליטיק געווען זעהר ערפאָלגרייך. דאָס שאַפען די מאַנדזשורישע מלוכה, די דעמאָנסטראַטיווע אַרויסטרעטונג פון דער פעלקער־ליגע, דאָס כסדר'דיגע אַריינדרינגען אין דעם אינערליכען מאָנגאָליען, דאָס פערפלייצען די אינטערנאַציאָנאַלע מערק מיט ביליגע סחורות און ענדליך דאָס ברעכען דעם כינעזישען ווידערשטאַנד אין דער פראַגע פון „צוזאַמענאַרבייט", זענען די הויפּט־רעזולטאַטען פון דער יאַפּאַנישער פּאָליטיק אין משך פון די לעצטע 5 יאָהר.

פערשטעהט זיך, אַז די אַלע יאַפּאַנישע ערפאָלגען האָבען אַרויסגערופען אַ געוויסע בעאונרוהיגונג סיי אין ראַטען־פערבאַנד, דעם דירעקטען שכן פון כינע, סיי אין די אייראָפּעאישע מלוכות, וואָס האָבען געוויסע אינטערעסען אויף דעם ווייטען מזרח. ראַטען־פערבאַנד האָט שטאַרק פערגרעסערט איהר פערטיידיגונגס־קראַפט אויפ'ן ווייטען מזרח און יעדער שריט פון יאַפּאַן רופט אַרויס אַ בעוועגונג אין די אינטערנאַציאָנאַלע ספערען. בעזונדערס האָט זיך דאָס אַרויסגעוויזען ווען עס איז ענטשטאַנען די פראַגע וועגען אַ יאַפּאַנישער הלואה פאַר כינע. ענגלאַנד און אַמעריקאַ האָבען אויפמערקזאַם געמאַכט די כינעזישע רעגירונג, אַז אין הסכם מיט די עקזיסטירענדע אָפּמאַכען האָט כינע דאָס רעכט צו בענוצען זיך מיט הלוואות נאָר פון אַ באַנק־קאָנסאָרציע פון די פעראינטערעסירטע מלוכות.

די יאַפּאַנישע פּאָליטיק שטרעבט אָבער צו צווינגען כינע, אַז זי זאָל פולשטענדיג איבערייסען איהרע בעציהונגען מיט דער פעלקער־ליגע און די מערב־מלוכות. נאָר אין אַזאַ פאַל איז זי גרייט צו געבען כינע הילף און שוץ. פערשטעהט זיך, אַז די נאַנקינער רעגירונג קען זיך נישט ענטשליסען מיטאַמאָל אויף אַזאַ ראַדיקאַלער ענדערונג פון איהר ביז־איצטיגער פּאָליטיק.

אין אַזעלכע בעדינגונגען האָט די יאַפּאַנישע דיפּלאָמאַטיע אָנגענומען אַ אָפּוואַרטענדע שטעלונג און אויף דער אַרענע האָט זי אַרויסגערוקט די קוואַנטונער אַרמעע, וואָס געפינט זיך אויף דער גרעניץ פון כינע און מאַנדזשוריען. די סיבה פון דער אינטערווענץ איז נישט ניי, דאָס איז די טעטיגקייט פון כינעזישען מיליטער אָדער „באַנדעס" אין דער דעמיליטאַריזירטער סטרעפע פון צפון־כינע. די כינעזישע רעגירונג האָט נישט קיין רעכט דאָרט צו האַלטען מיליטער, נאָר פּאָליציי, וועלכע קען נישט אָדער וויל נישט קעמפען מיט די פאַרטיזאַנער־באַנדעס, וואָס פּלינדערען אויף דער גרעניץ. עס איז אויך נישט אויסגעשלאָסען, אַז די פאַרטיזאַנער זענען טעטיג לויט אַ בעפעהל פון דער כינעזישער מיליטער־אָנפיהרונג. אַזוי יעדענפאַלס פערזיכערען די יאַפּאַנישע מיליטערישע ספערען, וועלכע בעשולדיגען איצט אויך דאָס רעגולערע כינעזישע מיליטער, אַז עס איז אַריבער די דעמיליטאַריזירטע סטרעפע עס איז שווער פעסטצושטעלען, וואו עס איז דער אמת. יעדענפאַלס, יעדעס מאָל ווען יאַפּאַן פּלאַנט אַ נייע פאַרכאַפּונג פון כינעזישען באָדען רוקט זי אַרויס דעם אַרגומענט פון דער טעטיגקייט פון די כינעזישע באַנדען. דאָס זעלבע איז אויך איצט געשעהען, אָבער מיט דעם אונטערשיד, אַז די דראָהונג מיט אַ יאַפּאַנישער אינטערווענץ איז איצט אַן'ענטשיידענדע און זעהט אויס פאַר דאָס פערנעהמען די גאַנצע דעמיליטאַריזירטע סטרעפע מיט פּעקין און טיענסין צוזאַמען.

נאָך פריהער האָט יאַפּאַן, וועלענדיג צוגעבען אַ בעדייטונג איהרע פאָרשלאַגען וועגען צוזאַמענאַרבייט מיט כינע, האָט זי דערהויבען איהר פאָרשטעהערשאַפט אין כינע צו דער מדרגה פון אַ אַמבאַסאַדע. דאָס איז אַפילו נישט דער ערשטער פאַל, ווייל שוין אין יאָהר 1924 האָט ראַטען־פערבאַנד בעשטימט אין כינע אַן'אַמבאַסאַדאָר, נאָכדעם, ווי די האָט געשלאָסען אַן'אָפּמאַך וועגען דער מזרח־כינעזישער באַהן, אָבער דאַן האָט עס נישט געהאַט קיין שום פאָלגען און קיינע פון די מלוכות האָבען נישט נאָכגעטון דעם סאָוויעטישען ביישפּיל און נישט נאָמינירט קיין אַמבאַסאַדאָרען אין כינע. דאָס מאָל איז אָבער געשעהען אַנדערש. באַלד נאָך דער נאָמינאַציע פון אַ יאַפּאַנישען אַמבאַסאַדאָר האָט איטאַליען נאָכגעטון דעם ביישפּיל. דאָס איז געווען אַן'ענטפער אויף דער יאַפּאַנישער „צוזאַמענאַרבייט" אין אַביסיניען. שפּעטער האָבען אויך נאָמינירט זייערע אַמבאַסאַדאָרען אַמעריקאַ ענגלאַנד און פראַנקרייך. עס פערשטעהט זיך, אַז דאָ האָט זיך נישט געהאַנדעלט וועגען אַנערקענען כינע אַלס גרויסמאַכט, און אויך נישט צוליב העפליכקייטס־טעמים. עס איז גיכער געווען אַ קאָלעקטיווע וואָרנונג פאַר יאַפּאַן, אַן'אויסדרוק פון בעשלוס פון די גרויסע מלוכות צו שיצען די סובערעניטעט פון כינע און פון זייער בעזיץ אין דאָזיגען לאַנד.

כינע האָט שוין אָפּגעגעבען אַן'ערקלערונג, אַז זי וועט אויספיהרען אַלע פאָדערונגען פון דער יאַפּאַנישער מיליטערישער אָנפיהרונג און עס איז דעריבער צו ערוואַרטען, אַז אויך דאָסמאָל וועט דער קאָנפליקט נישט האָבען קיין טרויעריגע פאָלגען. ווען עס זאָל אָבער געשעהען אַנדערש און דאָס יאַפּאַנישע מיליטער וועט אָקופּירען די דעמיליטאַריזירטע סטרעפע און בעזונדערס פּעקין און טיענסין איז גאַנץ וואַהרשיינליך, אַז עס וועט געשאַפען ווערען אַן'איינהייטליכער פראָנט פון פראַנקרייך, ענגלאַנד, אַמעריקאַ און איטאַליען, הגם עס איז שווער פאָראויסצוזעהען, ווי אַזוי ער וועט רעאַליזירט ווערען. עס וואָלט זיך דאָ געהאַנדעלט נישט נאָר וועגען די מיליאָרדען־אינוועסטיציעס פון די אייראָפּעאיש־אַמעריקאַנישע מלוכות אין כינע, נאָר בכלל וועגען פּרינציפּ פון „אָפענע טירען" אויף דער צוקונפט און צו שטערען, אַז יאַפּאַן זאָל זיי נישט „פערשליסען".

אויב דער קאָנפליקט וועט געמילדערט ווערען וועט אַלץ בלייבען ווי געווען. כינע וועט זיך ווייטער געפינען אונטער'ן דרוק פון יאַפּאַן פון איין זייט און פון ד מערב־מלוכות פון דער אַנדערער זייט. אַן'אָפּענער ברוך ליגט נישט אין די אינטערעסען פון קיין שום צד, שוין צוליב די אונבערעכענבאַרע פאָלגען, וואָס קענען דערפון ענטשטעהען. עס בלייבט דעריבער דער קאַמף וועגען דער השפעה וואָס קען לאַנג געדויערען, נישט ברענגענדיג פאַר קיינעם קיין דעצידירענדען נצחון.

דער יאַפּאַנישער אולטימאַטום צו כינע שטעלט איצט פאָלגענדע פאָדערונגען: די עוואַקואַציע פון דער פּראָווינץ האַ־פעאַי, די צוויי כינעזישע דיוויזיעס, די ליקווידאַציע פון דער קאָמינטאַנג־פּאַרטיי אין דער גאַנצער פּראָווינץ און דאָס אָפּרופען פון זיין פּאָסטען דעם גובערנאַטאָר פון דער פּראָווינץ.

עס איז נישט וואַהרשיינליך, אַז די כינעזישע רעגירונג וועט צוליב איהר שוואַכקייט די דאָזיגע פאָדערונגען נאָכקומען.

ענטשיידונגס-קאַמף אין דייטשען יודענטום

דער נייער היטלער־רעזשים אין דייטשלאַנד האָט בײַ זיין איבערנעמען די מאַכט אָנגעטראָפען אויף אַ יודענטום, וואָס איז געפיהרט געוואָרען פון אַסימילאַטאָרישע ליבעראַלע מענשען. די רע־פּרעזענטאַנץ פון דער בערלינער קהלה איז נאָך געוועהלט געוואָרען אין יאָהר 1930. עס האָט שוין דאַן געשוועבט די היטלער־סכנה איבער דייטשלאַנד, אָבער ווי אַ גרויסער טייל פון דייטשען פאָלק האָט אויך דאָס יודענטום נישט געוואָלט זעהען און מיט אַ לעצטער אָנשטרענגונג זיך אָנגעכאַפּט אין דעם זינקענדיגען שיף פון ליבעראַליזם און דאָס אויך אָנגעווענדעט אויף די אָנגעלעגענהייטען פון אַ יודישען קבוץ. עס איז אַלזאָ אַרויס אַ מער־הייט פאַר די ליבעראַל־אַסימילאַטאָרישע פּאַרטייען און די נאַציאָנאַלע ציוניסטישע עלעמענטען האָבען זיך געמוזט בעגניגענען מיט אַ פּאָר מאַנדאַטען. דאַן איז געקומען דאָס יאָהר 1933. ס'איז געוואָרען קלאָר, אַז עס מוז געשעהען עפּעס אין יודישען לעבען, וואָס זאָל אויסדריקען די ענדערונג אין יודישען לעבען גופא. עס איז דאַן צושטאַנד גע־קומען די „רייכספערטרעטונג פון דייטשע יודען", וועלכע איז גענומען געוואָרען אין בעטראַכט אַלס מין רעפּרעזענטאַנץ פון גאַנצען דייטשען יודענטום אָהן אונטערשיד פון פּאַרטיי און מיינונג. מען האָט פאַרבונדען גרויסע האָפנונגען מיט דער גרינדונג פון דער רייכס־פערטרעטונג. עס האָט זיך באַלד אַרויסגעוויזען, אַז די קליינליכע פּאַרטיי־צאַנקערייען פון די איינצעלנע גרופען, האָבען אויך דאַן נישט אויפגעהערט. ווען אחדות וואָלט בעדאַרפט זיין די איינציג מעגליכע פאָרם, כלפּי חוץ צו דער־וועקען דעם איינדרוק, אַז דאָס דייטשע יודענטום האָט זיך אין שעה פון גרויסער געפאַהר פערר־אייניגט.

דערווייל זענען אַוועק צוויי יאָהר. עס איז קלאָהר, געוואָרען פאַר יעדען, אַז די עקזיסטענץ פון דייטשען יודענטום אונטער די היינטיגע בע־דינגונגען, הענגט אָפּ אין אַ גרויסער מאָס דערפון צי דאָס יודענטום אין דייטשלאַנד וועט זיך אָפּ־

(קאָרעספּאָנדענץ פון בערלין)

געבען אַ חשבון פון דעם אמת'דיגען מצב און דערפון אויך ציהען די נויטיגע קאָנסעקווענצען. עס איז געווען אַ צייט, ווען די ראַדיקאַלע אַסימי־לאַנטען האָבען נאָך געהאַט געוויסע האָפנונגען, אַז היטלער וועט זיך צוריקהאַלטען מיט זיין דיס־קרימינאַציע. אַזאַ האָפנונג, האָט מען למשל, פער־בונדען מיט דעם מיליטער־געזעץ, וואו מען האָט געגלויבט ביי די אַסימילאַנטען, אַז יודען וועלען פון מיליטער־דינסט נישט אויסגעשלאָסען ווערען. תיכף ווי עס איז בעקאַנט געוואָרען, אַז מען טראָגט זיך אַרום מיט דעם פּלאַן גענצליך אויסצושאַלטען די יודען, האָט די „פערייניגונג פון די יודישע פראָנט־סאָלדאַטען" צוזאַמען מיט אַנדערע אַסי־מילאַטאָרישע אָרגאַניזאַציעס געשאָטען מיט פּע־טיציעס אויף פּעטיציעס, כדי צו פערהיטען דערפון. מען האָט געמאַכט די פערשידענסטע משונה'דיגע אָפּערטעס צוו. אַנד. אַלס לעצטער פּרוב, וועגען אָרגאַניזירען אַ סעפּעראַטען יודישען קאָר־פּוס און ווי עס הייסט, זענען שוין אַפילו געווען אַ פּאָר טויזענד בעלנים דערויף.

איצט איז דער געזעץ וועגען מיליטער־דינסט שוין דערשינען און האָט געמאַכט אַ סוף צו אַלע זייערע האָפנונגען. זיי, די אַסימילאַנטען, מכל המי־נים, וועלען נישט האָבען קיין מעגליכקייטען מער צו בעווייזען זייער פּאַטריאָטיזם, זייער דייטשטום. דער דאָזיגער קלאַפּ האָט זיי ענדליך געעפענט די אויגען צו זעהען, אַז זיי האָבען געלעבט אין אַ טעות, דאָס די בעציהונג פון דער היטלער־רעגי־רונג לגבי די יודען קען זיך ענדערען. פערקעהרט, ווי עס איז בעקאַנט פון די יט"א־טעלעגראַמען, האָבען אָפיציעלע אָרגאַנען פון דער היטלער־פּאַרטיי ביים פּובליקירען דאָס נייע מיליטער־געזעץ, אין גרויסע אַרטיקלען זיך אויספיהרליך בעשעפטיגט מיט די לעצטע פּרובען פון די אַסימילאַנטען, פאַר יעדען פּרייז צו פערהיטען דאָס „אומגליק" פון נישט אָנבעהמען יודען אין מיליטער און מיט שאַרפע ווערטער אָפּגעחוזקט דערפון און אַפילו דירעקט געוואָרענט אויפצוהערען מיט די לעכער־ליכע פּעטיציעס צו די מיניסטאָרען, ווייל קיינער וועט די פּעטיציעס נישט אָנקוקען און זיי וועלען וואַנדערען אין פּאַפּיר־קאָסטעל... בנאַטירליך האָבען דערביי נישט געפעהלט קיין פאָרוואורפען געגען די יודען וועגען זייער פריהערדיגען פערהאַלטען זיך לגבי היטלער'ס פּאַרטיי, וועגען באָיקאָט א.א.

עס איז איבעריג דאָ איבערצוגעבען איינצעל־הייטען פון די אַרטיקלען, אָבער אַזויפיל מוז גע־זאָגט ווערען, אַז די דאָזיגע פּובליקאַציעס האָבען געגעבען אַ נייע געלעגענהייט פאַר אַנטיסע־מיטישער העצע, וואָס דויערט שוין די לעצטע וואָכען און הערט נישט אויף. גלייכצייטיג ווערען געבערעכט אין דער נ. ס.־פּרעסע אָפּהאַנדלונגען איבער דער סטרוקטור פון דייטשען יודענטום, זיין צאָהל, זיינע פּאַרטייען א. אז. וו. דאָ ווערט בעטאָנט, אַז די ציוניסטען האָבען היינט די גרעס־טע צאָהל אָנהענגער, בעזונדערס צווישען דער יודישער יוגענד. מען דערקאָנט דערביי די אויפ־ריכטיגע פרייד פון דער בעמערקונג, אַז אַזוי אַרום קאָן מען האָפען דאָך פּטור צו ווערען פון די יודען אין לויף פון דער צייט. מען רעכענט אַפילו אויס אַלע פערלייכטערונגען, וועלכע מען גיט יע־נע דייטשע יודען, וועלכע עמיגרירען קיין א"י.

די געשאַפענע סיטואַציע פאָדערט אַלזאָ קלאָר קייט אויפ'ן יודישען פראָנט. און דאָ שפּילט די בערלינער קהלה די בעדייטענדע ראָלע. ביז אַהער האָבען זיך די ציוניסטען, כדי נישט צו ברעכען די יודישע אחדות בעגנוגענט מיט קליינע הנחות, ווי סובסידיעס פאַר די נאַציאָנאַלע פאָנדען, פאַר החלוץ, פאַר ניי־געשאַפענע יודישע פאָלקס־שולען א. אז. וו. די אַסימילאַטאָרישע פיהרער פון דער קהלה האָבען געמיינט, אַז דאָס וועט אַזוי אָנגעהן ביז משיח'ס צייטען. זיי האָבען געהאַט אַ טעות.

די ציוניסטישע גרופען האָבען לעצטענס בע־שלאָסען אויפצונעמען דעם ענטגילטיגען קאַמף, כדי איבערצוגעבען די קהלה אין בערלין און אין אַנדערע גרעסערע קהלות אין די הענד פון בע־וואוסטזיניגע נאַציאָנאַלע עלעמענטען. וועלכע קעמ־פען שוין יאָהרען לאַנג — נאָך איידער מען האָט געחלומט וועגען אַ היטלער־דייטשלאַנד — פאַר דער אמת'דיגער יודישער פאָלקס־קהלה. און עס האָט זיך שוין אָנגעהויבען בעצייטענס די וואַהל־קאַמפּאַניע. יעדען טאָג קומען פאַר פערזאַמלונגען דיסקוסיעס אין דער יודישער פּרעסע. די אַסי־מילאַנטען ווערען זיך נאַטירליך און אין זייער אָרגאַן טרעפען זיך שוין מיאוסע דראָהונגען — אָבער דאָס איז שוין אַ גסיסה־קאַמף פאַר'ן סוף... טרויעריג גענוג, וואָס ביז היינט, נאָך צוויי און אַ האַלב יאָהר היטלער־רעזשים, האָבען די נאַ־ציאָנאַלע בערלינער יודען צוגעוואַרט. איצט איז אָבער נישטאָ קיין צייט צו פערלירען. צופיל וויכ־טיגע פּראָבלעמען, וועלכע בעריהרען דעם תוך עקזיסטענץ פון דייטשען יודענטום, מוזען אין דער נעכסטער צייט געלעזען ווערען. זיי קענען און וועלען געלעזט ווערען נאָר פון מענשען וועלכע זעהען אַל' קרעאַל און נישט דורך קאָלירטע ברי־לען. און צו זעהען איז דאָ אין דייטשלאַנד אַ סך.

יוסף הלוי — לאָנטשענער.

די לוי' פון ישראל בערעזאָווסקי אין גראָדנע

אין „גראָדנער מאָמענט" לייענען מיר:

דער אומגעקומענער ישראל בערעזאָווסקי איז פרייטאָג, אין טאָג פון די געשעענישען געשטאַנען צום פּאָבאָר.

דער טויט פון אומשולדיגען שטילען 21 יאָהריגען בחור האָט געמאַכט אויף דער יודישער בעפעלקערונג א דערדריקענדען רושם.

דער אומגעקומענער איז געווען איינער פון די ערשטע פערוואונדעטע און אויף זיין טראַגישען גורל איז אויסגעפאַלען צו זיין דער קרבן פאַר דער גאַנצער גראָדנער עדה יודען.

זאָל דאָס דינען אלס טרייסט פאַר זיינע נידער־געשלאָגענע עלטערען אין דעם גרויסען אומגליק וואָס האָט זיי געטראָפען.

מיר צווייפלען נישט אז ביי דעם גאַנצען גרוי־סען צער און הארצוויטאָג פון דער יודישער בעפעל־קערונג איז די לוויה פון דעם קרבן געווען נישט קיין אויסדרוק, חס־ושלום פון וועלכע נישט איז נקמה־געפיהלען.

ניין! — די לוויה איז געווען אנ'אויסדרוק פון גרויסען פיין און איבערמענשליכען ווייטאָג צוליב דעם טרויעריגען פאקט וואָס אין 20טטען יאָהרהונ־דערט אין א צייט פון דער גרעסטער ענטוויקלונג פון וויסענשאפט און ציוויליזאציע זענען מעגליך אזוינע ערשיינונגען פון חיהשער רציחה, האס און פערוויל־דונג, — ערשיינונגען, וועלכע זענען א פועל יוצא פון די אינסטינקטען, וואָס ווערען אין דער אומבע־וואוסטזיניגער מאסע איינגעפלאנצט גאנץ בעוואוסט זיניג און מיט אנ'אויסגערעכנטען ציל דורך פינס־טערע עלעמענטען, וועלכע שטרעבען צו מהומות, כדי צו כאפען פיש אין מוטנעם וואסער!

די יודישע בעפעלקערונג טראָגט נישט אין הארצען קיין שום שנאה —

די יודישע בעפעלקערונג וויל רוהיג לעבען און שאפען, און דורך רוהיגער ארבייט מיטווירקען צו דער אויפבליהונג און ענטוויקלונג פון דעם לאנד און ערד, וועלכע מיר — צוגלייך מיט אלע בירגער — בעפרוכפערען מיט אונזער שוויס און מיה —

אט די דאָזיגע געפיהלען האָט היינט אויפן פּאָן פון די טראגישע געשעהענישען דעמאָנסטרירט די יו־דישע גראָדנע דורך דער לוויה פון אומגעקומענעם יונגען קרבן!

*

די רעגיסטראציע פון די געליטענע און פון די געשלאָגענע (אומאָפּהענגיגע פון וועמען זיי האָבן בע קומען די קלעפּ) איז פאָרגעקומען אין לאָקאל פון ווער הקהל און פון רעטונגס קאָמיטעט.

פון יעדען פאל ווערט צונויפגעשטעלט א גענויער פּראָטאָקאָל.

עס האָבען זיך שוין רעגיסטרירט העכער 200 פּערזאָן.

די רעגיסטראציע קומט נאָך פאָר; עס איז וויכ־טיג אז קיין איין פאל פון א שאָדען אָדער עוולה, פון וועמען זי זאָל נישט האָבען געווען זאָל נישט בליי־בען פערשוויגען.

נאָכן פערענדיגען די רעגיסטראציע וועלען אלע מאטעריאלען איבערגעגעבען ווערען דעם ה' פּראָ־קוראָר.

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאַנאַ 15. טעל. 149-07

ספּעציאַל־אַרצט פאַר מענער־שוועכע־בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.

נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָווענד.

זונטאָג פון 9–1 פאַרמיטאָג.

פאַר אונבעמיטעלטע—לעמשניצע־פּרייזע

דאָס לעבען פון א מאָדעל-מיידעל אין פּאַריז

דער לאַטיינישער קוואַרטאַל פון פּאַריז, וואו עס געפינען זיך די קינסטלער און שרייבער, האָט פון דעם קריזיס שרעקליך געליטען. אַמשטאַרקסטען ליידען די מאָדעל־מיידלעך. טויזענדער פון זיי געהען אום אינגאַנצען לעדיג. אָהן אַ שטאָך אַר־בייט. און הונגערן פּשוט.

מאַדמאַזעל קאַרמען וויסקאָנטי, וועלכע איז גוט בעקאַנט אין דעם פּאַריזער קינסטלער־קוואַר־טאַל, ווייל זי אַרבייט דאָרט אַלס מאָדעל־מיידעל שוין איבער דרייסיג יאָהר, דערצעהלט אין דעם פון די מאָדעל־מיידלעך. זי אַליין, וועלכע האָט „אַמעריקען וויקלי" וועגען דער צרה'דיגער לאַגע געאַרבייט אַלס מאָדעל פאַר די גרעסטע מאַלער און סקולפּטאָרען, ווי ראָדען און אַנדערע, איז איצט געצוואונגען צו זוכען פּרנסה אויף אַנדערע געביטען. זי האָט זיך איצט גענומען צו וואַרזאָגעריי אום צו מאַכען אַ שטיקעל לעבען.

היינטיגע צייטען, זאָגט זי, איז נישט גענוג פאַר אַ מאָדעל צו האָבען אַ שעהנע פיגור און קענען אָפּשטעהען אַ פּאָר שעה אין אַ שווערער פּאָזע. זי מוז זיך אויך אויסלערנען צו געהען שלאָפען מיט אַ הונגעריגען מאָגען, און נישט איין נאַכט אין דער וואָך, נאָר אָפּט אַפילו אַ גאַנצע וואָך נאָכאַנאַנד.

אַרבייטסלאָזע מאַלער און סקולפּטאָרען קריי־גען אַביסעל שטיצע פון דער רעגירונג. לעבען זיי זיך ווי עס איז דורך. די מאָדעלען קריגען אָבער גאָרנישט. זייער לאַגע איז אַ שוידערליכע. איך קען מעהר ווי איין הונגעריגע מאָדעל־מיידעל, וואָס זוכט ביינאַכט אין די מיסטקאַסטענס ווי אַ הונט, זאָגט מאַדמאַזעל קאַרמען.

זייער לאַגע איז פיל פערערגערט געוואָרען דורך דעם, וואָס די יעניגע קינסטלער, וועלכע האָבען נאָך אַביסעל אַרבייט, דינגען נישט קיין פּראָפעסיאָנעלע מאָדעלען, נאָר אַבי וועלכע מיידעל, וואָס האָט עפּעס אַ שטיקעל פיגור, און איז גרייט פאַר עטליכע פראַנק אויסצוטון זיך אַ נאַקעטע און פּאָזירען אַ פּאָר שעה.

פון הונגער און צרות זעהען מאָדעל־מיידלעך אויס חושך, בלאַס, אויסגעמאָגערט, מ'לעבט פון קאַווע. מ'שלאָפט אין בוידעם־שטיבלעך, מ'איז גע־צוואונגען צו פערמשכונען די קליידער, אום צו קויפען שפּייז. איין מאָדעל־מיידעל, דערצעהלט קאַרמען, איז געקומען אין דער אַקאַדעמיע פאַר־זירען איינמאָל אין אַ קאַלטען נאַכמיטאָג. האָט זי אויסגעטוהן בלויז דעם מאַנטעל, דעם הוט און די שיך און זאָקען, און זי איז שוין געווען נאַקעט. די איבעריגע קליידער איהרע זענען געווען אין לאָמבאַרד.

אין די קונסט־שולען, וואו מ'דינגט מאָדעלען, פאַר די סטודענטען צו מאָלען פון זיי, זענען די בעהייצונגס־מיטלען נישט אַמבעסטען. די מאָדעל־מיידלעך פערקילען זיך לייכט און ווערען קראַנק. און אין סטודיעס איז אויך נישט בעסער. אויב ס'איז פאַראַן אַנ'איוועלע, ליידט דאָס נאַקעטע מיידעל פון איין זייט פון דעם פייער און פון דער צווייטער זייט פריהרט זי.

קאַרמען דערצעהלט, ווי זי האָט אַמאָל, אין אַ קאַלטע ווינטער טאָג, פּאָזירט אין אַ סטודיע, וואו דער גלעזערנער דאַך איז געווען צובראָכען, און דער שניי איז אַריינגעפאַלען. האָט דער סקולפּ־טאָר איהר געגעבען צו האַלטען אַ שירעם איבער'ן קאָפּ. אין אָבער דער שירעם געווען אַ צע־לעכערטער.

אין די גוטע צייטען, איבערהויפּט פאַר דער מלחמה, האָבען איניגע מאָדעלען געאַרבייט בלויז פאַר געוויסע גרויסע מאַלער אָדער סקולפּטאָרען. דאָס מאָדעל־מיידעל איז געווען דער אויסשליסליכער איגענטום פון איהר קינסטלער און זי האָט גע־קראָגען אַ פיינעם געהאַלט. די דאָזיגע מאָדעלען האָבען געהערט צו אַ העכערען קרייז. זיי זענען געווען די אַריסטאָקראַטקעס פון דעם פאַך. אָבער זינט דער וועלט־קריזיס האָט זיך אָנגעהויבען, האָבען גרויסע קינסטלער געמוזט פערקויפען זייערע רייכע סטודיעס, די ווילעס און אויסאַמאָ־בילען. זיי זענען איצט אַליין אויף צרות. און ווען זיי האָבען עפּעס אַרבייט, דינגען זיי מאָדעלען פאַר ווי ביליג מ'קאָן נאָר קריגען.

פאַר צרות נעמען זיך די מאָדעלען צום טריב־קען און, וואָס ס'איז נאָך ערגער, צו אָפּיום, און זייער סוף איז א טרויעריגער, אַ שוידערליכער. אזא אי זגעווען מאַדמאַזעל לאַיר דאַווע, וועלכע איז געווען בעקאַנט אונטער'ן נאָמען לאַלאַ. זי איז געווען די בעליבטעסטע מאָדעל פון דעם סקולפּ־טאָר דעיפּאַ, זי איז געשטאָרבען אין דעם עלטער פון 21 יאָהר אַלס קרבן פון מאָרפיום.

לאַלאַ איז געווען זעהר אַ פרעהליכע, לע־בענסלוסטיגע און פערשייטע מיידעל. לאַנג זיין אַ מאָדעל האָט זי נישט געוואָלט. ווייל ס'איז אַ שווערע אַרבייט. אַזוי ווי זי האָט פערמאָגט גאָל־דענע האָר און אַ שעהן פּנים'על, ווי ביי אַ קוקלע, איז זי געוואָרען אַ טענצערין אין אַ נאַכט־קלוב. מיט עטליכע מאָנאַטען צוריק האָט זי זיך בעקענט מיט אַ זאַנדערבאַרען אויסלענדער, וועגען וועמען מ'האָט געזאָגט, אַז ער איז געווען אַ בעאַמטער ביי דעם געזאַנדטען פון פּערו אין פּאַריז. ער האָט זעהר ליב געהאַט אייגצולאַדען פרויען צו זיך און געבען זיי אָפּיום, קאָקאַאין אָדער מאָרפיום. ווער עס האָט געקענט אויסנעמען מעהר פלעגט ער יענער פרוי געבען אַ גוטען פרייז דערפאַר. לאַלאַ האָט נישט איינמאָל געקראָגען די דאָזיגע פּרייזען.

מיט דער צייט אָבער איז ביי לאַלאַ'ן געוואָרען אַ טבע צו געברויכען די דאָזיגע שאַרפע נאַרקאָטיק און זי איז געוואָרען אַ שקלאַף צו דעם. זי האָט פערלוירען איהר פריליכקייט און לעבעדיגקייט.

איינמאָל, נאָך אַנ'אָפּיום־פּאַרטי, איז זי געקומען אַהיים צוזאַמען מיט איהר חבר'טע, מאַדמאַזעל גהיסלען, און איז אַנידערגעפאַלען אויפ'ן בעט אין אַ שרעקליך פערשיכורטען צושטאַנד. „איך בין שרעקליך מיד, כ'ווער דערשטיקט". האָט זי געזאָגט צו איהר געליבטען, זשאַן, און דאָס זענען געווען איהרע לעצטע ווערטער. מ'האָט גערופען אַ דאָקטאָר צוגענומען איהר אין שפּיטאָל, און די זעלבע נאַכט איז זי געשטאָרבען.

קאַרמען דערצעהלט די טרויעריגע ריהרענדע געשיכטע פון דער מאָדעל טיטין רוסאָ, אַ איטאַל־יענעריו, וועלכע איז שוין פופציג יאָהר אַלט. אָבער איהר ברוסט איז נאָך ווי ביי אַ צוואַנציג יאָהריג מיידעל. איהר קערפּער איז פערבליבען פּולקאָם. האָט זיך איהר אונטערגערוקט אַנ'אומגליק — אַ ראַק אין איהר ברוסט. מען מוז מאַכען אַנ'אָפּע־ראַציע צו ראַטעווען איהר לעבען, זאָגען דאָקטוירים אָבער זי וויל פון קיין אָפּעראַציע נישט הערען. זי וועט בעסער שטאַרבען, איידער מען זאָל צעקאַליע־טשען איהר ברוסט.

מאַדמאַזעל קאַרמען, וועלכע דערצעהלט די אַלע זאַכען, איז פון דער מוטער'ס זייט אַ צי־גיינערין. איהר פאָטער איז געווען אַנ'איטאַליענער. אַ סוחר. געבוירען איז זי אויף אַ שיף, ביים אָנ־קומען אין וויגאָ, שפּאַניען. זי איז אין איהר לע־בען אַרומגעפאָהרען איבער אייראָפּאַ און מאַראָקאָ. צו 17 יאָהר איז זי געקומען אין פּאַריז און זיך בעזעצט אין לאַטיינישען קוואַרטאַל. זוכענדיג אַר־בייט, האָט זי אָנגעטראָפען אַ סטודענט, עפּעס אַ לץ, וועלכער האָט געלויבט איהר פיגור, און גערעטען איהר צו ווערען אַ מאָדעל. האָט ער איהר געגעבען אַנ'אַדרעס פון סאַן־לאַזאַר־טורמע. דערקלערענדיג איהר, אַז דאָס איז אַ קונסט־אינ־סטיטוציע. ווען זי איז געקומען אַהין, האָט מען זי שיר נישט אַרעסטירט, דענקענדיג, אַז זי איז מסתמא משוגע.

אינגיכען איז זי טאַקע געוואָרען אַ מאָדעל. פון אָנפאַנג האָט זי געאַרבייט פאַר דעם קינסטלער רעניאַר, וועלכער האָט זעהר ליב געהאַט קעץ, און זיין סטודיע איז געווען פול מיט זיי. דערנאָך האָט זי דרייצען יאָהר געאַרבייט פאַר דער בע־ריהמטען סקולפּטאָר ראָפען. ער האָט בעוואונדערט איהר שעהנע פּלייצע, און האָט עס פערייביגט אין אַ סקולפּטור־בילד מיט'ן נאָמען „דער קוש". וואָס געפינט זיך אין דער לוקסעמבורגער גאַלעריי. זי האָט אויך געאַרבייט פאַר אַנדערע קינסטלער. איצט, אָבער, ווען דער קריזיס האָט געמאַכט אַ חורבן אין דעם פּאַריזער קינסטלער־קוואַרטאַל האָט זי זיך געמוזט נעמען צו אַנדערע בעשעפטי־גונגען, אַלס טענצערין אין אַ קאַבאַרעט, און אויך אַלס וואַרזאָגערין, וואָס איהר מוטער האָט איהר אַמאָל אויסגעלערנט.

O każdej porze Pamiętaj:
S. Fuchs, Piotrkowska 50 tel. 121-36 i 121-16
ogłoszenia do wszystkich gazet.

פון דער אַראַבישער בעוועגונג אין נאָהנטען מזרח

ירושלים. אין דער אַראַבישער בעוועגונג קומט זיך איצט מערקען אַ צוזאַמענבראָך. אין דעם פּאַן־אַראַבישען געדאַנק און עס קומען וואָס אַמאָל אַלץ מעהר אַרויס סעפּאַראַטיסטישע נטיות. נאָך דער אויפוואַכונג אין דער מוסולמענישער וועלט אין דער צייט פון פאַן־אַראַבישען צוזאַמענפאָהר אין ירושלים (1931) און אין דער צייט פון׳ם קריג צווישען אבן־סאוד מיט׳ן אימאם יחיא (1933) וואָס האָט געבראַכט צו דער פעראייניגונג פון די אינטערעסען צווישען די אראבער אין סיריען מצרים, און ארץ־ישראל און צו אַ שערפּערסטיגונג פון שלום צווישען די צוויי הערשער אויף׳ן אַראַבישען האַלב־אינזעל — ווייזט זיך איצט מעהר אַרויס די זאָרג פאַר לאָקאַלע פראגען ווי איבער אַלגעמיין אַראַבישע פראָבלעמען.

די אַראַבישע הופאד־פּאַרטיי אין מצרים, וועלכע האָט זיך קיינמאָל נישט אויסגעצייכענט מיט איהרע פּאַן־אַראַבישע נייגונגען, האָט פּרובירט אין דער צייט פון איהר שטאַרקער אָפּאָזיציע צו ענגלאַנד, אַרויסצווייזען איהר זאָרג פאַר דער כלל־אַראַבישער בעוועגונג און געשיקט דאַן איהר סעקרעטאַר קיין ארץ־ישראל, כדי אַזוי אַרום אונטערצושטרייכען איהר בונד מיט אַלע אַראַבער. אָבער ווי נאָר זי האָט געפונען אַ געמיינזאַמע פּאָליטיק־ליניע מיט ענגלאַנד, האָט זי זיך צוריק אומגעקעהרט צו איהר לאָקאַלער פּאָליטיק.

איראַק, וועלכע דינט, נאָך דעם בעקומען די זעלבסשטענדיגקייט און נאָכ׳ן אַריינטריט אין פעלקער־בונד אַלס אַ סימבאָל פון דער אַראַבישער שטאַאַטליכקייט, האָט אין דער לעצטער צייט אָנגעהויבען אַרויסצווייזען פּאַן־אַראַבישע נייגונגען און איהרע פּאָליטישע פיהרער האָבען אָהן אויפהער בעהאַלטען אין איין רעדען און שרייבען וועגען איראַק אַלס צענטער פון דער אַל־אַראַבישער בעוועגונג. אָבער די אינערליכע אָפּאָזיציע מצד די נאַציאָנאַלע און רעליגיעזע מינדערהייטען און בעיקר מצד די קורדען און אין דער לעצטער צייט אויך מצד די שאיטען (שיעים), וועלכע זעהען אין דעם ׳גאַנצען ענין פון אַ פּאַן־אַראַביען אַ המצאה פון די סוניטען (סונים) צו בעהערשען די אַלע אַנדערע עקזיסטירענדע אַראַבישע רעליגיעזע סעקטען. (די שיעים זענען רעליגיעז מעהר געבונדען מיט די פּערסען ווי למשל זיי זענען שפּראַכליך און נאַציאָנאַל געבונדען מיט די אַראַבער). דער לעצטער בונט וואָס איז אויסגעבראָכען אין איראַק און וועלכער איז געקומען אין אַ גרויסער מאָס צוליב דער אַגרעסיווער פּאָליטיק פון די פּאַן־אַראַבישע פיהרער, האָט זיי געשטעלט פאַר׳ן ערנסטען פּראָבלעם פון אָפּשוואַכונג פון דער יונגער מלוכה, וואָס איז אַזוי פערשידענפאַרביג אין ראַסען און רעליגיעס. דער פּרעמיער פון׳ם איצטיגען קאַבינעט יאסין פּחה אל האסמי (איינער פון די וויכטיגסטע פיהרער פון דער „איסטאקלאל״־בעוועגונג) האָט צונויפגערופען אין באַגדאַד אַלע פיהרער פון די קורדען און שיעים און זיי געגעבען צו פערשטעהן, אַז קודם כל דאַרף מאַר זיי שטעהן דאָס פּראָבלעם פון איראַק, וועלכעס דאַרף זיך געפונען איבער אַלע אַנדערע פּראָבלעמען...

נאָר סיריען און אין אַ געוויסער מאָס אויך ארץ־ישראל (וועלכע די דאָזיגע באַטיך נעמט נישט אַריין) ווייזען נאָך אַרויס מכלומר׳שט ווייטער פּאַן־אַראַבישע נייגונגען.

די נאַציאָנאַלע פיהרער אין סיריען, וועלכע האָבען זיך שוין מיאש געווען פון צו געפינען אַ געמיינזאַמען וועג מיט די פראַנצויזען, בענוצען זיך מיט דער לאָזונג פון פּאַן־אַראַביען אלס א געוועהר, וואָס זאָל שרעקען די מאַנדאַטאָר־מאַכט — מיט „פּאַן־אַראַביע״, מיט מיליאָנען וואָס שטעהען אויף דער זייט פון די אונצופרידענע אין סיריען. זיי געפינען אָבער נישט דעם געהעריגען אָבקלאַנג.

אויך די, וואָס האָבען אונטערשטיצט די סיריש־פּאַלעסטינישע דעלעגאַציע אין גענף, לעבען איצט איבער שווערע טעג, נאָכ׳ן פערעפענטליכען דעם בריף פון דעם פיהרער פון דער דעלעגאַציע שכיב ארלסאן צום ירושלים׳ער מופטי אמין־אל־הוסייני. און צווישען די פיהרער אין סיריען זענען פאַראַן נישט ווייניגע, וואָס וואָלטען זיך בעגרעניצט אויף ריין־סירישע פראַגען (ווען זיי זאָלען אפילו שטעהען אין ווידערשפּרוך צו די אַלגעמיינע אַראַבישע אינטערעסען) ווען נור זיי זאָלען געפונען אַ צופרידענשטעלענדע גרונדלאַגע פאַר אַ פערשטענדיגונג מיט דער פראַנצויזישער מאַנדאַטאָר־מאַכט.

אָבער אין גאַנצען צו די סעפּאַראַטיסטישע נייגונגען, וואָס ווערען אַלץ שאַרפער און בולט׳ער אין דער פּאָליטישער ליניע פון אַלע אַראַבישע לענדער, אָנהויבענדיג פון אבן־סעוד ביז איראַק (אין דער לעצטער צייט), זענען נאָך פאַרהאַן איינצעלנע גרופען און טוער, וואָס טרוימען וועגען אַ פעראייניגטער אַראַבישער מלוכה און ווייל זיי האָבען זיך שוין מייאש געווען עס צו דערגרייכען אויפ׳ן פּאַרלאַמענטאַרישען וועג, האָפען זיי עס צו דערגרייכען דורך דער נייער וועלט־מלחמה, אין וועלכער זיי גלויבען. און זיי זענען פול מיט די פערשידענסטע פּלענער, וועלכע שטעהען אין געגענזאַץ צו דער ענטוויקלונגס־ליניע פון די אַראַבישע לענדער, וואָס שטרעבען צו פערפעסטיגען דאָס, וואָס זיי האָבען ביז־איצט דערגרייכט אויף זייער פּאָליטישען וועג — דער וועג פון הסכמים און פּאַרלאַמענטאַריזם. (פּאַלקאַר)

הייזער־בוי פון דער יודישער אַגענץ אין קאָלאָניעס און קבוצים

ירושלים, (יט״א). דער ארבייטס־דעפּאַרטאַמענט פון דער יודישער אגענץ פערענדיגט דאָס בויען הייזער און צריפים אין אייניגע קאָלאָניעס און קבוצים. צוזאמען ווערען געבויט אין איצטיגען מאָמענט נייע וואוין איינריכטונגען פאר אנ׳ערך 500 מאַן. אין היגיענישע איינריכטונגען און וואסער־צושטעלונג האָט דער ארבייטס דעפּארטאמענט אינוועסטירט 60 פונט, א סומע פון 1600 פונט איז אויסגעגעבען געוואָרען אויף וואוין הייזער פאר אנ׳ערך 900 פערזאָן.

די מזרחי־באַנק אין א״י

ירושלים (יט״א). אויף דער אלגעמיינער אסציאָנערען פערזאמלונג פון דער מזרחי באנק איז בעשלאָסען געוואָרען אויסצוצאָהלען פארן יאָהר 1934 א דיווידענדע פון 7 פּראָצ.

רעוויזיעס ביי שומרונים אין שכם

ירושלים. (יט״א). דער כהן גדול פון די שומרונים האָט איבערגעגעבען דער א״י רעגירונג א פּראָטעסט געגען דער האנדלונג פון דער פּאָליציי. וועלכע האָט דורכגעפיהרט רעוויזיעס אין די וואוינונגען פון שומרונים אין שכם. מיטן אויסרייד, אז די דאָזיגע שומרונים ווערען פערדעכטיגט אין שמוגלען קיין א״י אויסלענדישע סחורות. קיין שום חשוד׳עס איז בעת די רעוויזיעס נישט געפונען געוואָרען.

קלאַנג־קינאָ־טעאַטער
Zachęta
זגערזשער 26
היינט און פאָלגענדע טעג!
גרויסער דאָפּעלטער פּראָגראַם:
— I —
דערלויב דיר צו ליבען
אין די הויפּט־ראָלען:
Anna Sothern, Edmuud Lowe
— II —
„טייפון״
סענסאַציאָנעלע דראַמע. אין דער הויפּטראָל
LIANA HAID
אָנהייב 4 נ.מ. שבת און זונטאָג 12 בייטאָג

דער אָרגאַן פון וואַטיקאַן וועגען דער לאַגע אין ציוניזם

רוים, (יט״א). דער ירושלימער קאָרעספּאָנדענט פון אָפיציעלען אָרגאַן פון דער קאַטוילישער קירך „אָסערוואַטאָרע ראָמאַנאָ״ בעהאַנדעלט אין א לענגערען ארטיקעל די אַלגעמיינע פּאָליטישע און אינערליכע לאַגע פון א״י. אָנווייזענדיג אויף די שטאַרקע פּארטייאישע קאַמפען צווישען די אראבער בעטאָנט דער קאָרעספּאָנדענט פון וואַטיקאַנישען אָרגאַן, דאָס ביי די יודען איז נישט בעסער. און די מיינונגס פערשידענהייטען ווערען אַלץ שאַרפער און דראָהענדער. אויב אראַביען ווייגט — שרייבט „אָבסערוואַטאָרע ראָמאַנאָ״ — לאַכט אָבער יודעא אויך נישט. אויך ביי די א״י־יודען זענען מיר וויט פון יעדען שריט, וועלכער קען דערפיהרען צום צוריקקעהר פון אנ׳איינהייטליכער פּאָליטיק. פון א פּאָליטיק פון איין הארץ און פון איין נשמה. דער טאָן פון ארטיקעל איז זעהר אָביעקטיוו און דער מחבר בענוצט זיך אין זיינע אויספיהרונגען מיט ציטאַטען פון דער העברעאישער פּרעסע אין א״י.

לאָדזשער געזעלשאַפט „פריינד פון מחנכים־סעמינאַר״

לאָדז (יט״א) די יוגענד־סעקציע פון דער „אגודת־ישראל״ אין לאָדז טיילט מיט, אַז עס איז געשאַפען געוואָרען אַ געזעלשאַפט „פריינד מחנכים־סעמינאַר אין וואַרשע״. אין דעם דאָזיגען סעמינאַר ווערען, ווי בעקאַנט, אויסגעבילדעט רעליגיעזע ערציהער פאַר די אָרטאָדאָקסישע חדרים און שולען. די לאָדזער געזעלשאַפט האָט אויסגעוועהלט אַ קאָמיטעט, אין וועלכען עס זענען אַריין אָנגעזעהענע אָרטאָדאָקסישע פערזענליכקייטען.

Dr.
Wołkowyski
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל־גאַס 11, טעל. 02־238
נעמהט אָן אין הויט־ און ווענערישע
קראַנקהייטען, מענער־שוועכע
פון 8–11 בייטאָג און פון 4–9 אָוונט

די פרוי אין וואַלד

(דערצעהלונג)

פון ה. ע. בעיטס

דער וואַלד איז פול געווען מיט זון־פליטערלעך.

פון׳ם וועג איז אָנגעקומען אַ פאַרשוין. ער איז אָפּגעגאַנגען אַ הונדערט טריט צווישען די האָזען־ניס־ביימלעך און האָט זיך אָפּגעשטעלט. דער פאַרשוין איז געווען הויך, ברייט אין די פּלייצעס און די האָר אויפ׳ן קאָפּ — שוואַרץ. אין דעם פערריסענעם קאָפּ, אין דעם זיכערען גאַנג איז געווען חוצפה און שטאָלץ. האָט ער אויסגעזעהן, ווי אַ „פרייז־פייטער״. האָט ער אויסגעזעהען ווי אַ פרייז־פייטער? ער האָט גיכער אויסגעזעהן, ווי אַ שטאָלצער אינדיאַנער. ס׳פּנים — בייזעדיג און שטאַרק. די הויט — אָפּגעברענט און טרוקען, ווי פייער. אויף דער האַלב אָפּגעדעקטער ברוסט האָט זיך געבלויט און גערויטעלט אַ טאַטואירטע בלום. ער האָט געטראָגען העל־ברוינע הויזען, אַ שוואַרץ רעקעל, אַ ווייכען, גרויען קאַפּעלוש, און אַ בלוי העמד, וואָס האָט פון צופיל וואַשען בעקומען אַ הימעל־קאָליר. דער פאַרשוין האָט אָפּגעריסען אַ ווילדע רויז. ער האָט אַ נעם געטון די בלום די מויל אַריין און זיך אַרום־געקוקט, וואו מען קאָן זיך צוזעצען.

ער האָט אַ שפּריין געטון אַ צוואַנציג טריט טיפער אין וואַלד אַריין און דערזעהן, ווי צווישען די ביימער וויקעלט זיך אַ ווייסער רויך. ער האָט פאַר אַ וויילע געקוקט אויפ׳ן רויך און ווייטער געשפּאַנט. נאָך אַ רגע — און ער האָט דערזעהן, ווי אַרום אַ פייער זיצען אַ מאַן און אַ פרוי. זיי זענען געזעסען צווישען אַ דעמב און אַ בוש. דער מאַן האָט אָנגעשפּאַרט דעם קאָפּ אָן דעם דעמב און איז געשלאָפען. די פרוי האָט אַוועקגעשטעלט אַ קעסעלע וואַסער אויף צובראָכענע שטיקער האָלץ. אויף דער ערד איז געלעגען אַ שוואַרץ פעקעל און לעבען בוש איז געשטאַנען אַ שטופּ־וועגעלע פאַר אַ קינד.

דער פאַרשוין האָט געקוקט אויף דער פרוי. זי האָט געטראָגען אַ קורץ שוואַרץ קלייד. אַנ׳אַלט פערפלעקט לייבל האָט זיך, ווי אַ געפּאַסטע הויט, געצויגען איבער איהרע פּלייצעס, איבער די ברוסטען. דאָס לייבל האָט געהאַט דעם קאָליר פון פערצויגענע... איהרע האָר — געדיכטע און בלאָנדע. אין איינגאַנצען האָט זי דערמאָנט אַ לייביכע. די אויגען, דאַכט זיך, פערשלאָפענע, האָבען געלאָזען אין איין בייטען דעם קאָליר. די ליפּען — רויטע, צייטיגע. די הענד — שעהן און שטאַרק ווי ביים — אַ גאָלדיגע, אַ גלאַטע מיט גאָר דינע בלאָנדע הערלעך, וואָס האָבען געלויכטען אויף דער זון.

— זעצט אייך — האָט זי געזאָגט.

זי האָט געוויזען מיט דער האַנד וואו ער זאָל זיך זעצען. זי האָט נישט געטראָגען קיין פינגערלעך. זי האָט שטיל גערעדט, מיט א דיק, הייזעריג קול.

— ער האָט אַ קוק געטון אויפ׳ן מאַן, וואָס איז געשלאָפען אונטער׳ן דעמב. זי האָט אַ שמייכעל געטון.

— ער שלאָפט — האָט זי געזאָגט — איהם איז גאָרנישט. האָט נישט מורא, איהר וועט איהם נישט אויפוועקען.

ער האָט זיך אַוועקגעזעצט אויף דער שוואַרצער ערד און זיך גע׳חידוש׳ט, וואָס דער מאַן איז אַזוי דאַר און אָפּגעקראָכען, הויט און ביינער, זיך גע׳חידוש׳ט צי ער וועט נאָך אַמאָל אויפשטיין, אַזוי הילפלאָז האָט ער אויסגעזעהן. ס׳האָט איהם נישט געאַרט צי דער מאַן וועט זיך אויפכאַפּען, צי נישט.

ס׳וואַסער אין קעסעלע האָט גענומען קאָכען. די פרוי האָט אַריינגעשטעקט אַ שטעקען דורכ׳ן הענטעל און אַראָפּגענומען ס׳קעסעלע פון פייער. דער פרעמדער האָט זיך אַ בויג געטון איבער׳ן קעסעלע און אַהין עפּעס אַריינגעשאָטען.

— איהר זענט דאָך גאָר קיין נאָר נישט — האָבען זיך די אויגען ביי איהר אַ פלעמעל געטאָן — וואָס האָט איהר אַהין אַריינגעשאָטען?

— קאַווע. — און ער האָט אַרויסגענומען דעם שטעקען פון איהרע הענד און מיט איהם אויסגעמישט די קאַווע.

בעת ער האָט גערעדט האָט די רויז זיך נאָך אַלץ געוויגט צווישען זיינע ליפּען. דערנאָך האָט ער זי אַרויסגענומען, האָט אויסגעשפּיגען אַ שטיקעל שטענגעל און ווידער גענומען די רויז אין מויל אַריין.

שווייגענדיג האָבען זיי זיך אָנגעקוקט. די בליקען אין די אויגען — ריזיקאַלע, אויסגעהונגערטע.

— וואוהין שלעפּט איהר זיך? — האָט ער מיטאַמאָל אַ פרעג געטון.

— קיין ליווערפּול — האָט זי געענטפערט.

ער האָט געקוקט אויפ׳ן קינדער־וועגעלע, דערנאָך — אויף איהרע שיך. איצט ערשט האָט ער בעמערקט דורך די צוריסענע שיך, אַז איהרע פיס זענען אָפּגעסמאַליעט. זיינע אויגען האָבען זיך איינגעגעסען אין איהרע.

— איהר זענט נאָך אַ שעהן שטיקעל וועג פון ליווערפּול — האָט ער געזאָגט.

זי האָט נישט געענטפערט. איינ׳ם וואַלד האָט זיך געשפּרייט דער ריח פון קאַווע, זי האָט פון׳ם פעקעל אַרויסגענומען צוויי בלויע שאַלען, אָנגעגאָסען קאַווע און האָט איין שאָל דערלאַנגט דעם פרעמדען. זי האָט צוגעגעבען מיט אַ פערבענקט קול:

— נישטאָ קיין צוקער.

ער האָט אַ זוך געטון אין די אייגענע קעשענעס און האָט אַרויסגעשלעפּט אַ פעקעל צוקער, ער האָט אַ וואונק געטון און געוויזען אויפ׳ן מאַן, וואָס איז געשלאָפען:

— איהר גייט איהם אויפוועקען?

זי האָט אַ ציה געטון מיט די אַקסלען און פערזוכט די קאַווע.

— וואָס איז איהם? — האָט ער געפרעגט.

טרינקט ווי אַ פיש — און זי האָט אַ וויג געטון מיט׳ן קאָפּ.

דער פרעמדער האָט אויסגעשפּיגען די רויז פון מויל און האָט זיך גענומען טרינקען די קאַווע.

— און וואוהין גייט איהר? — האָט זי איהם געפרעגט.

ער האָט אויסגעטרונקען די קאַווע, אָפּגעווישט די ליפּען און געקוקט אויף דער פרוי, זי בעוואונדערט.

— איך וויל זיך אַריבערכאַפּען קיין בריסטאָל און דאָרט קריגען אַ שיף, וואָס וועט מיך ברענגען קיין וואַלפּערייזאָ. מיט יאָהרען צוריק האָב איך דאָרט געמאַכט אַ סך געלד.

זי האָט אַ וויג געטון מיט׳ן קאָפּ, גענומען נאָך אַ זופּ קאַווע און געצויגען ס׳וואָרט:

— וואַלפּערייזאָ.

זון־פליטערלעך האָבען זיך געשפּילט מיט איהרע האָר, זיי גאָלדיגער געמאַכט. דאָס מאַראַנצען לייבל האָט געהאַט אַ שורה קנעפּ, איין קנעפּל האָט געפעלט און ס׳צווייטע איז געווען אויפגעקנעפּעלט. אַ שטיקעל ברוסט האָט אַרויסגעלויכטען. נישט־ווילענדיג האָבען איהרע פינגער געהאַלטען אין איין פערשפּיליען דאָס לייבל. און אַז די הענד זענען צוריק אַראָפּגעפאַלען אויף די קניה, האָבען די אָנגעקוואָלענע ברוסטען ווידער אויפגעשפּיליעט ס׳לייבל.

— ווי לעבט זיך אין אַזאַ וואַלפּערייזע? — האָט זי מיטאַמאָל געפרעגט.

— אויב גאָט וויל קאָן דאָרט זיין אַ גן־עדן. אין איין חודש האָב איך דאָרט פערדינט פינף הונדערט פונט. און לייכט פערדינט ס׳געלד. אַפילו צו לייכט. איז מיר איינגעפאַלען, אַז אין בוענאָס איירעס וועל איך נאָך מעהר פערדינען. ס׳האָט נישט געדויערט קיין צוויי וואָכען, און איך האָב פערלוירען ביז צו איין סענט. דעמאָלט בין איך אַוועק קיין פּאַנאַמאַ, קיין קובאַ, קיין סאַן־פראַנציסקאָ. איצט וויל איך צוריקפאָהרען קיין וואַלפּערייזאָ.

זיין קול איז געווען ווייך, האָט דערמאָנט אָן ווייטע לענדער. די פרוי האָט איהם געקוקט אין די אויגען אַריין. געשלונגען זיינע ווערטער. זי האָט איצט אויסגעזעהן פיל יונגער. איהר פּנים אָפען און נישט־פערגינעריש. די פערשלאָפענע אויגען הונגעריג און די ברוסטען האָבען זיך לייכט געוויגט.

זיי זענען אַ ווילע אַזוי געזעסען, זיך געקוקט אין די אויגען, ווי חיות. די זון האָט געוואַרעמט און די לופט האָט געשמעקט מיט ווילדע רויזען, מיט׳ן שטאַרקען ריח פון שוואַרצער ערד.

דער מאַן, וואָס איז געשלאָפען אונטער׳ן דעמב האָט זיך מיטאַמאָל איבערגעוואָרפען און גענומען שווער אָטעמען ווי אַ שיכור. וואָס קאָן זיך נישט אויפוועקען.

די פרוי האָט נישט געקאָנט פערטראָגען דאָס שנאָרכען. דאָס שיינע פּנים האָט זיך געביטען, דער פערחלום׳טער שמייכעל האָט זיך אויך אַראָפּגעגליטשט פון׳ם פרעמדענס ליפּען, ער האָט זיך אויפגעשטעלט און געזאָגט:

— כ׳וועל זיך לאָזען אין וועג אַריין.

די פרוי האָט זיך אויך אויפגעשטעלט. זי האָט פעררריסען די הענד איבער׳ן קאָפּ. דער פרעמדער האָט בעמערקט, אַז די פרוי טראָגט.

— איהר זענט נאָך גאָר יונג, — האָט ער געזאָגט.

— ניין־און־צוואַנציג.

— נישט מעהר?

— ניין.

— איך גלייב אייך.

ער האָט איהר נאָכאַמאָל אַ קוק געטון אין די אויגען אַריין און געטראַכט וועגען דעם מאַן וואָס שלאָפט, וועגען דעם קינדער־וועגעלע, וועגען איהרע שיך און וועגען דעם, וואָס זי שוואַנגערט., זי האָט איהם געוואָלט אָפּצאָהלען מיט אַ בליק. איהר בליק איז אָבער איצט געווען ווייט און פרעמד.

— מיר וועלען געהען — האָט ער געזאָגט — און וואָס רעכענט איהר צו זיין אין ליווערפּול?

זי האָט אַ ציה געטון מיט די פּלייצעס. איהם האָט באַנג געטון, צו וואָס ער האָט זי געפרעגט.

זיי האָבען נאָכאַמאָל זיך אַ קוק געטון אין די אויגען אַריין, נאָכאַמאָל דערפיהלט אַ וואַרעמקייט, וואָס האָט זיך אַ צונד געטון צווישען זיי.

ער האָט זיך געלאָזט מיט׳ן וואַלד און איז געגאַנגען מיט די האָזען־ניס־ביימלעך. די פרוי האָט זיך צוריק אַוועקגעזעצט. ס׳פּנים האָט זי איינגעגראָבען אין די הענד. דערנאָך האָט זי געקוקט אויף די ווילדע רויזען, אויפ׳ן מאַן, וואָס איז געשלאָפען.

ניייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

ניייער פאלקסבלאט

היינט - א פלענארע זיצונג פון שטאט-ראט

בריף פון די יודישע פראקציעס צום רעגירונגס-קאמיסאר — ווי אזוי זאל מען זיכערן די רוה? — שטרענגע קאנטראל ביים אריינגאנג

צי וועט דער שטאטישער בודזשעט אנגענומען ווערען

היינט אין אווענד קומט פאר א זיצונג פון שטאט ראט. די היינטיגע זיצונג האט נישט קיין נייעם סאנ־ ארדנונג און ווערט דורך דעם רעגירונגס-קאמיסאר בעטראכט אלס פארטזעצונג פון דער זיצונג פון 28 מאי, וועלכע איז איבערגעריסען געווארען צוליב דעם ברוטאלען געשלעג פון די ענדעקעס.

אויף דער היינטיגער זיצונג וועט ווייטער בע־ טראכט ווערען דער שטאטישער בודזשעט און דער דריטער לעזונג. די אפשטימונג וועט זיין א זעהר משעקאווע, ווייל דער שטאט-ראט וועט ווארשיינליך זיין אין קאמפלעט. סיי דער קראנקער ענדעק, וועל־ כער איז נישט געווען אויף דער פריהערדיגער זי־ צונג און סיי דער בונדישער ראטמאן נוטקעוויטש, וועלכער איז שווער פערוואונדעט געווארען דורך די ענדעקעס, וועלען שוין אנטיילנעהמען אין דער היינ־ טיגער זיצונג. ביי געוויסע פאזיציעס וועלען אלזא שטימען פון איין זייט 35 ענדעקעס און 1 דייטש, צוזאמען 36 ראטמענער און פון דער אנדער זייט אויך 36 ראטמענער פון דער גאנצער אפאזיציע. ביי די דאזיגע פאזיציעס וועט אלזא דעצידירען די שטים פון רעגירונגס-קאמיסאר וואיעוואדזקי. דער דאזי־ גער פאל ווערט אויך ערווארט ביי די פאזיציעס פון „עזרת אולמים'' און די נאכט-פאנאטאריע פון „לינת הצדק''.

ס'איז אבער נישט בעקאנט ווי אזוי ס'וועט זיין ביי דער אפשטימונג פון בודזשעט אלס גאנצער, אויב אין דער דריטער לעזונג זענען צוריק אריינגע־ שטעלט געווארען די פאזיציעס אויף רענומעראציע, פארן פוילישען טעאטער, די נעבעכדיגע פאזיציעס פאר די צוויי יודישע אינסטיטוציעס, אויפ'ן הויז־ דענקמאל א. נ. פונמארשאל פילסודסקי א. א„ ווע־ לען די ענדעקעס שטימען געגען גאנצען בודזשעט, געגען בודזשעט וועלען אויך שטימען די סאציאליס־ טען, אזוי, אז דער שטאטישער בודזשעט וועט סוף כל סוף אפגעווארפען ווערען, וואס פארא לאגע עס וועט זיך דאן שאפען, איז שווער פאראויסצוזעהן...

וואס שייך דער זיכערקייט פון די ראטמענער, האבען וועגען דעם ענין אוועקגעשיקט א בריף צום רעגירונגסקאמיסאר די „פעראייניגונג פון די יודי־ שע פראקציעס אין שטאט-ראט'', אינם בריף ווערט געזאגט, אז די יודישע ראטמענער, ווילען ארביטען פארן וואויל פון דער שטאט און ערפילען זייערע פליכטען. די ראטמענער מוזען האבען די זיכערקייט אז זיי דראהט נישט קיין געפאהר, ס'ווערען דעריבער געמאכט פערשידענע בעמערקונגען וועגען די מיטלען וועלכער דער רעגירונגס - קאמיסאר דארף אננעה־ מען, אז די רוה זאל נישט געשטערט ווערען.

קודם כל האנדעלט זיך אין דער פראגע פון גא־ לעריע-פובליקום, וועלכעס בעשטעהט אמאיסטען פון ענדעקישע אנהענגער און העלפען צו אין די אונ־ רוהען. דאס פובליקום מאכט דעם איינדרוק פון אנ־ ארגאניזירטער באיובקע און אויף דער לעצטער זי־ צונג האט זי גענומען אנ'אקטיווען אנטייל אין די געשלעגען. די יודישע פראקציעס האלטען, דעריבער, אז די צאהל אריינטריטס-קארטען אויף די זיצונגען דארף פערקלענערט ווערען און ס'דארף ארורכגע־ פיהרט ווערען א גענויע קאנטראל איבער די פער־ זאנען, וועלכע בעקומען אריינגאנגס-קארטען.

ס'דארף אויך לויט דעם בריף פון די פעראייניג־ טע פראקציעס געענדערט ווערען די פונקטען פון רע־ גולאמין און דער רעגירונגס-קאמיסאר דארף בעקו־ מען דאס רעכט אויסצושליסען אויף איין אדער מעהר זיצונגען די ראטמענער, וועלכע ווענדען אן פויזישען געוואלד.

צי וועט קומען צו א שפאלטונג אין דער ענדעקישער פראקציע?

ווי מיר דערוויסען זיך, איז טאקע פעראורדענט געווארען שטרענג צו קאנטראלירען די אלע פערזא־ נען, וועלכע וועלען קומען צו דער היינטיגער זיצונג פון שטאט-ראט. די וואזשנעס זענען פעראנטווארט־ ליך געמאכט געווארען פאר אריינלאזען נישט ענט־ שפרעכענדע פערזאנען, א חוץ דעם וועט זיין א צוויי־ טע קאנטראל פון די מאגיסטראט-בעאמטע.

ווי מיר האבען שוין עטליכע מאל אנגעוויזען, קומט פאר אין דער ענדעקישער פראקציע שטארקע רייבונגען. אויף דער לעצטער זיצונג פון דער פראק־ ציע זענען די רייבונגען נאך שארפער געווארען און די שפאלטונג, וועלכע דראהט דער פראקציע ווערט דערוויייל קינסטליך אויפגעהאלטען. דאס איז אבער נאך א פראגע פון טעג און אפשר שעה'ן, ס'איז גאנץ מעגליך, אז שוין אויף דער היינטיגער זיצונג וועט קלאר ווערען ווי גרוים ס'איז די שפאלטונג אין דער ענדעקישער פראקציע.

א הלוואה פון 10 מיליאן זלאטיס

דער רעגירונגס-קאמיסאר בעקומען פאר דער שטאט אויף פערשידענע אינוועסטיציע-ארבייטען

די ענדעקעס לאזען נישט נעהמען די הלוואה

אויף עהערנעכטען אין אווענד האט דער רעגי־ רונגס-קאמיסאר וואיעוואדזקי צונויפגערופען א זי־ צונג פון דער פינאנץ - קאמיסיע ביים שטאט-ראט.

נאכ'ן עפענען די זיצונג האט דער רעגירונגס־ קאמיסאר אינזש. וואיעוואדזקי ערקלערט, אז ער האט די מעגליכקייט צו בעקומען פאר דער שטאט א הלוואה פון 10 מיליאן זלאטים אויף אינוועסטיציע ארבייטען. דער רעגירונגס-קאמיסאר האט אנגעווי־ זען, אז אין פאריגען יאהר האט די שטאט-פערוואל־ טונג בעשעפטיגט 3700 ארבייטער, איצט קען מען אזא צאהל נישט בעשעפטיגען, ווען די שטאט זאל די דאזיגע הלוואה נעהמען וועט מען קענען בעשעפטיגען 5000 ארבייטער, די אונטערהאנדלונגען וועגען דער הלוואה זענען שוין פערענדיגט און שוין אקצעפטירט מ'קען אבער נאך נישט זאגען ווער ס'גיט די דאזיגע הלוואה, מ'וועט קענען פארטזעצען די קאנאליזאציע, וואסער-לייטונג, ברוק-ארבייטען, בויען שולען.א.וו. ער בעט דעריבער דיקאמיסיע מסכים צו זיין אויף צו נעהמען די הלוואה.

דער ענדעק קאפטשינסקי חיל דוקא וויסען ווער ס'גיט די הלוואה.

אינזש. וואיעוואודזקי ערקלערט, אז ווען דער מאגיסטראט וואלט אומיצען אוועקגעבארגט געלד וואלט מען געדארפט אונבעדינגט וויסען ווער עס איז דער נעהמער, אבער ווען מען וויל דעם מאגיס־ טראט געבען, דארף מען זיך בלויז בעווארענען, אז מ'זאל נישט בעקומען קיין פאלש געלד.

דער ענדעק טשערניק ערקלערט פשוט און אפען, אז זיי זענען נישט מסכים אויף דער הלוואה, ווייל עס וועט מיט איהר דיספאנירען דער רעגירונגס-קא־ מיסאר און נישט דער קאמיסאר, וועלכען זיי האבען אויסגעוועהלט.

נאך א לענגערער דיסקוסיע האבען די ענדעקעס פערלאנגט אפצולעגען די זיצונג, וואס זיי האבען אויך אדורכגעפיהרט מיט זייער מעהרהייט.

ליקווידירט א קאנטראבאנדע - גרופע וועלכע האט געשמוגעלט שטרימף פון דייטשלאנד און טשעכאסלאוואקיי

די קאנטראבאנדיסטען זענען ארעסטירט

(א) די גרעניץ וואך האט בעמערקט אז אויפן מארק האבען זיך בעוויזען זעהר פיל זיידענע שטרימף פון הויכער קוואליטעט, וועלכע שטאמען פון דייטש לאנד און טשעכאסלאוואקיי. און זענען פערזעהען מיט שויץ-צייכענס פון נישט עקזיסטירענדע פוילי־ שע פירמעס, די שטרימף האבען נישט קוקענדיג אויף דער זעהר גוטער קוואליטעט געקאסט ביליגער ווי די היימישע און ווערען דעריבער זעהר לייכט און זעהר פיל פערקויפט.

צו כאפען די קאנטראבאנדיסטען האט זיך א לאנגע צייט נישט איינגעגעבען ווייל זיי זענען געווען זעהר גוט ארגאניזירט, איין זאך האט זיך דאך איינ־ געגעבען פעסטצושטעלען: די שטרימף זענען אנגע־ קומען פון אויסלאנד כמעט פערטיגע, אין פוילען האט מען זיי נאר געפארבט און געפרעסט און פער־ זעהען מיט דעם נויטיגען שטעמפעל.

מען האט אנגעהויבען צו אבסערווירען די פאר בערייען און פעסטגעשטעלט אז אין דער פארבעריי „פאדאלסקי און ראזענבערג, וואולטשאנסקא 19, ווע רען פרעפארירט אדער אויסגעפערטיגט שטרימף. עס איז אין דער דאזיגער פאבריק אדורכגעפירט געווארען א רעוויזיע און עס איז געפונען געווארען 80 קילא שטרימף. דער אינהאבער פון דער פאבריק ישראל ראזענבערג האט ערקלערט אז א געוויסער גרשון קעמפינסקי, האט די שטרימף איהם צוגע־ שטעלט. דער אדרעס פון קעמפינסקין איז איהם נישט בעוואוסט.

אין דערזעלבער צייט האט די גרעניץ וואך א־ דורכגעפיהרט אין פויזען א צווייטע רעוויזיע ביי א געוויסען ווילהעלם רויטער (אלט שטאט 69) און דארט אויך געפונען א גרעסערע פארטיע שטרימף. דער לעצטער האט ערקלערט אז די שטרימף געהע־ רען צו גרשון קעמפינסקי.

קעמפינסקי (לעגיאנוב גאס 48) אין לאדז, איז ארעסטירט געווארען. ער האט ערקלערט אז די שטרימף האט ער בעקומען פון עפעס א פערזאן אין פויזען.

די וויייטערדיגע אויספארשונג האט פעסטגע־ שטעלט אז קעמפינסקי האט זיך געפינען אין א שטענ דיגען קאנטאקט מיט א בעוואוסטען קאנטראבאנ־ דיסט יחיאל אברהם וועל העניק טענענבוים פון קראקא. מען האט ארעסטירט טענענבוימען און פעסטגעשטעלט אז דאס האט ער ארגאניזירט א ספעציעלע קאנטראבאנדע גרופע וועלכע האט אויף פערשידענע אופנים געשמוגעלט שטרימף פון טשע כאסלאוואקיי קיין קראקא, פון דארט האט מען די שטרימף איבערגעשיקט קעמפינסקין, דער לעצטער האט אפגעטרעטען די סחורה א געוויסען חיים קארטש, לאדז, ליפאווא 3.

טענענבוים איז אויך געווען אין קאנטאקט מיט ווילהעלם רויטער פון פויזען וועלכער פלעגט שמוג־ לען שטרימף פון דייטשלאנד, זיי איבערשיקען קיין לאדז אויך צו קעמפינסקין און קארטשען. וועלכע האבען זיי דא איבערגעגעבען אין די פארבערייען פרעפארירט, געשטעמפעלט מיט א היגען שטעמפעל און פערקויפט.

די אויספארשונג האט ווייטער פעסטגעשטעלט אז קארטש פלעגט פרעפארירען זיינע שטרימף אין די פעראייניגטע פארבערייען ראקיטשינער 17, א רע־ וויזיע אין אט די פארבערייען האט געגעבען אויסער־ געוועהנליכע רעזולטאטען. מען האט געפינען גרויסע טראנספארטען מיט קאנטראבאנדע.

ענדליך איז צוזאמענגעשטעלט געווארען א בע שולדיגונגס אקט געגען : דעם 42 יעהריגען יחיאל אברהם וועל העניק טענענבוים; 36 יעהריגען גר־ שון קעמפינסקי (לאדז, לעגיאנוב 48); 38-יעהריגען חיים קארטש (ליפאווא 3); 29 יעהריגען משה אלט־ פוס, (וואולטשאנסקא 52), 32-יעהריגען ישראל רא־ זענבערג, מיטאינהאבער פון דער פארבעריי פאדאל־ סקי און ראזענבערג (אל. 1 מאי 23), און 29 יעה־ ריגען ווילהעלם רויטער. (פויזען, אלט שטאט 69).

א קאפראל בעשולדיגט אין ערמארדען א וואלד - וועכטער

דער פראצעס וועט דויערען עטליכע טעג

(א) אין מיליטערישען קרייז-געריכט האט זיך נעכטען אנגעהויבען דער פראצעס געגען 28-יעהרי־ גען קאפראל סטאניסלאוו שליווינסקי, וועלכער ווערט בעשולדיגט, אז ער האט דערשאסען דעם וואלד-וועכ טער באלעסלאוו טשעטשארא, וועלכער זאל איהם האבען געשטערט דעם יאגד אין וואלד.

צום פראצעס זענען ארויסגערופען געווארען עט ליכע צעהנדליג עדות, אזוי אז דער אורטייל איז צו ערווארטען ערשט שבת.

דאנערשטאג

13

יב

סיון תרצה

יוני

זון-אויפגאנג 3.15

זון-אונטערגאנג 7.57

פאבאר פון יאהרגאנג 1914

(א) מארגען, פרייטאג ד. 14 ד. ח. דאר פען זיך שטעלען:

פאר דער קאמיסיע נומער 1, (פיעראצקיעגא 18) מיליטער-פליכטיגע פון יאהר-גאנג 1914 וואס וואוינען אויפן שטח פון 11 פאליציי-קאמיסאר יאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף

K Ł M N

פאר דער פאבאר-קאמיסיע נומער 2, די פא מאר פליכטיגע פון יאהרגאנג 1914, וואס וואוי נען אויפן שטח פון 14 פאליציי קאמיסאריאט מיט די פאמיליען נעמען אויף

R T U W Z Ż Ź

אינטערווענץ פון הרב טרייסטמאן אין דער וואיעוואדזשאפט

וועגען יודישע קינדער, וועלכע ווערען געשיקט אויף זומער-קאלאניעס

ווי בעקאנט שיקט דער „פונדוש פראצי" ארויס א גרויסע צאהל ארימע קינדער אויף זומער קאלאניעס. צווישען די קינדער, וועלכע ווערען ארויסגעשיקט געפונען זיך אנ'ערך 100 יודישע קינדער. די עלטערן פון די יודישע קינדער זענען נישט מסכים, אז זייערע קינדער זאלען געשיקט ווערען אין נישט יודישע קאלאניעס וואו ס'איז נישט פערהאן קיין כשרע קוך.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האט הרב טרייסט מאן זיך געווענדעט צום לייטער פון „פונדוש פראצי" ה' יאנעלא מיט דער ביטע, אז די יודישע קינדער, וועלכע ווערען קוואליפיצירט אויף די זומער-קאלאניעס זאלען געשיקט ווערען אין יודישע קאלאניעס.

לייטער יאנעלא האט צוגעזאגט נאכצוקומען דעם וואונש אין יעדען פאל ווען די עלטערן פון קינד וועלען דאס פערלאנגען, א טייל פון די יו דישע קינדער וועלען געשיקט ווערען אין דער יודישע קאלאניע קיין סולעיאוו און אנ'אנדער טייל אין דער זומער-קאלאניע פון דער געזעלשאפט „נותן לחם".

פון „אוזדראוויסקא"

דאס איינשרייבען פון קראנקע אויף ארויס־ צופאהרען אויפן 4 סעזאן פאר מענער אין „אוזו־ דראוויסקא" וועט פארקומען דינסטאג דעם 18 ד.ח. 3 א זייגער נאך מיטאג.

די קאנדידאטען דארפען זיך מעלדען אויף ציגעל גאס 21 מיטן פוילישען פאס, אדער אידענ טישקייט צייגניש און א בעזונדערע פאטאגראפיע.

ערב ליקווידאציע פון שטרייק פון די ברוק-ארבייטער

(א) ווי בעוואוסט האבען פערשטרייקט אין לאדז די ברוק- ארבייטער אין דער צאהל פון א 200 מענשען, אזוי ווי דער שטאטישער פערוואל טונג געהט עס אין דעם, ווי אמשנעלסטען צו פער ענדיגען דאס ברוקירען די גאסען האט זי נעכטען אויף א קאנפערענץ מיט די פריוואטע אינטער־ נעהמער פערלאנגט עס זאלען באלד אנגעהויבען ווערען אונטערהאנדלונגען מיט די שטרייקענדע, דער שטרייק זאל צוליב דעם אינגיכען ליקווידירט ווערען.

פלוצים געשטארבען ביי דער ארבייט

(א) אין אייטינגאנס פאבריק (דאווברארטשיק־ גאס 30) איז נעכטען פלוצים געשטארבען פיי דער ארבייט דער מייסטער ווילהעלם טים, פון כאיני, די ארויסגערופענע פאגאטאוויע האט שוין נאר פעסטגע שטעלט דעם טויט.

Dr. REICHER

פאלודביאווא 28, טעל. 201-93

ספעציאליסט

פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג

ספעקטואלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליזען

נעמט אן פון 8—11 און פון 5—8 אווענד

אטרויעריגע ערשיינונג
אלס צייכען פון דער איצטיגער אונבּרחמנות'דיגער צייט

ס'האָט זיך ערשט געענדיגט די שבעה נאָך דעם אַנגעזעהענעם בּירגער פון אונזער שטאָט לעאָפּאָלד לאַנדסבּערג ע"ה.

ס'האַנדעלט זיך אונז נישט אין איצטיגען מאָמענט אָפּצושאַצען די פּערזענליכקייט פון פערשטאָרבּענעם, הגם וועגען דעם וואָלט מען געדאַרפט זעהר פיל דערצעהלען.

א יוד, וועלכער האָט געשטאַמט פון אַלטען יחוס, פון אַלטע יודישע פאַבּריקאַנטען און גבירים, א יוד, וואָס האָט אַליין צעהנדליגע יאָהר געפיהרט א גרויסע אינדוסטריע - אונטערנעמונג, גע'שמ'ט אַלס איינער פון די סאָלידע און עהרליכסטע סוחרים און מ'האָט זיך געהאַלטען פאַר א זכיה צו מאַכען געשעפטען מיט לעאָפּאָלד לאַנדסבּערג, אדורכגעהאַלטען אַלע שווערע געשעפטס-צייטען און זיך איינגעבּראָכען ערשט דאַן ווען ער אַליין האָט שוין געהאַט אוועקגענעבּען פון זיך אַלץ, וואָס ער האָט נאָך פערמאָגט, ווי מ'זאָגט — דאָס העמד פון לייב.

א חוץ דעם אַלעם איז לאַנדסבּערג געוועזען איינער פון די אַנגעזעהענסטע און פון די סאַמע ערנסטע כּלל-טוער בּיי אונז אין שטאָט. אמת בּיי זעהר פיל מענשען האָט זיך נישט אָפּגעשלאָגען אין די אויגען דער נאָמען פון דעם דאָזיגען כּלל-טוער, איז עס געווען דערפאַר, ווייל ער האָט קיין שליפעס קיינמאָל נישט געזוכט, ווייל ער האָט קיין עלעבּויגענס נישט בּענוצט, כּדי זיך צו שטופּען אין דער געזעלשאַפט-לכקייט, נאָר בּעשיידען און ערנסט געהיטען די דאָזיגע געזעלשאַפטליכע פּאָסטענס, וועלכע זענען איהם אָנפערטרויט געוואָרען און וועלכע ער האָט זיך אונטערגענומען צו בּעזעצען.

וועלכער לאָדזער כּלל-טוער קאָן זיך דאָס בּעריהמען דערמיט, אַז ער איז געווען זייט 35 יאָהר פּאָרזיצער און פיהרער פון אַזאַ גרויסע און מאַסיווע אינסטיטוציע, וועלכע האָט געהאַט אונבּעשרייבּליכע פערדינסטען פאַר דער אָרימער לאָדזער בּעפעל-קערונג? מיר מיינען דעם בּיקור-חולים און „אוזדראָוויסקא", וועלכע נאָר לעאָפּאָלד לאַנדסבּערג האָט געקענט מיט דער גאַנצער ערנסטקייט זיינער פיהרען זייט 35 יאָהר, בּעקעמפענדיג פינאַנציעלע קריזיסען, מלחמה, בּאָמבּאַרדירונג, דערהויבּענדיג זי אפשר צו דער איינציגער אין דעם מין אין פּוילען.

— און וואו נישט? דאָרט וואו מ'האָט געדאַרפט אין דער יודישער געזעלשאַפטליכקייט עפּעס ערנסטעס, בּעשלאָסען האָט מען זיך געווענדעט צו לעאָפּאָלד לאַנדסבּערג, וועלכער האָט שטענדיג געהאַלטען דאָס גלייכגעוויכט געוואוינט געווען צו ערנסטע אַרבּייט און נישט צו אַנ'אַרבּייט, וועלכע צילט בּלויז דערצו, אַז דער נאָמען זאָל זיין געדרוקט אין דער צייטונג....

דאָס זעלבּע איז געווען מיט דער אַרבּייט פון לעאָפּאָלד לאַנדסבּערג אין די ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס וואו ער האָט געצוואונגען זיך שטענדיג צו רעכענען מיט זיינע לאָגישע און אונבּעשטרייטבּאַרע אַרגומענטאַציעס.

און טאַקע צוליבּ דעם אַלעם האָט דער פערשטאָרבּענער געגאַסען פון דעם פולסטען צוטרוי און אפילו דרך ארץ פון די אַלע, וועלכע זענען נאָר געקומען מיט איהם אין בּעריהרונג. און איצט קומען מיר ערשט צו דער זעהר נישט אַנגענעהמער טעמא, וועלכע מיר ווילען דאָ בּעריהרען.

א טויטער בּעגעהרט דעם אמת: לעאָפּאָלד לאַנדסבּערג האָט נישט געקענט מיטמאַכען דעם „מאָדערנעם" אופן פון האַנדעל. זיין אונטערנעהמונג איז כּסדר געוואָרען רואינירט ער האָט געצאָהלט אין דער צייט ווען ער האָט נישט בּעקומען געצאָהלט און דער קראַך איז געווען פערטיג..

און ס'האָט זיך געקענט אויסדוכטען אַז זיינע טויזענדער געפיהלס-פריינד, די ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס, מיט וועלכע ער האָט געליטעט, די גרויסע כּלל-טוער, די גבירים — וועלען נישט דערלאָזען צו דער רואין פון דעם אדעלמאַן, פון דעם אָרענטליכען מענש און וועלען מאַכען פּרובּען, אַז ער זאָל זיך קענען דערהאַלטען אויף דער ווירטשאַפטליכער און געזעלשאַפטליכער אויבּערפלאַך.

אַזוי איז אָבּער נישט געווען. נישט נאָר ס'האָבּען זיך אָפּגעקעהרט פון איהם נאָר די געזעלשאַפטליכע עסקנים, וועלכע האָבּען געאַרבּייט מיט איהם צוזאַמען האָבּען איהם ליציטירט פאַר קליינע געשעפטס חובות. ליציטירט דאָס לעצטע בּיסעל פּריוואַט-זאַכען, נישט דעלאָזט איהם אפילו ווייטער בּלייבּען אין זיין וואוינונג...

לעאָפּאָלד לאַנדסבּערג האָט זיך פאַר קיינעם נישט בּעקלאָגט, נישט אַרויסגעוויזען זיין פערדרוס, און ענטוישונג. נאָר געליטען אין זיך, בּיז ער האָט נישט מעהר אויסגעהאַלטען.. ער איז פּלוצלונג געשטאָרבּען..

און ווילענדיג נישט ווילענדיג פערבּענקט זיך אין די אַלטע צייטען. האָט דען געקענט אַמאָל פּאַסירען בּיי אַמאָליגע פאַבּריקאַנטען, סוחרים אָדער סתם גבירים, אַז מ'זאָל נישט אונטערהאַלטען איינעם וואָס האָט אָנגעהויבּען צו פאַלען, א מענש מיט א גוטען ווילען און מיט אַנ'איידעלען און בּראַווען כּאַראַקטער, ווי ס'איז געווען איצט דער פאַל.

וואו זענען געווען די ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס ? וואו איז געווען די „בּני בּרית" לאָזשע, וואו דער פערשטאָרבּענער האָט מיטגעאַרבּייט? וואו איז געווען דאָס געוויסען פון די לאָדזער געזעלשאַפטליכע עסקנים וועלכע זענען איצט געווען אין דער ראָל פון קרעדיטאָרען ?

שווידערליך !

ג.

Dr. MICHAŁ URBACH
אינערליכע און נערוועז קראַנקהייטען
האָט זיך איבּערגעצויגען אויף
ZAWADZKA 15, tel: 148 89
נעהמט אָן פון 2-1 און פון 6-4 נאָכם.

Doktór
Z. Henrykowski
ספּעציאַל-אַרצט פאַר ווענערישע
הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
וואוינט יעצט
9 טראַוגוטאַ 9
טעל. 262-98
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 6—9 אָוענד.
פאַר פרויען אַ ספּעצ. וואַרטע-זאַל

אויספלוגען קיין וויען
פון 15 בּיז'ן 29 יוני
קוראַציע-פּעסער קיין טשעכאָסלאָוואַקיי
Wagons-Lits Cook
Piotrkowska 64, tel. 170-77.

פרוי ביילע רבקה ראָזענבערג
פון זשיראַרדאָוו
זוכט איהר מאַן לייזער ראָזענבערג

מיט 9 יאָהר צוריק האָט ביילע רבקה זעלמאַנאָוויטש פון זשיראַרדאָוו חתונה געהאַט מיט א געוועזען לייזער ראָזענבערג פון ראַווע מאַזאָוויעצקאַ.

פאַרן נדן האָט מען געעפענט א פאַרבּען-געשעפט אויף בּזשעזשינער 14. פון אָנהויבּ האָט דאָס פּאָרפאָלק געלעבּט גאַנץ בּשלום. עס זענען אין משך פון די ערשטע פאָר יאָהר געבּוירען געוואָרען צוויי קינדער א יונגעלע און א מיידעלע און אַלץ איז געווען ווי בּיי לייטען גלייך. פּלוצלינג האָט די פרוי ראָזענבּערג געטראָפען ווי א דונער פון העלען הימעל: אין 1931 האָט דער מאַן פערקויפט דאָס געשעפט, אָהן דער פרוי'ס וויסען און איז נעלם געוואָרען. די פרוי האָט זיך דאָ געמאַטערט מיט די קינדער בּיז זי האָט בּעשלאָסען אַרויסצופאָהרען צוריק קיין זשיראַרדאָוו צו די עלטערן.

צוריק מיט צוויי יאָהר האָט די פרוי ראָזענבּערג בּעקומען א בּריף פון א בּעקאַנטער פון דאַנציג מיט א פאָטאָגראַפיע. אין בּריף דערצעהלט די בּעקאַנטע, אַז ראָזענבּערג איז אין דאַנציג, האָט דאָרטען א צווייטע פרוי און אַלס בּעווייז שיקט זי צו א פאָטאָגראַפיע. אויף דער פאָטאָגראַפיע שטעהט דער מאַן ראָזענבּערג אויסגעפּוצט אין א ווייסען אַנצוג אויף דער פּלאַזשע און נעבּען איהם די נייע פרוי...

פרוי ראָזענבּערג האָט זיך בּאַלד געלאָזט קיין דאַנציג זוכען דעם מאַן: זי וויל פון איהם גאָרנישט, נאָר א גט. אָבּער אין דאַנציג האָט זי דעם מאַן שוין נישט געטראָפען. צוריקגעקומען קיין זשיראַרדאָוו און ווידער אָנגעהויבּען די אַלטע בּידע...

די טעג האָט די פרוי ראָזענבּערג ווידער בּעקומען א ידיעה, אַז איהר מאַן געפינט זיך אין לאָדז און וואוינט מיט א נייער פרוי ערגעץ אויף זשגאָוואָסקאַ גאַס. פרוי ראָזענבּערג איז געקומען קיין לאָדז מיט דעם זעלבּען פערלאַנג:

זי פערגינט איהר שיינעם מאַן יעדער אַנדערער פרוי. אָבּער זאָל ער זי אָפּ'גט'ן.

דעם מאַן האָט זי דערווייל אויך אין לאָדז נישט געפינען. זי וואָרענט דעריבּער געגען איהם אַלע און זאָגט אָן — ער איז פערהייראַט האָט א פרוי מיט צוויי קינדער און אַז די פרוי זוכט איהם.

די פרוי ראָזענבּערג איז נעכטען געווען אין רעדאַקציע און וועגען דעם אַלעם דערצעהלט

——=——

א שילער פון א פּאָלקס-שולע דערהרגעט א זעכצען-יעהריג יונגעל

(א) אויף ראַקיטשינער 35 איז נעכטען פּאָרגעקומען א טראַגישער פּאַרפאַל. אויף דעם טראָטואַר בּיים טויער פון די ווידזעווער וואַרשטאַטען איז געגאַנגען דער 16-יעהריגער וולאַדיסלאַוו איוואַניאַק (ראַקיטשינער 38). איהם אַנטקעגען איז געקומען דער א 16-יעהריגער מאַריאַן פּאַיאַנק ראַקיטשינער 9-11. נישט קוקענדיג דערויף, וואָס די צוויי יונגלעך האָבּען נישט געהאַט צו זיך גאָרנישט, איז צווישען זיי ענטשטאַנען עיפּעס א ויכּוח. איוואַניאַק האָט אין א געוויסען מאָמענט געוואָרפען אויפ'ן אדרעס פון זיין געגנער דאָס וואָרט „פּענטאַק". פּאַיאַנק איז געוואָרען אויסער זיך פון דער בּעליידיגונג געכאַפּט א גרויסען שטיין און געוואָרפען איוואַניאַק'ן

דער רעזולטאַט איז געווען א טראַגישער. דער שטיין האָט געטראָפען איוואַניאַק'ן אין קאָפּ אַר,יין, עס האָט איהם צובּראָכען דעם שאַרבּען, בּעשעדיגט די געהירען. דאָס אומגליקליכע יונגעל איז געשטאָרבּען אײדער עס איז אָנגעקומען די אַרויסגערופענע פּאָגאָטאָוויע.

פּאַיאָנק, ווי עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, א שילער פון פּאָלקס-שול, איז אַנטלאָפען און זיך א געוויסע צייט אויסבּעהאַלטען. שפּעטער האָט מען איהם אַרעסטירט אין הויז פון זיינע עלטערן.

אויף מעסערס

(א) אויף העלענאַ-גאַס 15 (כּאַיני) האָט אויסגעבּראָכען א בּלוטיג געשלעג צווישען קאַזימיערזש קאָזשיאַלעק (העלענאַ 15) און טאָמאַש וואָלהיים (פּרינציפּאַלנאַ 21). אין גאַנג זענען געלאָזט געוואָרען מעסערס. צום סוף האָט מען בּיידע אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל, קאָזשיאַלעק אין זעהר א שווערען צושטאַנד מיט וואונדען אין בּויך און אין בּרוסט.

וואָלהיים איז לייכטער פערוואונדעט.

SUDOR w płynie „Ap. Kowalski" usuwa POT i WOŃ Wystrzegać się naśladownictw.

משומדים
ר. איזראַעל
סענסאַצ. שפּאַנענדע־ראָמאַן פון היינטיגען יודישען לעבען

(41

וועגען זיך האָט סטעפאַן דערווייל נישט געטראַכט. אין ערגסטען פאַל וועט ער זיך וואַרפען אין וואַסער אַריין און וועט פּרובען צוצושווימען צו אַ בּרעג. ער איז געווען אַנ'אויסגעצייכענטער שווימער. ווי בּכלל אַ ספּאָרטסמען. אין שווימען גראָד איז ער געווען אַ רעקאָרדיסט, אַזוי, אַז ער האָט גערעכענט, אַז אויבּ ער וועט נישט האָבען קיין אַנדערע עצה וועט ער בּיי גרויסע אָנשטרענגונגען קענען צוקומען צום בּרעג, זיין גאַנצע אויפמערקזאַמקייט איז געווען געווענדעט אויף אידאַ'ן און וועגען איהר גורל.

לויט דער לאַגע, אין וועלכער די שיף האָט זיך געפינען אין איצטיגען מאָמענט און לויט דעם צושטאַנד פון דער רעטונגס-אַרבּייט, האָט סטעפאַן זיך אָריענטירט, אַז דאָ וועט זיך וועניג וואָס לאָזען אָפּראַטעווען. ס'זענען שוין געווען די לעצטע מינוטען. דער קאַפּיטאַן האָט אַרויסגעגעבען דעם לעצטען בּעפעהל, וועלכער לויטעט בּיי אַלע קאַטאַסטראָפעס, אַז די מאַנשאַפט זאָל א טראַכט טון וועגען ראַטעווען זיך אַליין. דער דאָזיגער בּעפעהל האָט אַרויסגערופען אַנ'אונבּעשרייבּליכע פּאַניק צווישען די פּאַסאַזשירען. דאָס טויט-געשפּענסט האָט זיך יעדען איינציגען געשטעלט פאַר די אויגען. מיט'ן לעצטען בּעפעהל איז בּיי די איבּערגעבּליבּענע רייזענדע צוגענומען געוואָרען אפילו די קלענסטע האָפנונג אָפּצוראַטעווען זיך. די פרויען האָבען זיך געוואָרפען אויף די קני און פערלייגט די הענד צו תּפילה, מאַנכע האָבען שוין בּכלל פערלוירען דעם זינען און זיך בּלינד געוואָרפען אין וואַסער אַריין. זיי זענען גלייך פערשוואונדען געווען צווישען די כוואַליעס און מ'האָט געקענט רעכענען, אַז זיי זענען אומגעקומען.

סטעפאַן האָט בּעמערקט, ווי די פרויען מאַכען צוויי־פעלהאַפטע אָנשטרענגונגען. איינע פון אידאַ'ס בּעגלייטערינס אַ שלאַנקע, הערליך-שעהנע בּלאָנדינקע האָט זיך איינגעגעבען אַריינצובעקומען אין דעם רעטונגס-שיפעל, וועלכעס איז איצט שוין געווען איבּערפול און איז שנעל אָפּגעשוואומען אין מיטען ים אַריין. איצט איז אַלץ געווען פערפאַלען. דאָס איז געווען דאָס לעצטע רעטונגס-בּרעט. אויף מעהר האָט מען בּשום-אופן נישט געקענט האָפען. די שיף האָט זיך כּסדר אַלץ מעהר איבּערגעוואויגען אויף אַ זייט. אַרום און אַרום האָט מען אפילו נישט געזעהען קיין רויך פון קיין קוימען, אַזוי אַז מ'האָט נישט געקענט ערוואַרטען קיין שום הילף פון דרויסען. די מאַטראָסען האָבען אַראָפּגעוואָרפען פון זיך אַלץ וואָס נאָר זיי האָבען געקענט און, האָבענדיג שוין די אינסטרוקציע, אַז זיי מעגען זיך אַליין ראַטעווען, זענען זיי געשפּרונגען אין דעם אויפגעבּרויזטען וואַסער און געשווימען אין אַנ'אונבּעקאַנטער ריכטונג מיט גאַנץ קנאַפּע האָפנונגען, אַז זיי וועלען אויפ'ן וועג אָנטרעפען עפּעס אַ שיף, וועלכע וועט זיי אויפנעהמען און דערפיהרען צו עפּעס אַ בּרעג.

אַלע איבּערגעבּליבּענע אויף דער שיף האָט מען געדאַרפט האַלטען פאַר פערלוירענע.

סטעפאַן האָט זיך שוין איצט געמוזט דעצידירען. אָדער אַליין צו שפּרינגען אין וואַסער אַריין וואָס וואָלט בּיי זיינע שווים-קענטענישען איהם געגעבען אַ מעגליכקייט זיך צו ראַטעווען, אָדער פּרובען עפּעס צו טון פאַר אידאַ'ן, וועלכע איז געשטאַנען מיט פערגלייזטע אויגען און אַ פער-וואָרפענעם קאָפּ, אַזוי ווי זי וואָלט שוין נישט געווען בּיים זינען, און זיך קראַמפּהאַפט געהאַלטען בּיי דער שוואַרצער דאַמע, וועלכע איז געווען די דריטע אין איהר געזעלשאַפט..

און ער האָט זיך דעצידירט, אַז ער מוז פּרובען מיטצונעמען מיט זיך אידאַ'ן, הגם זי ווייס גאָרנישט אַז ער איז פערהאַן אויף דער שיף און הגם ער האָט ריזיקירט, אַז אויבּ זיי וועלען געראַטעוועט ווערען וועט זיין לאַגע ווערען אַ נישט-אָנגענעהמע.

סטעפאַן האָט פריהער געהאַט אַראָפּגעוואָרפען פון זיך אַלע נישט נויטיגע מלבּושים. ער איז געבּליבען שטעהען נאָר אין דעם וואָס איז געווען אַמנויטיגסטען צוצודעקען זיין לייב. מיט איין שפּרונג אין דער שטאַרקער אויסגעמנאַסטיקירטער מאַנסּפערשוין שוין געווען נעבען אידאַ'ן, ער האָט זי פּשוט אַרויסגעריסען פון די הענט פון דער בּרונעטער דאַמע און אַרויפוואַרפענדיג די פער'חלש'טע צו זיך אויף דער פּלייצע, האָט ער זי צוגעבּונדען צו זיך מיט אַ שיף-שטריק, וועלכע ער האָט זיך געהאַט צוגעגרייט. נישט אומקוקענדיג זיך מעהר אויף קיינעם, נישט רעדענדיג מיט קיינעם קיין וואָרט מעהר, איז סטעפאַן, האַלטענדיג אויף זיך די שווערע משא, פון דער אונבּעוועגליכער אידאַ אַריינגעשפּרונגען אין וואַסער אַריין. ער האָט געמאַכט איבּערמענשליכע אָנשטרענגונגען. דער ים איז געווען שרעקליך אומרוהיג. די כוואַליעס האָבען זיך געהויבען מעטערווייז און מיט דער גאַנצער קראַפט בּעזיגט דעם שווימענדען. סטעפאַנען האָט זיך אָבער בּיי זיין גרויסער טעכניק איינגעגעבען צוריק אַרויפצושווימען אויף דער אויבערפלאַך און ווייטער זיך צו בּעהערשען. קיין צייט-רעכנונג איז בּכלל נישט געווען. דער גרויל פון דער לאַגע איז נאָך מעהר פערשטאַרקט געוואָרען ווען סטעפאַן האָט בּעמערקט, אָפּשווימענדיג אַ געוויסע צייט, ווי די שיף, פון וועלכער ער איז ערשט אַרויס, הויבּט אָן איינציגווייז פערשוואונדען צו ווערען הינטער די אויפגעבּרויזטע כוואַליעס און אין עטליכע מינוט אַרום האָט מען שוין אַרויס-געזעהען פון וואַסער נישט מעהר ווי דעם שפּיץ פון דעם העכסטען קוימען.

אַ חוץ דעם האָט סטעפאַן אָנגעטראָפען בּעת זיין שווימען אויף טויטע קערפּערס, קרבּנות פון דער איצטיגער קאַטאַסטראָפע, אָדער פון אַנדערע קאַטאַסטראָפעס, וועלכע זענען פאָרגעקומען אין די לעצטע טעג אויף דעם זעלבּען אָרט. ס'האָט איהם געשווינדערט. דערבּיי האָט ער אָבער געדענקט דערין, וואָס עס שטעהט איהם נאָך פאַר און געשטאַרקט זיינע נערווען. ער האָט נאָך אויף אַזוי-פיל געהאַט דעם בּעוואוסטזיין, אַז ער האָט געדענקט, אַז ער טאָר זיך נישט מיטאַמאָל צופיל אָנשטרענגען נישט מיטאַמאָל אויסשעפּען זיינע כּוחות, כּדי ער זאָל קענען וואָס לענגער זיך האַלטען אויפ'ן וואַסער. דאָס וואָלט איהם געגעבען פיל גרעסערע שאַנסען. ווייל אין דער צווישען-צייט האָט געקענט אונטערקומען אַ שיף און איהם אָפּראַטעווען. די ערשטע צעהנדליגער מינוט, האָט סטעפאַן אפילו נישט געפיהלט, אַז ער טראָגט אויף זיך אַזאַ שווערע משא ער איז געווען אונגעגרייט צו אַ וואַהנזיניגען און פערצווייפעלטען קאַמף מיט די צושטורעמטע שוים ווייסע כוואַליעס, אָבער איינציגווייז האָט איהם די משא אָנגעהויבּען אַלץ מעהר צו דריקען און קוועהלען. די כּוחות זענען געוואָרען קלענער. די אָנשטרענגונגען האָבען געמוזט ווערען גרעסער. דער קאַמף האָט געמוזט ווערען אַ שטאַרקערער אין סטעפאַנעס האָבען זיך שוין אָנגעהויבען אַריינ-צובעקומען געדאַנקען, אַז אויבּ די משא וועט איהם ווערען צו שווער און ער וועט פיהלען, אַז די כּוחות לאָזען זיך אויס און איהם וועט ווערען צו שווער זיך צו האַלטען אויף דער אויבּערפלאַך, האָט ער דאָך אַנ'עצה, ער וועט פונאַנדערבּינדען די שטריק, וועלכע בּינדט צו אידאַ'ן צו איהם. און וועלכע ער האָט געהאַט פערבּונדען אויף אַ שלייף, אידאַ וועט דעמאָלט מיטגעריסען ווערען מיט די כוואַליעס און איהם וועט ווערען לייכט, איינער אַליין וועט ער זיך זיכער מיט זיין אויס-טרענירטען קערפּער, קענען האַלטען אויף דער אויבּערפלאַך פון וואַסער.. .

(פאָרזעצונג קומט)

צום יאהר-צייט פון מיניסטער פיעראצקי

(א) אין צוזאמענהאנג מיט דער יאהרצייט פון טראגיש אומגעקומענעם מיניסטער בראניסלאוו פיעראצקי וועט שבת דעם 15 ד. ח. אין דער קאטעדרע פארקומען א פייערליכער גאטעסדינסט אין וועלכער עס וועלען אנטייל נעמען פארשטעהער פון דער מלוכה׳שער מאכט, זעלבסטפערוואלטונג געזעלשאפטליכע ארגאניזאציעס א. ד. ג.

דער שטרייק אין דער ציגעל-בראנזשע דויערט

(א) נעכטען האט אין ארבייטס-אינספעקטאריאט געזאלט פארקומען א קאנפערענץ כדי צו ליקווידירען דעם סכסוך אין דער ציגעל בראנזשע. די ארבייטער פאדערען א קאלעקטיוועו אפמאך. אזוי ווי צו דער קאנפערענץ האבען זיך נעכטען נישט געשטעלט די פארשטעהער פון די ארבייטס-געבער איז די קאנפערענץ אפגעלעגט אויף מאנטאג דעם 17 ד. ח. 11 אינדערפריה.

פון ארץ-ישראל-אמט

די ה״ה ברויער אליהו הירש, גליקסמאן יוסף און גערשטאנסקי ברוך דארפען זיך ווענדען אין פאלעסטינא־אמט (שרודמיעסקא 29) אין די ענינים פון זייער עליה קיין ארץ ישראל.

נעעפענט די גלאז הוטע אין פיעטריקאוו.

(א) צוליב דער פערבעסערטער קאניונקטור זענען געעפענט געווארען אין פיעטריקאוו די גלאז הוטעם „קארא״ און „הארטענזיא״ וועלכע זענען געווען שוין פון א לענגערער צייט געשלאסען.

זעלבסטמארד אויס נויט

(א) אויף אסניק גאס 42 האט געפרובט בעגעהן זעלבסטמארד די ארבייטסלאזע 32 יעהריגע יאנינא לושניאק.

פארפאלען

(א) אויף לוטאמירסקא גאס איז אראפגעפאלען פון א דאראזשקע און ארונטערגעפאלען אונטער די רעדער א געוויסער אנטאני רודזעווסקי, קרוטקא 12, און שווער פערוואונדעט געווארען.

אפגעבריהט.

(א) אויף קויאווסקא 4 האט די לאקאטארקע יוזעפא יאשטשעמבעק אנגעצונדען א נאפט מאשינקע פלוצים האט זיך אנגעכאפט דער נאפט אין דער מאשינקע עס איז פארגעקומען אן׳אויפרייס, די פרוי יאשטשעמבעק איז שווער פערוואונדעט געווארען.

אונטער די רעדער פון א אויטא

(א) אויף רוג שענקעוויטש און פשעיאזד איז איבערגעפאהרען געווארען דורך אן׳אויטא דער 15יעהריגער סטאניסלאוו יוזשוויאק (זשעלאזנא 24).

א געשלעג

(א) אויף מילא 12 האט אויסגעבראכען א געשלעג צווישען שכנים. עס זענען שווער פערוואונדעט געווארען דער 24יעהריגער אנטאני ניקאדעם און 28יעהריגער יוזעף טורקעוויטש

פון הונגער.

(א) אויפן באלוטער מארק איז אוועקגעפאלען פון הונגער און ערשעפונג די הימלאזע 35 יעהריגע העלענא יושטשאק.

אנ׳אונטערגעווארפען קינד

אין טויער פון הויז אויף פילסודסקי גאס 2 האט מען געפונען א קינד א יונגעלע פון א 4 חדשים.

גרויסער אינטערעס צום „שיר״-כאר אין „העלענאוו״

מיט אונגעדולד ווערט ערווארט דער קאנצערט פון „שיר״-כאר, וועלכער קומט פאר שבת דעם 15 יוני ד. י. אין „העלענאוו״. דער אימפאזאנטער קאנצערט בעשטעהט פון א רייך פראגראם. אין קלאסישען טייל: דער בעריהמטער טריומף-כאר פון וואגנערס אפערע „טאנהויזער״, פראגמענט פון הענדעלס „יהודה המכבי״ און די וואונדערשעהנע שאפונג פון שובערט — „שירת מרים״ אויסגעפיהרט פון געמישטען כאר און סאליסטען ביי דער בעגלייטונג פון פערגרעסערטען סימפאנישען ארקעסטער. עס קומט אויך א גרויסער, אינטערעסאנטער יודישער טייל פון קאנצערט.

די קינסטלערישע לייטונג ליגט אין די הענט פון מאלאנטפולען פראפ. י. פיוווישים.

אויספלוגען קיין פאלעסטינע

פון 630.— זל. אן

ארגאניזירט

„ארביס״ פיעטריקאווער 18, טעל. 249-33

איך הנהה־פעמער קיין משעכאסלאוואקיי און יוגאסלאוויע.

טעאטער „ראזמאיטאשטשי״

ציגעל־גאס 27, טעל. 112-25
דיר. דור צעלמייסטער.

לעצטע 6 גאסטשפילען פון אונזער ליבען גאסט-די בעריהמטע פרימאדאנע. דער ליבלינג פון לאדזער פובליקום, די נישט-פערגעסליכע „אלמא וואו וואהנסטו״. „טשארדאש פירשטין״. „שאנסאנעטין״ און א.

זינא גאלדשטיין

היינט, דאנערשטאג, 9.30 אווענט

נוצט אויס די געלעגענהייט! נאר היינט!

אלע בילעטען אין פארטער נאר 1 זל.

ווערט געגעבען די פרעכטיגע אפערעטע מיט 20 נומערן געזאנג

זי האט ליב!

אין 2 אקטען מיט א פראלאג און עפילאג. מוז. הן רושזקאב

זינא גאלדשטיין אין די פרעכטיגע געזאנג און שפיל-ראל — „פיינעלע די ציינערין״.

דאס טעאטער איז ווענטילירט און ס׳איז קיהל ווי אין בעסטען גארטען.

פערגרעסערטער כאר און ארקעסטער. בילעטען אין קאסע פון טעאטער.

די לאגע אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע

די פראדוקציע שטייגט — די פרייזען פאלען!

(אג) דעם 27 מאי איז אויף א אלגעמיינער פערזאמלונג פון צענטראל-פערבאנד פון דער פוילישער אינדוסטריע בעריהרט געווארען די פראגע פון דער עוואלוציע אין דער לאדזער טעקסטיל-אינדוסטריע אין דער צייט פון 1933-34. ווי עס ווייזט זיך ארויס אז די פראדוקציע אין דער צייט געשטיגען, דאגעגען זענען די פרייזען געפאלען.

די דאזיגע ערשיינונג איז זעהר כאראקטעריסטיש און שפיגעלט אפ די ענדערונגען אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע, וואס דער קריזיס האט א דורכגעפיהרט. דער וואוקס פון דער טעקסטיל פראדוקציע אין דער איצטיגער צייט איז באמת פאראדאקסאל. די דאזיגע ערשיינונג איז נישט נארמאל און נעהמט זיך דערפון, וואס געוויסע בראנזשען פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע ווי קאנפעקציע און גאלאנטעריע הויבען אן צו פראדוצירען בעת׳ן סעזאן, אין מאמענט פון דער גרעסטער אויפלעבונג, וואס געוועהנליך פאלט ער אויס שוין צום סוף פון סעזאן, אויף א נישט פראפארציאנעלען גרויסען מאסשטאב, נישט רעכענענדיג זיך מיט דער מעגליכקייט פון א עפעקטיווען אפזאץ. צוליב דעם פאסירט אפט, אזוי פאבריקאנטען זענען געצוואונגען צום צווייטען סעזאן צו ראמשען די ארטיקלען, וואס האבען זיך אנגעזאמעלט פון פאריגען סעזאן.

די צווייטע סיבה פון שטייגען פון דער פראדוקציע אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע איז דער ביז־איצט נישט געוועזענער פראצעס פון איבערווארפען זיך פון טייערע ארטיקלען אויף ביליגערע, וואו דער גאנצער פערדינסט פון פראדוצענט בעשטעהט אין אומזאץ.

מיידעלע אומגליקליך אראפגעפאלען פון 2-טען שטאק

(—) נעכטען 10 אווענד האט אין גייערס ראיאן פאסירט א שרעקליך אומגליק.

די 10-יעהריגע יאנינא ראשאק איז, צוליב אייגענער אונפארזיכטיגקייט ארויסגעפאלען פון פענסטער פון צווייטען שטאק פון הויז זשגאווסקא 9. דער פאל איז געווען א פאטאלער. ביים מיידעלע איז צושפאלטען געווארען דער שארבען און צובראכען דער רוקען־ביין.

די אלארמירטע גיכע הילף האט די אומגליקליכע אפגעפיהרט אין שפיטאל אריין אין א האפנונגסלאזען צושטאנד.

א קויל אין קאפ אריין

זעלבסטמארד פון אנ׳ענדעקישען לאדזער זשורנאליסט

(א) דער לאדזער קארעספאנדענט פון איינינגע ענדעקישע צייטונגען אין פוילען, רעדאקטאר קזשיווי, איז, ווי מיר ווערען אינפארמירט, נעכטען בעגאנגען זעלבסטמארד דורך אריינשיסען זיך פון א רעוואלווער א קויל אין קאפ.

גענויע פרטים וועגען דער סיבה און די אומשטענדען פון דעם זעלבסטמארד זענען דערווייל אונבעקאנט.

צוליבן עקספארט-הונגער אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע

ענטשטעהען שווינדלערישע טראנזאקציעס

(אג) דאס פערקלענערען זיך פון אינערליכען געברויך פון טעקסטיל-סחורות ווי אויך פון עקספארט, האט גורם געווען א גרויסען עקספארט הונגער אין דער לאדזער טעקסטיל-אינדוסטריע. לאדזער סוחרים און פאבריקאנטען קניפען דערביי אן א קאנטאקט מיט אויסלענדישע אפנעמער זעהר אפט, אונבעקאנטע און ווייניג פעראנטווארטליכע, דערביי איז דער הויפט ציל פון דער טראנזאקציע דער ווילען פטור צו ווערען פון די אנגעזאמעלטע זאפאסען און מעג עס זיין אפילו צו נידריגערע פרייזען.

די איניציאטיוו אבער פון די לאדזער עקספארטערען ברענגט נישט שטענדיג רעאלע רעזולטאטען.

איינע פון די היגע אנגעזעהענסטע לוין־טריקאטאזש־פאבריקען, וואס האט זיך שוין פון לאנג בעמיהט וועגען אנקניפען א קאנטאקט מיט דרום אפריקא איז געלונגען צו שליסען א טראנזאקציע, די פאבריק האט געזאלט אויסארבייטען טריקאטאזש סחורות, וואס זאלען שפעטער אין לאדזער ווארשטאטען פערארבייט ווערען אויף רעפארמען. די בעשטעלונג איז געמאכט געווארען צו זעהר נידריגע פרייזען און האט סך־הכל בעטראפען 15.000 זל. די סחורה איז אויסגעארבייט געווארען, אוועקגעשיקט געווארען קיין דרום־אפריקא אבער עס איז שוין אדורך חדשים און דער לאדזער עקספארטער האט נאך קיין געלד און נישט קיין סחורה.

די בעסטע און געזונדסטע

זענען די 4-וואטקאווע גילזען

„OSMAN״

Dr. med. P. Braun

צוריקגעקעהרט

ספעציאליסט פאר הויט און ווענערישע קראנקה.
נעהמט אן פון 8—1 און פון 4—8 אוו.
Cegielniana 4, tel. 100-57.

Dr. med. H. LUBICZ

פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס־קראנקה.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 114-32
עמפפאנגס־שעה׳ן 8—10, 12—2 און 5—8 אווענד
זונטאג פון 9—11 בייטאג און יום־טוב פון 9—1.
פאר דאמען — א בעזונדערער ווארטע־זאל.

אפטייקען.

היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: קאצפעראוויטש (זגערזשער 54), י. סיטקעוויטש (קאפערניק 26), י. זונדעלעוויטש (פעטריקאווער 25), ס. באיארסקי און ווי שאץ (פשעיאזד 19), מ. ליפיעץ (פעטריקאווער 193), א. ריכטער און ב. לאבארא (11 ליסטאפאד 86).

ווען קומט אורלויב?

א יוגענדליכער אלס איינס, צי ר׳איז בעשעפטיגט ביי פיזישער אדער גייסטיגער ארבייט האט רעכט אויף א 2 וואכענדיגען אורלויב.

אפילו א גייסטיגער ארבייטער אין א האנדווערקער אנשטאלט, וואו ס׳זענען בעשעפטיגט ווייניגער, ווי 4 ארבייטער, האט נישט קיין רעכט אויף קיין אורלויב

---

0 דער כלל, אז ווערקשטאטען, וואו סיזענען בעשעפטיגט ווייניגער, ווי 4 ארבייטער, דארפען נישט בעקומען קיין אורלויבען, האט נאר א שייכות צו האנדווערקעריש ע אבער נישט צו אזעלכע, וועלכע טראגען אנ׳אינדוסטריעלען כאראקטער.

נ דאס איבערגיין פון דער אונטערנעהמונג צו אנ׳אנדערען אייגענטימער ענדערט נישט די רעכט פון בעשעפטיגען פערזאנאל אויפ׳ן אורלויב.

אין גאנג פון ערטיילטען אורלויב טאר נישט פארקומען קיין הפסקה.

האנקא ארדאנובנא אין „העלענאוו״

קומענדיגען זונטאג, טרעט אויף אין „העלענאוו״ מיט א קאנצערט די וועלט־בעריהמטע קינסטלערין האנקא ארדאנובנא.

די קינסטלערין איז אין לאדז נישט קיין פנים חדשות, איהרע אויפטריטען אין לאדז האבען אייביג א שטורמישען ערפאלג. דאסמאל טרעט זי אויף אין „העלענאוו״, כדי דעם ברייטען עולם צו געבען די מעגליכקייט צו הערען דעם אינטערעסאנטען קאנצערט. זי וועט אויך זינגען העברעאישע לידער מיט וועלכע זי האט שטארק אויסגענומען אין פאלעסטינא בעת איהר לעצטען טור.

די פרייזען פון די בילעטען זענען מיד בימאלע. ס׳איז דערום צו דערווארטען, אז דער קאנצערט אין „העלענאוו״ וועט האבען א גרויסען דערפאלג.

מיכאל זניטש אין זומער-טעאטער אין סטאשיץ-פארק

היינט דאנערשטאג און מארגען פרייטאג — ברונאן ווינאווערס „אבראנא קייסאווע״.

פון שבת אן גאסטראלירט אין זומער־טעאטער מיכאל זניטש. די גאסטראלען פון דעם בעליבטען אין לאדז ארטיסט וועט געוויס שטארק דערפרעהען דאס טעאטער־פובליקום.

אין „ראזמאיטאשטשי״-טעאטער אין פריילין

זייט זינא גאלדשטיין האט אנגעהויבען איהרע גאסטשפילען אין „ראזמאיטאשטשי״ טעאטער, האט ווידער אויפגעלעבט נאך א לענגערע צייט די לייכטע מוזע. דער עולם ווייזט זיך אויסגעצייכענט, די געזאנג־נומערן ווערען פיל מאל ביסירט, די קאמישע סצענעם ווערען בעגלייט מיט א הילכיג געלעכטער. מיט איין ווארט, עס איז פרעהליך אין טעאטער.

היינט 9.30 אווענד ווערט איבערגעחזר׳ט די פרעהליכע אפערעטע „זי האט ליב״.

פון פוילישען שטאטישן-טעאטער

היינט דאנערשטאג 7,30 „ריכטער״ אין „וואר־שאוויאנקא״ פארשטעלונג פאר די ארבייטער.

פרייטאג דאס לעצטע מאל „אין קליינעם שטיבעלע״ צו ערמעסיגטע פרייזען.

שבת איבערגעטראגען פון זומער־טעאטער די פרעכטיגע קאמעדיע פון ברונא ווינאווער „אבראנא קעיסאווע״.

ראדיא - פראגראם

דאנערשטאג, ד. 13 יוני

6,36 גימנאסטיק. 6,50 פליטען. 7,30 ספארט און טוריסטישע שמועסען. 7,35 פליטען. 8 אודיציע פאר שולען. 8,05 אודיציע פאר פאבא ראווצעס. 11,57 צייט־סיגנאל. 12,03 ידיעות. 12,05 אודיציע פאר שולען. 12,30 ידיעות. 12,40 קאנצערט. 1,30 פליטען. 3,15 בערזע. 3,25 עקספארט־ 3,30 קאנצערט. 4 שמועס פאר קינדער. 4,15 קאנצערט. 5 קאנצערט פאר זומער־וואוינונגען און קור־ערטער. 6 „בוך און וויסען״. 6,15 „גאנץ פוילען זינגט״. 6,45 פליטען. 7,15 רעקלאמע־קאנצערט. 7,50 אקטועלער שמועס. 8 פליטען. 8,10 קאנצערט. 8,45 ידיעות. 9,30 הערשפיל. 10 ספארט. 10,10 קאנצערט. 11 ידיעות, קאמוניקאטען 11,05 פליטען. 11,30 פליטען.

קראנג-קינא
CAPITOL
16 זאוואדזקא

היינט און פאלגענדע טעג! גרויסע פרעמיערע!
לויט דער ערצעהלונג פון Edgar Wallace
„די נקמה פון ה' א"
עס ווערט דעמאָנסטרירט דאָס גרויסע מייסטערווערק
דראַמע פון לעבען פון דער אונטערוועלט. רעזשי: E. Selvy אין די הויפטראָלען: Robert Montgomery, Elżbieta Allan, Lewis Stone
אויסער־פּראָגראַם: סלאַנג-צונאַבעי און אַסטואַלימעטען. —::— אנהייב פון די סעאַנסען: אין געוו. טעג 4.30 נאָכמ. שבת און זונטאָג 12.30 ביטאָג.

דער
פאָטאָגראַפישער אַטעליער
„POLONJA"
גדאַנסקאַ 31
גיט אַלם פרעמיע אויף אַ קורצע צייט
7 רעטושירטע פאָטאָגראַפיעס
מיט אַ פערגרעסערונג נאָר פאַר 1.50
פאַר יודען, וואָס פאָהרען נאָך פּאַלעסטינע, ווערט אויסגעפּערטיגט אַלע אַרט פּאַס-פאָטאָגראַפיעס
שנעל, גוט און ביליג.
באַמערקונג: גרויסע בילדער מאַך איך צו זעהר נידריגע פרייזען.
מיט אַכטונג
אינהאַבער: גוטערמאַן
לאָדז, גדאַנסקאַ 31.

אלע ווייסע,
צו
קליידער, אנצוגען, מאַנטלען,
קינדער-גאַרדעראָב און וועש
וואַשט, פּוצט,
רייניגט און פאַרבט
די בעוואוסטע יודישע כעמישע וועשעריי און פאַרבערריי
„עריקא"
מלינאַרסקאַ 2 (ביים רינג בזשעזשינער)
די ביליגסטע פרייזען, רעעלע, אונשטערליכע אויספירונג!
צופאָהר מיט די טראַמוואַיען 1, 6, 14.

אויטאָגענישע שווייסונגען
מעטאַל-בעאַרבייטונגען
שלאָסערי-אַרבייטען
מאַשינען-טיילען
און ווערקצייג
פירט אויס ביליג
J. REDER, Łódź
ליסטאָפּאַד 11-13
לאָדזשער יודישער לאָקאַטאָרען
און סובלאָקאַטאָרען-פאַראיין
געפינט זיך
אויף פּיעטריקאָווער 31, וו. 22
טעל. 264-38
דער סעקרעטאַריאַט איז טעגליך אָפען פון 6 ביז 9 אָוונט. ס'ווערען געשריבען ב י ט ע ס ערטילט עצות, אויסגעליכט סכסוכים און גערופען צו די פ'ריי דירות און עקסמיסיע-פראָצעסען.

Dr. med.
RACHELA LEWI
קינדער-קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
שרודמיעסקאַ 27, טעל. 142-72

כעמיש-באַקטעריאָלאָגישער
לאַבאָראַטאָריום
פ. שאַץ, לאָדז,
פּיעטריקאָווער 37
פיהרט דורך זעמטל. ערצטליכע אַנאַליזען פון אורין, בלוט, פליגמע א. א.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען, בלאָז און אורין-קראַנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אָן פון 2—3 און פון 6—8 אָוו.

קליינע
אנאָנסען
1 זלאָטי
אנאָנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאָסטענס
עס ווערט געזוכט אַ שטריקער מיט אַן אייגענע מאַשין אַ 10-ער אָדער אַ 12-ער פון זאָטערס. פאָלגאַנאַ 10, וו. 11.
עס ווערט געזוכט אַ קראַפט-שפּי- לערין פון זאַקערס. צו ערפאָהרען פּיאָט- ריקאָווער 31, קחער אָפּיציאַ, 1. שט. 9033 וואָלטשאַנסקאַ 32.

לאָקאַלען
פון זאָפּאַרט צו פערדינגען אַ בע- קעריי מיט אַ קאָנצעסיע, ווי אויך אַנדערע וואָהנונגען. צו ערפאָהרען ביי מ. פּלאָ- קאָווסקי, נאָוואָמיעיסקאַ 10, אָדער זגערזשער 18. 9022
צו פערמיטען אַ פאַבריק-לאָקאַל אויף זאַוואַדזקאַ 5. נעהנטערע אינפאָר- מאַציעס טעל. 102-10. 9020
צו פערדינגען אַ זוניג צימער מיט צוויי פענסטער מיט אַלע בעקוועמליכ- קייטען, קען זיין פאַר אַ פאָר-פּאָלק. — פּאָלודניאָווע 24, וו. 12.

פערשידענעס
Sypialnia i stołowy nowoczesne, mało używane do sprzedania. Tel. 139-23. 9029
השבת אבדה. עס איז פאַרלוירען געוואָרען אַ אינקאַסאָ-ביכעל מיט אַ אינ- קאַסאָ אויף'ן נאָמען בראַטלער, וואָס איז ערקלערט פאַר אונגילטיג. אָפּצוגעבען געגען בעלוינונג ביי סאָלאָוויטשיק, פּיעטרי- קאָווער 55. 9028
ביליג צו פערקויפען אַ סוויטער- מאַשין 8/75 וואָלמערס. פּינדעק, 9032 זגאָזשאַ 8.
Zaginiona została książeczka tramwajowa na imię Icka Klajna. Książeczka zostaje unieważniona. Zwrócić takową do F-my Piradoff, Plac Wolności 2.

פאַר גאָלד, בריליאַנטען
און לאָמבאַרד-קוויטעס
צאָהלט די העכסטע פרייזען
י. קאַפּעלוש,
לאָדז. פּלאַץ וואָלנאָשטשי 10
פּר. ערשטער שטאָק. טעל. 226-51

סאַנאַטאָריום
אין כעלמי
פאַר דערוואַקסענע און קינדער
איז ווידער געעפענט!
שפּעציעלע ערצטליכע בעהאַנדלונג. פּאַר. צייטליכע ריטעל־דיעטעטישע קיך און אַלע בעקוועמליכקייטען. מעסיגע פרייזען!
צו ערפאָהרען אויף'ן אָרט און אין לאָדז טעלעפאָן 122-60 און 127-81.
לוגאָנ־לידענדע ווערען נישט אָנגענומען.

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספּעציאַליסט
פאַר אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען
פּערהימונג געגען שוואַנגערשאַפט
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעמט אָן פון 4—8 אָוונט.

Dr. med.
GUSTAW KOHN
געקומען פון צונהאַלט אין דעם ביגעקאַנטען קליניק פון
(ספּעצ. פאַר פרויען-קראַנקהייטען און שוואַנגערשאַפט).
דיאַטערמיע, קוואַרצלאַמפּע, עלעקטראָלאַוואַזשאַ.
נעהמט אָן אין לאָדז
פּילסודסקיעגאַ 51, טעל. 170-03
נעהמט אָן פון 8—10 און פון 4—6 נאָכמ.

Dr. med. D. Frid
אינערליכע קראַנקהייטען
האָט זיך איבערגעצויגען
אויף זאַוואַדזקאַ 16a
טעל. 224-78
פּראַנט 1 שט.
נעמט אָן פון 9—10 און פון 5—7 אָוו.

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
פּראַנט, 1-טער שטאָק.
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום-טוב פון 9—1 פאַרמיטאָג.
בעזונדערע ווארטע-זאַל פאַר פרויען.

ד"ר העללער
ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט
זונטאָג פון 10—12 מיטאָג.
פאַר פרויען אַ ספּעציעלע וואַרטע-זאַל.
אונטערסוכונגען — לעבאָרטעריע-פרייזען!

ד"ר
ס. קאַנטאָר
ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען (מענער-שוואַכע)
פּיעטריקאָווער 90
טעל. 129-45
נעמט אָן פון 8—2 נ"מ און פון 6—9 אָוו.

Dr. Med.
J.Schlosser
כירורג
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
צעגעלניאַנאַ 30 טעל. 122-16
נעהמט אָן טעגליך פון 4—7 אָוו.

Starszy Felczer
B. JOŚKOWICZ
PÓŁNOCNA 4, tel. 141-86
טעגליך פּאָקען מיט פרישע קראָווינקעס און גרויס שוויצ-בעטסוואָס.
נעהמט אָן פון 8 ביז 11 פריה און פון 4 ביז 9 נאָכמ.

ווייכמיג פאַר דאַמען
נאָר 2 זל. וועגען פאַר איבערצ- מאַכט די עלעגאַנטע
הימען
אויף געבען ניי און אויף נייע הימען צו- געדרעקטע 3.50
די אָדרעס
Modystka
„TOLA"
23 Żawadzka 23

שיטלען
מיט פאַרוועדער פרידען און פערשידענע שייטלען
ביי קערש.
סקווערראַווע 15

שנעל-דרוקערייי
בראַמבערג
צעגעלניאַנאַ 8. טעל. 255-09
פירט אויס:
בריף-בויגען, קאָנווערטען, רעכנונגען, קוויטאַנציע- שען, פערלאָבונגס- און חתונה- קאַרטען, הויזים-קאַרטען, פּריקאָ-און בעזעמקעניעס- עמען, שטריפען-בראָנדעלען
רעעלע! מאָדערן
און שנעל! און ביליג

מודעה. ברוך-קראַנקע!
ליידענדע אויף פערשידענע רופּטורען, פערקרימונגען פון רוקען-ביין. פיס און וויקערם!

א הילף און א רפואה!
...
דער אמת'ער בעריהמטער און גאַנץ פוילען
ספּעציאַליסט Ortoped NATAN RAPAPORT
מיט 30-יאָהריגער פּראַקטיק
איז לאָדז, פּילסודסקיעגאָ № 23
לאַנקזאָגונג.
מיט אַכטונג דוד גאָלדבערג.

קלעפּסידרעס
צו זעהר ביליגע פרייזען
נעהמט אָן די דרוקעריי פון
„נייעם פאָלקסבלאַט"
די קלעפּסידרעס ווערען אין משך פון 1 שעה אויסגעפירט
און פונגוונגליכעבט איבער שטאָט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.